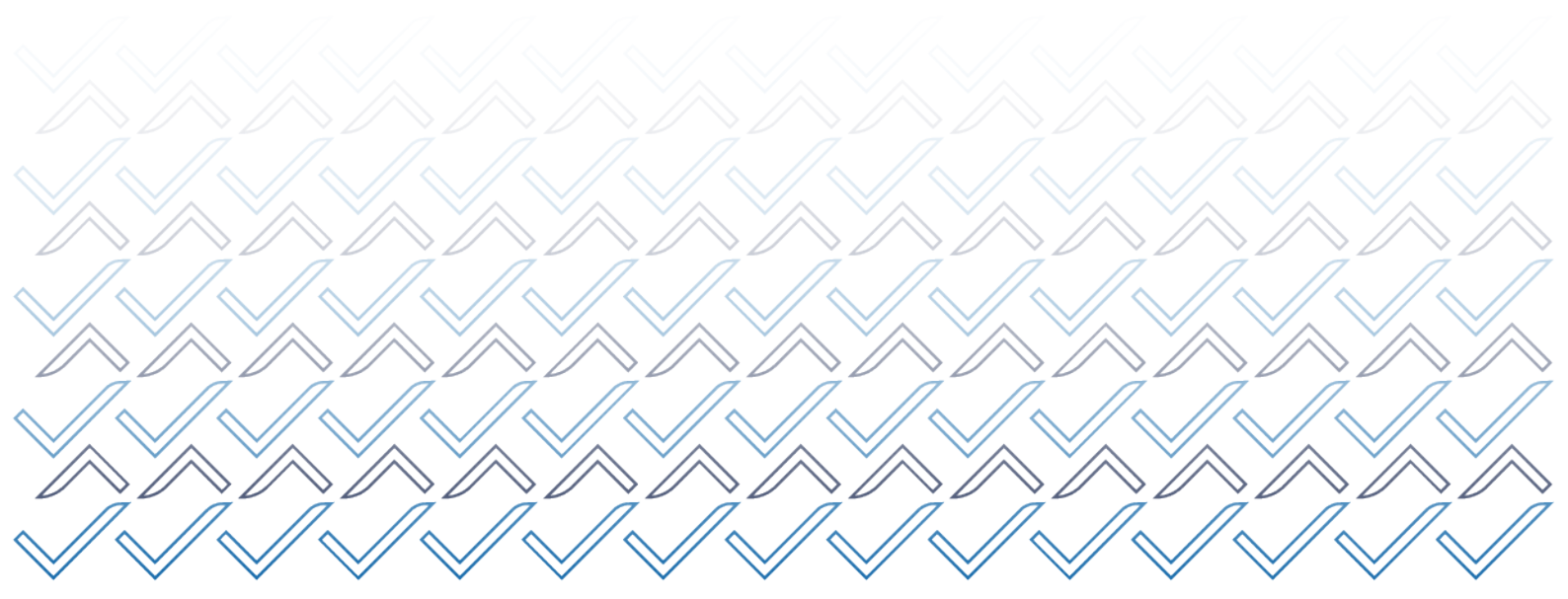

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO SISTEMA

2024 m. balandžio 24 d.

Nr. VAE-2

Valstybės kontrolė – aukščiausioji valstybinio audito institucija – prižiūri, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas. Valstybės kontrolė, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai bei į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui. Daugiau apie Valstybės kontrolės veiklą ir valstybinio audito rezultatus – interneto svetainėje www.valstybeskontrolė.lt.

Audito grupė: Rasa Kudžmienė (departamento vadovė), Kristina Vaivadienė (grupės vadovė), Viktoras Čižauskas, Vilija Kontautė, Virginija Balkojytė, Irena Bagdžiūnienė, Inga Mulvinskienė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Teisingumo ministerijai.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA	10
AUDITO REZULTATAI	12
1. TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMŲ PLANAVIMAS IR ATLIKIMAS TURI TRŪKUMŲ	12
1.1. Nesuplanuoti išsamesni poveikio vertinimai parengtiems 59 proc. teisės aktų projektams	12
1.2. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimams trūksta pagrįstumo	16
1.3. Nepakankamai užtikrinamas numatomo ir galiojančio teisinio reguliavimo poveikių vertinimų ryšys	24
1.4. Sisteminiams galiojančio teisinio reguliavimo peržiūroms trūksta dėmesio	25
2. TOBULINTINA POVEIKIO VERTINIMŲ KOKYBĖS PRIEŽIŪRA IR VERTINTOJŲ KOMPETENCIJOS	27
2.1. Nepakankamai užtikrinama teisinio reguliavimo poveikio vertinimų kokybės priežiūra	27
2.2. Stiprintinos teisinio reguliavimo poveikio vertintojų kompetencijos	31
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	34
PRIEDAI	39

PAGRINDINIAI FAKTAI

2 469

teisės aktai, priimti 2020–2023 m. (Seimo I–VII sesijos), 7 proc. jų – naujos redakcijos įstatymai ar įstatymai, kuriais reglamentuojami iki tol neregamentuoti santykiai.

350

teisėkūros iniciatyvų, įrašytų Vyriausybės 2021–2024 m. teisėkūros plane.

35

teisėkūros iniciatyvos, įtrauktos į 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą.

82 iš 139

teisės aktų projektai atitiko bent vieną Vyriausybės nustatytą didesnio poveikio įstatymų atrankos kriterijų, tačiau nepriskirti prioritetinėms teisėkūros iniciatyvoms ir neatlikti išsamūs *ex ante* vertinimai.

20 iš 27

neatlikti išsamūs prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimai.

16 iš 27

nevertinta prioritetinių teisėkūros iniciatyvų administracinė našta.

15 iš 18

priimtuose prioritetinių teisėkūros iniciatyvų įstatymuose nenustatyta *ex post* peržiūros nuostata, padedanti identifikuoti pasekmes teisinio reguliavimo sričiai.

12 iš 27

prioritetinių teisėkūros iniciatyvų viešųjų konsultacijų rezultatai neskelbti.

11 iš 27

neatlikta prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimų kokybės priežiūra.

SANTRAUKA

Audito svarba

Reglamentavimo politika yra vienas iš pagrindinių valdžios politikos įrankių, skirtų visuomenės gerovei didinti, ji turi ne tik reaguoti į besikeičiančią aplinką, bet ir aktyviai ją formuoti. EBPO vertinimu, neturėdamos sistemos, skirtos reguliavimui atnaujinti ir naujiems pokyčiams numatyti, vyriausybės nebesuspės su sparčiai kintančia visuomene¹. Europos Komisijos teigimu, teisinio reguliavimo poveikio vertinimas skatina priimti įrodymais grįstus sprendimus ir prisideda prie geresnio reglamentavimo, leidžiančio mažiausiomis sąnaudomis sukurti didžiausią naudą, kartu laikantis subsidarumo ir proporcingumo principų².

Lietuva iš kitų Europos Sąjungos valstybių išsiskiria itin didele ir vis augančia užregistruojamų teisėkūros iniciatyvų gausa, iš kurių priimama apie 66 proc. 2020–2023 m. (Seimo I–VII sesijos) priimti 2 469 teisės aktai, iš jų 7 proc. – naujos redakcijos įstatymai ar įstatymai, kuriais reglamentuojami iki tol nereglamentuoti santykiai³. Kai kurių teisės aktų keitimą lemia poreikis taisyti paaiškėjusias klaidas ar teisinio reguliavimo trūkumus. 2022 m. Lietuvoje atlikti tyrimai rodo, kad galiojančių teisės aktų stebėseną nėra laikoma teisėkūros stadija, o teisėkūros iniciatyvos nėra grindžiamos poveikio vertinimų rezultatais⁴. Lietuvos teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistema įvertinta 6,3 balo (iš 10), pagal šį rodiklį užima 17 vietą iš 41 vertintos valstybės (9-a vieta iš 27-ųjų ES šalių)⁵. Ekspertai pažymi, kad šio reguliavimo poveikis vertinamas formaliai, neužtikrinamas pakankamas suinteresuotųjų šalių dalyvavimas, nesisteninga poveikio vertinimų kokybės priežiūra.

Tinkamai ir laiku atliktas teisinio reguliavimo poveikio (*ex ante* ir *ex post*) vertinimas padeda užtikrinti priimamų teisės aktų kokybę, jų suderinamumą su egzistuojančiu teisiniu reguliavimu, suteikti visai teisėkūrai daugiau skaidrumo, atvirumo, skatinti demokratiją teisėkūros procese.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistema užtikrina tinkamą poveikio vertinimų atlikimą ir jų rezultatų panaudojimą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ✓ ar teisinio reguliavimo poveikio vertinimai įgalina priimti pagrįstus sprendimus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo;

¹ OECD (2019), Better Regulation Practices across the European Union, OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/9789264311732-en> (žiūrėta 2024-01-29).

² EC Better regulation guidelines 2021, 30 p.

³ Seimo kanceliarijos tyrimas „2020–2024 m. kadencijos Lietuvos Respublikos Seimo veiklos teisėkūros srityje tendencijos (I–VII sesijų statistinių duomenų apžvalga)“, 2024 m.

⁴ Teisėkūros kokybės link. Ciklinės teisėkūros modelio diegimas. Laisvosios rinkos institutas, 2022, 6 psl.

⁵ Sustainable Governance Indicators: Evidence-based Instruments (Įrodymais pagrįsti instrumentai). Prieiga per internetą: https://www.sgi-network.org/2022/Good_Governance/Executive_Capacity/Evidence-based_Instruments (žiūrėta 2024-01-29).

- ✓ ar užtikrinama teisinio reguliavimo poveikio vertinimo kokybė.

Audituojami subjektai:

- ✓ Vyriausybės kanceliarija, kuri koordinuoja numatomo teisinio reguliavimo poveikio (*ex ante*) vertinimą, atlieka šio poveikio vertinimo kokybės priežiūrą, dalyvauja tobulinant numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistemą, nustatant prioritетines teisėkūros iniciatyvas.
- ✓ Teisingumo ministerija, kuri koordinuoja galiojančio teisinio reguliavimo poveikio (*ex post*) vertinimą, atlieka šio poveikio vertinimo kokybės priežiūrą.

Kadangi poveikio vertinimus priskirta atlikti ministerijoms, bendradarbiauome ir rinkome informaciją iš visų ministerijų. Bendradarbiauome ir su Vyriausybės strateginės analizės centru, Lietuvos laisvosios rinkos instituto, Lietuvos verslo konfederacijos, Tarptautinių santykių ir politikos mokslo instituto atstovais.

Audituojamas laikotarpis: 2020–2023 m. (iki 2023-10-31). Siekdami įvertinti tendencijas ir pokyčius, kai kuriais atvejais naudojome ir 2018–2019 m. bei 2023 m. 11-12 mėn. ir 2024 m. duomenis.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (42 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistema tobulintina, kad poveikio (*ex ante* ir *ex post*) vertinimai būtų planuojami laikantis nustatytų atrankos kriterijų, įvertinami visi privalomi poveikio aspektai, kad būtų palaikomas teisėkūros cikliškumas *ex ante* vertinimų rezultatus panaudojant *ex post* vertinimams atlikti ir būtų užtikrinama tinkama *ex ante* vertinimų kokybės priežiūra.

1. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimų planavimas ir atlikimas turi trūkumų

- ✓ 82 iš 139 (59 proc.) atrinktų teisės aktų projektų atitiko bent vieną Vyriausybės nustatytą didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų, kuriuos rengiant turi būti atliktas išsamesnis *ex ante* vertinimas, atrankos kriterijų, tačiau jie nebuvo įtraukti į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą ir 80-ies iš jų neatliktas išsamesnis *ex ante* vertinimas. Įstatyme įtvirtinant peržiūros nuostatą, *ex post* vertinimą suplanuota atlikti 4 iš 17 (24 proc.) atrinktų naujų (originalių) įstatymų (kuriais reglamentuojami iki tol neregamentuoti visuomeniniai santykiai) ir 3 iš 18 (17 proc.) įstatymų, priimtų įgyvendinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas. Taip neįvertinama dalis didelę įtaką visuomenei darančio teisinio reguliavimo (1.1 poskyris, 12 psl.).
- ✓ Teisinio reguliavimo poveikio vertinimams trūksta pagrįstumo, dėl to nepanaudojamos galimybės įvertinti galimus viešosios politikos problemų sprendimo būdus ir jų įgyvendinimą (1.2 poskyris, 16 psl.):
 - nė vienos iš 27 prioritetinių teisėkūros iniciatyvų poveikis nebuvo įvertintas visais nustatytais aspektais, nors poveikį atitinkamai sričiai, valstybės finansams, administracinei naštai ir ekonomikai įvertinti privaloma visais atvejais. Dažniausiai,

16 iš 27 (59 proc.) teisėkūros iniciatyvų, nevertintas poveikis administracinei naštai. Įvertinta, kad 20-ies iniciatyvų įgyvendinimui reikės apie 164,1 mln. Eur ir 119,4 mln. Eur kasmet. Dėl per trumpo teisės aktų galiojimo laikotarpio (vertinti poveikį dar per anksti) arba neišskirto finansavimo, susijusio su jų įgyvendinimu, negalima įvertinti, ar priimant teisės aktus numatytas poreikis atlieptas. Iš 82 teisės aktų projektų, atitikusių didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų atrankos kriterijus, atliktas tik dviejų (2 proc.) išsamesnis *ex ante* vertinimas. 54 iš 57 atrinktų teisės aktų projektų, nepriskirtų prioritetinėms teisėkūros iniciatyvoms, aiškinamuosiuose raštuose pateiktuose *ex ante* vertinimuose neįvertinti visi privalomi poveikio aspektai, neužtikrintas atliktų vertinimų pagrindimas, kad visuomenei svarbūs sprendimai sveikatos, socialinės apsaugos, aplinkos, švietimo, viešojo saugumo ir kitose srityse būtų priimami pagrįstai.

- 2022–2023 m. atlikti du *ex post* vertinimai, iki 2032 m. suplanuota atlikti dar 16 šių vertinimų. Dviejų atliktų *ex post* vertinimų laikotarpiu nevykdyta vertintų teisės aktų stebėseną, todėl trūko duomenų apie teisinio reguliavimo taikymo mastą. Rengiantis kitiems *ex post* vertinimams, bent kartą per metus 5 ministerijos renka informaciją dėl 7 iš 16 įstatymuose suplanuotų *ex post* vertinimų, iš likusių 9 įstatymų 2 jau įsigalioję, tačiau duomenų nerenkama. Atliekant Loterijų įstatymo *ex post* vertinimą, poveikis pagal visus nustatytus kriterijus neįvertintas, vertinimas grąžintas tikslinti. Nepasirengus *ex post* vertinimui ar netinkamai jį atlikus, neužtikrinama, kad bus identifiкуotos pasekmės teisinio reguliavimo sričiai.
- Atliekant abu *ex post* vertinimus viešosios konsultacijos vykdytos informacijai surinkti. Konsultacijos vykdytos dėl 21 iš 27 (78 proc.) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimų. 5 iš 21 (24 proc.) atvejais suinteresuotų asmenų pastaboms ir pasiūlymams pateikti buvo numatytas trumpesnis nei 10 darbo dienų terminas. 6 iš 21 (29 proc.) atvejais 4 ministerijos neparengė prioritetinių teisėkūros iniciatyvų viešųjų konsultacijų rezultatų ataskaitų arba kitokio pobūdžio vertinimo dokumentų. Netinkamai vykdant viešąsias konsultacijas suinteresuoti asmenys neįtraukiami priimant viešosios politikos sprendimus.
- ✓ Iš 27 prioritetinių teisėkūros iniciatyvų 2021–2023 m. priimta 18 įstatymų, 6-ioms parengti teisės aktų projektai, 3 – rengiamos. Atlikto vieno *ex post* vertinimo ataskaitoje pateiktos rekomendacijos įgyvendinamos. Tačiau numatomo ir galiojančio teisinio reguliavimo poveikio vertinimų rezultatai naudojami nepakankamai, nes iš 18 įstatymų, priimtų 2021–2023 m. įgyvendinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas, suplanuotas tik 3 įstatymų (17 proc.) *ex post* vertinimas. Taip neužtikrinama *ex ante* ir *ex post* vertinimų sąveika viso teisėkūros ciklo metu. Vyriausybės kanceliarija imtis priemonių, kad rengiant teisės aktus, įgyvendinančius prioritetines teisėkūros iniciatyvas, būtų įtraukta *ex post* peržiūros nuostata, teigia esant netikslinga. Anot Teisingumo ministerijos, ji išnaudoja visas nustatytas priemones, siekdama įgyvendinti *ex post* peržiūros nuostatos įtraukimą į atitinkamus teisės aktus. Priimant 9 iš 17 įstatymų, kurių *ex post* vertinimas numatytas, neišskirti pirminiai teisinio reguliavimo priėmimo tikslai ar nenumatyti jų pasiekimo rodikliai, neapibrėžti laukiami pokyčiai. Dviejų atliktų *ex post* vertinimų atvejais išsamesnis *ex ante* vertinimas nebuvo atliktas, o *ex post* vertinimą atlikusios ministerijos susidūrė su problemomis dėl vertinimo dalyko tikslo identifikavimo, duomenų rinkimo. Nesant kokybiško, apibrėžtais rodikliais išreikšto *ex ante* vertinimo, nesukuriama pirminė bazė *ex post* vertinimui atlikti (1.3 poskyris, 24 psl.).
- ✓ Neįgyvendintos Vyriausybės kanceliarijos suplanuotos 2018 m. valstybinio audito „Teisėkūros procesas“ rekomendacijos sisteminių galiojančio teisinio reguliavimo peržiūrų modelio

įdiegimo priemonės. 5 ministerijos nurodė, kad 2020–2023 m. atliko 22 sistemes peržiūras, kurių metu identifikuotas poreikis keisti teisės aktus, siekiant atsisakyti ar pakeisti neaktualų reguliavimą, dereguliuoti arba mažinti reguliavimo sukiamą naštą. Sistemos teisinio reguliavimo peržiūras atliekančios institucijos suvokia jų naudą, tačiau dėl teisės aktų gausos, žmogiškųjų išteklių trūkumo ir nesant metodikos, jas atlikti sudėtinga. Neatliekant sisteminių peržiūrų neišnaudojamos galimybės identifikuoti teisinio reguliavimo spragas, atsisakyti perteklinio teisinio reguliavimo (1.4 poskyris, 25 psl.).

2. Tobulintina teisinio reguliavimo poveikio vertinimų kokybės priežiūra ir vertintojų kompetencijos

- ✓ Nustatytos tik *ex post* vertinimų kokybės priežiūros procedūros. Teisingumo ministerija atliko visų (dviejų) šių vertinimų kokybės priežiūrą, vieno iš jų *ex post* vertinimų ataskaitos projektas pateiktas kokybės peržiūrai beveik 1 metais vėliau, nei nustatyta. Vyriausybės kanceliarija atliko 16 iš 27 (59 proc.) parengtų (rengiamų) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimo kokybės priežiūrą, nors turėjo atlikti visų šių iniciatyvų kokybės priežiūrą. Ministerijos, pagal kompetenciją atliekančios *ex ante* poveikio vertinimo atlikimo kokybės priežiūrą, pastabas pateikė dėl 9 iš 27 (33 proc.) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų. Visas šias pastabas pateikė Ekonomikos ir inovacijų ministerija dėl administracinės naštos poveikio vertinimo. Trūkumų turinti kokybės priežiūra neužtikrina, kad sprendimų priėmimui būtų naudojama pagrįsta informacija (2.1 poskyris, 27 psl.).
- ✓ Funkcijos, kuri būtų skirta ministerijoje telkti poveikio vertinimams reikalingas kompetencijas, nėra, dėl to neišnaudojamos galimybės užtikrinti atitinkamų kompetencijų panaudojimo tęstinumą. 8 iš 14 ministerijų trūksta specialistų, kompetencijų, žinių, atliekant šiuos vertinimus. Bent vienas 27-ių (iš vertintų 116, arba 23 proc.) teisės aktų projektų rengėjas dalyvavo šios srities mokymuose. 2023 m. pab. baigėsi Vyriausybės strateginės analizės centro vykdytas projektas, kurio metu buvo organizuojami poveikio vertinimo mokymai. Nuo 2024 m. neplanuojami poveikio vertinimo mokymai, todėl nebus užtikrintas jiems atlikti reikalingų kompetencijų ugdymas (2.2 poskyris, 31 psl.).

Pokyčiai audito metu

2023-11-16 buvo atnaujintos metodinės teisėkūros rekomendacijos ir rekomendacijos dėl teisės aktų kodifikavimo ir konsolidavimo, kad, rengiant naujų teisės aktų projektus ar sprendžiant dėl poreikio kodifikuoti teisinio reguliavimo sritį, reikia atlikti sisteminę galiojančių susijusių teisės aktų analizę.

2024 m. pakeista Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika⁶: vertinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas, privalomai turės būti įvertintas poveikis aplinkai ir klimato kaitai; atsisakoma kitų (ne prioritetinių) teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimo pateikimo atskiru dokumentu – jis pateikiamas aiškinamajame rašte; išplėstas poveikio vertinimo atlikimo klausimais konsultuojančių ir *ex ante* vertinimo kokybę prižiūrinčių ministerijų ir įstaigų sąrašas.

⁶ Patvirtinta Vyriausybės 2024-01-17 nutarimu Nr. 63. Pakeitimai įsigaliojo nuo 2024-03-01.

Rekomendacijos

Vyriausybės kanceliarijai

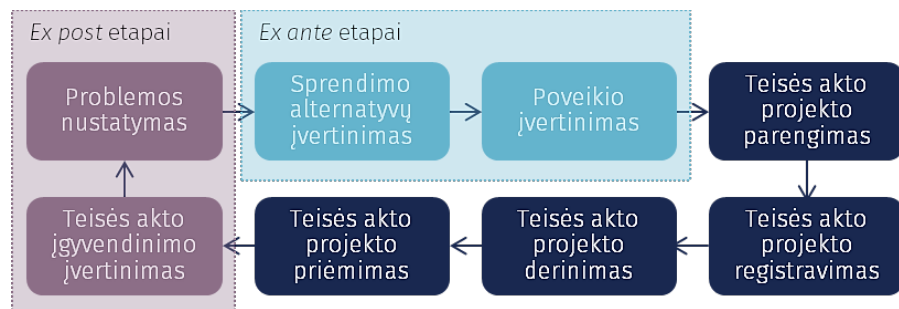
1. Siekiant atlikti didesnio ekonominio, socialinio, aplinkosaugos, politinio reikšmingumo ir jautrumo teisinio reguliavimo iniciatyvų poveikio vertinimus, nustatyti šių iniciatyvų sąrašo sudarymo, keitimo, atnaujinimo mechanizmą (1-asis pagrindinis rezultatas).
2. Siekiant teisėkūros efektyvumo, atvirumo ir skaidrumo, peržiūrėti ir prireikus patikslinti reikalavimus, kad prioritetinių teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimai visais privalomais aspektais būtų pagrįsti ir joms būtų rengiamos viešosios konsultacijos (1-asis pagrindinis rezultatas).
3. Siekiant didinti teisės aktų poveikio vertinimų kokybę:
 - 3.1. peržiūrėti ir patikslinti koordinuojančių ir kokybės priežiūrą atliekančių subjektų funkcijas ir atsakomybes (2-asis pagrindinis rezultatas);
 - 3.2. imtis priemonių, kad būtų sudarytos galimybės teisinio reguliavimo poveikio vertinimo kompetencijų ugdymui ir palaikymui (2-asis pagrindinis rezultatas).
4. Siekiant suvienodinti sisteminės teisinio reguliavimo peržiūros taikymą, pateikti informaciją ministerijoms dėl galimų šios peržiūros apibrėžčių ir atlikimo atvejų (1-asis pagrindinis rezultatas).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai, laukiamas audito poveikis ir pokyčių vertinimo rodikliai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (34 psl.). Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius yra skelbiama atviruose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/AtviriDuomenys>.

JŪŽANGA

Teisinio reguliavimo poveikio vertinimas yra būtinas teisėkūros proceso etapas, leidžiantis visapusiškai pagrįsti reguliavimo poveikio valstybei, ekonomikai, visuomenei aspektus, įsitikinti priimtų teisės aktų veiksmingumu, jų laukiamu poveikiu. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio (*ex ante*) vertinimo ir galiojančio teisinio reguliavimo poveikio (*ex post*) vertinimo sąveika leidžia užtikrinti teisės aktų kokybę ir racionalų jų poveikio įvertinimą viso teisėkūros ciklo metu. Jų užtikrinimas taip pat yra Europos Komisijos darbotvarkės dėl geresnės teisėkūros tikslas⁷.

1 pav. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimas teisėkūros procese

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Europos Komisijos, Vyriausybės kanceliarijos informaciją

Ex ante vertinimo metu siekiama išsiaiškinti, ar planuojama teisėkūros iniciatyva yra pagrįsta, iš anksto įvertinti jos naudą, galimas teigiamas ir neigiamas pasekmes, parinkti tinkamiausią jos įgyvendinimo alternatyvą. Informacija apie numatomą poveikį leidžia iš anksto numatyti jo galimas valdymo priemones, o jos atvirumas – geriau prisitaikyti prie numatomų pokyčių⁸. *Ex post* vertinimo metu aiškinamasi, kaip buvo taikomas galiojantis teisinis reguliavimas, ar pasiekti numatyti viešosios politikos tikslai, ar faktinis teisinio reguliavimo poveikis yra toks, kokio buvo tikimasi. Vertinimo rezultatai parodo, ar ir kaip būtina tobulinti esamą teisinį reguliavimą siekiant jo veiksmingumo, mažinant reguliavimo nenumatytą poveikį. Nuosekliai vykdant poveikio vertinimus, didėtų teisėkūros proceso kokybė, mažėtų nekokybiškai parengtų teisės aktų skaičius ir jų keliama našta visuomenei ir verslui⁹.

Siekiant teisinio reguliavimo kokybės, aštuonioliktosios Vyriausybės programoje numatyta gerinti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, skirti dėmesio prioritetinių teisėkūros iniciatyvų planavimui, skatinti konsultavimąsi su visuomene, taikyti galiojančio teisinio reguliavimo poveikio vertinimą egzistuojančiam reguliavimui tobulinti¹⁰.

Teisinio reguliavimo poveikio vertinimą reglamentuoja Seimo statutas, Teisėkūros pagrindų įstatymas, Vyriausybės darbo reglamentas, Numatomo teisinio reguliavimo poveikio ir Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodikos. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo procese, atsižvelgiant į specifinius šio reguliavimo vertinimo tikslus ir

⁷ Europos Komisija. Geresnis reglamentavimas. Prieiga per internetą: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation_en#ensuring-quality (žiūrėta 2024-01-29).

⁸ Lietuvos laisvosios rinkos institutas. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas teisėkūros procese studija, 2021 m., 4, 5, 9, 10 psl.

⁹ Lietuvos laisvosios rinkos institutas. Formalus taisyklių laikymasis kenkia teisėkūros kokybei, 2021 m., 2, 13 psl.

¹⁰ Seimo 2020-12-11 nutarimu Nr. XIV-72 patvirtinta Aštuonioliktosios Vyriausybės programa, 190, 191 p.

aplinkybes, gali dalyvauti skirtingi asmenys, tačiau visais atvejais turi dalyvauti šio reguliavimo poveikio vertinimo rengėjas ir vertinimo kokybę prižiūrinti įstaiga.

2 pav. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistemos dalyviai ir jų funkcijos

	<i>ex ante</i> (teisėkūros iniciatyvos)	<i>ex post</i> (galiojantys teisės aktai)
Poveikio vertinimą atlieka	Teisėkūros iniciatyvų rengėjai	Ministerijos
Metodinę ir ekspertinę pagalbą teikia	Vyriausybės strateginės analizės centras, ministerijos, kiti valstybės tarnautojai, ekspertai, mokslininkai	Teisingumo ministerija, Vyriausybės strateginės analizės centras, ministerijos, kiti valstybės tarnautojai, ekspertai, mokslininkai
Informaciją poveikiui įvertinti teikia	Valstybės ir savivaldybių įstaigos kompetencijos srityse, suinteresuotos šalys	
Poveikio vertinimo kokybę prižiūri	Vyriausybės kanceliarija, Vyriausybės strateginės analizės centras, ministerijos	Teisingumo ministerija
Poveikio vertinimą koordinuoja	Vyriausybės kanceliarija	Teisingumo ministerija

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus

Kitos Vyriausybės kanceliarijos su teisėkūra susijusios funkcijos: Ministro Pirmininko pavedimu rengia įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus, vertina Vyriausybei ir Ministrui Pirmininkui pateiktus teisės aktų projektus, dalyvauja tobulinant *ex ante* vertinimo sistemą nustatant prioritетines teisėkūros iniciatyvas¹¹. Teisingumo ministerijai pavesta rengti nacionalinės teisinės sistemos plėtros koordinavimo (užtikrinimo) sričių įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus¹².

¹¹ Vyriausybės kanceliarijos nuostatai, patvirtinti Vyriausybės 2013-03-27 nutarimu Nr. 254, 9.8 p.

¹² Teisingumo ministerijos nuostatai, patvirtinti Vyriausybės 1998-07-09 nutarimu Nr. 851, 6.1 p.

AUDITO REZULTATAI

1. TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMŲ PLANAVIMAS IR ATLIKIMAS TURI TRŪKUMŲ

1.1. Nesuplanuoti išsamesni poveikio vertinimai parengtiems 59 proc. teisės aktų projektams

1. Vyriausybės 2021–2024 m. teisėkūros planą¹³ sudaro 350 teisėkūros iniciatyvų: 260 Vyriausybės programą ir 90 ES teisės aktų nuostatas įgyvendinančių teisės aktų projektai. LRVK kartu su STRATA pagal Vyriausybės nustatytus didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų atrankos kriterijus (4 priedas) atranka prioritetinius teisės aktų projektus ir pagal atrinktų projektų sąrašą ministerijos atlieka išsamesnius *ex ante* poveikio vertinimus. Į LRVK sudarytą 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą¹⁴ įtrauktos 35 (10 proc. visų į teisėkūros planą įtrauktų iniciatyvų), visos jos įgyvendina Vyriausybės programą.
2. Vertindami, ar visos teisėkūros iniciatyvos, atitinkančios bent vieną Vyriausybės nustatytą kriterijų, yra įtrauktos į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą¹⁵, nustatėme, kad 27 iš 35 prioritetinės teisėkūros iniciatyvos yra priimtos arba nebaigtos svarstyti Seime (po svarstymo Vyriausybėje) ir jos atitiko bent vieną atrankos kriterijų. 8 iš 35 į sąrašą įtrauktos teisėkūros iniciatyvos neparengtos¹⁶ (1 lentelė). Iš 27 prioritetinių teisėkūros iniciatyvų 2021–2023 m. priimta 18 įstatymų (be lydimųjų teisės aktų) pakeitimų, 6-ioms parengti teisės aktų projektai, 3 – rengiamos.

1 lentelė. Neparengtos prioritetinės teisėkūros iniciatyvos

Teisėkūros iniciatyva (atsakinga ministerija)	Teisėkūros iniciatyvos tikslai ¹⁷	Būsena	Ministerijų paaiškinimai
Regioninės plėtros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (VRM)	Atlikti savivaldybių funkcijų ir jas reglamentuojančios teisinės bazės peržiūrą siekiant išplėsti regioninio lygmens kompetencijas ir atsakomybes. Sukurti palankią teisinio, institucinio ir finansinio reglamentavimo aplinką bendriems kelių savivaldybių investiciniams projektams įgyvendinti ir viešosioms paslaugoms teikti.	Vėluojama	Iniciatyvą svarstyti Vyriausybėje planuota pateikti iki 2022 m. III ketv., tačiau iniciatyvos projektą parengti ir su suinteresuotomis šalimis aptarti jos įgyvendinimo būdus planuota iki 2023 m. lapkričio mėn. (metais vėliau). Preliminariais duomenimis, gali būti pasirinktas kitas iniciatyvos įgyvendinimo būdas, nei numatyta.
Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektas (KM)	Nustatyti bendruosius kultūros politikos principus, pagrindinių kultūros politiką formuojančių ir įgyvendinančių institucijų kompetenciją, kultūros finansavimo	Vėluojama	Iniciatyvą svarstyti Vyriausybėje planuota pateikti iki 2023 m. I ketv. Iniciatyvos <i>ex ante</i> vertinimas inicijuotas 2022 m., tačiau Vyriausybės

¹³ Prieiga per internetą: <https://lrv.lt/media/viesa/saugykla/2023/12/miNearIzv94.pdf> (žiūrėta 2024-01-31).

¹⁴ Prieiga per internetą: <https://lrv.lt/media/viesa/saugykla/2023/11/6iNhi8vDOVM.pdf> (žiūrėta 2024-01-31).

¹⁵ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 13–14 p.

¹⁶ 2023-10-30 duomenys.

¹⁷ Nurodyti Vyriausybės 2021–2024 m. teisėkūros plane ar 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašė.

Teisėkūros iniciatyva (atsakinga ministerija)	Teisėkūros iniciatyvos tikslai ¹⁷	Būsena	Ministerijų paaiškinimai
	principus, kultūros įstaigų sistemą, kultūros ir meno darbuotojų statusą, valstybinių kultūros ir meno premijų skyrimo principus, santykių tarp valstybės ir savivaldybių institucijų įgyvendinant kultūros politiką.		tarpinstituciniame pasitarime pirmą kartą svarstytas 2024 m. (metais vėliau). Dėl techninių klūčių <i>ex ante</i> vertinimo dokumentas nepaskelbtas TAIS.
Hidrometeorologijos įstatymo projektas (AM)	Reglamentuoti institucijų teises ir pareigas hidrometeorologijos srityje, siekiant efektyviau rinkti duomenis ir juos panaudoti prisitaikymo prie klimato kaitos politikai formuoti ir kitoms viešosios politikos reikmėms.	Vėluojama	Iniciatyvą svarstyti Vyriausybėje planuota pateikti iki 2023 m. III ketv., tačiau teisės akto projektas pradėtas rengti 2023 m. spalio mėn. (du mėn. vėliau).
Ilgalaikės priežiūros įstatymo projektas (SAM)	Reglamentuoti ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio įgyvendinimą Lietuvoje.	Atsisakyta įgyvendinant kitas nei prioritетines teisėkūros iniciatyvas	Atlikus išsamų <i>ex ante</i> vertinimą, buvo nuspręsta nerengti teisės akto projekto, bet reikalingus pokyčius numatyti Ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo tvarkos apraše.
Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo įstatymo projektas (AM)	Įstatymais reglamentuoti daugiabučių namų bendrosios dalinės nuosavybės valdymo procedūras, siekiant efektyvesnio ir skaidresnio pastatų valdymo ir priežiūros, skatinant centralizuotus paslaugų ir darbų pirkimus, diegiant skaitmenizuotus daugiabučių namų valdymo principus ir instrumentus, taip pat sukuriant daugiabučių namų administratorių vertinimo sistemą. Sudaryti sąlygas butų ir kitų patalpų savininkams balsuoti el. ryšio priemonėmis bendrosios nuosavybės klausimams priimti.	Atsisakyta įgyvendinant kitas nei prioritетines teisėkūros iniciatyvas	Įstatymo projektas nebus rengiamas, o iniciatyva bus įgyvendinama parengiant Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo, Civilinio kodekso pakeitimų projektus. Planuojamas projektų pateikimo terminas – 2024 m. gegužės mėn.
Žemės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (KM)	Užtikrinti efektyvesnę nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą.	Atsisakyta	Teisės akto projektas nebus rengiamas, nes numatytas pokytis įgyvendintas FM parengus Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuris Vyriausybės 2023-06-21 nutarimu Nr. 463 pateiktas svarstyti Seimui.
Viešojo valdymo įstatymo projektas (VRM)	Tobulinti, prireikus konsoliduoti viešojo valdymo teisinį reguliavimą, viešojo sektoriaus institucinės sąrangos formavimo bei valdymo nuostatas.	Atsisakyta	Projektų rengti nebeplanuojama. Patikslinus Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, ši iniciatyva turėtų būti išbraukta iš 2021–2023 m. prioritетinių teisėkūros iniciatyvų sąrašo.
Įstatymo, reglamentuojančio tarnybą viešajame sektoriuje, projektas (VRM)	Reglamentuoti tarnybą viešajame sektoriuje ir jos valdymo teisinius pagrindus.	Atsisakyta	Įstatymo, reglamentuojančio tarnybą viešajame sektoriuje, projekto rengti nebeplanuojama.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal prioritетinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą, ministerijų informaciją

- Papildomai atrinkome 139 teisės aktų projektus¹⁸. Iš jų 82 (59 proc.) atitiko bent vieną Vyriausybės nustatytą didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų atrankos kriterijų, tačiau jie nebuvo įtraukti į prioritетinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą ir neatlikti 80-ies iš jų išsamesni *ex ante* vertinimai (5 priedas).

¹⁸ Atranka pateikta ataskaitos 2 priede.

4. LRVK nepateikė paaiškinimo, kodėl į 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą nebuvo įtrauktos kitos Vyriausybės teisėkūros plano iniciatyvos, atitinkančios didesnio poveikio projektų atrankos kriterijus, ir kaip buvo atrinktos ir į sąrašą įtrauktos 35 prioritetinės teisėkūros iniciatyvos, kurių išsamesnį *ex ante* vertinimą reikia atlikti.
5. Į sudarytą teisės aktų, kurių *ex post* vertinimas atliekamas ar planuojamas atlikti, sąrašą¹⁹ įtraukta 17²⁰ teisės aktų, kuriuose numatyta *ex post* peržiūros nuostata. Vertinome, ar nustatyti kriterijai, pagal kuriuos reikia identifikuoti teisinį reguliavimą, kurio *ex post* vertinimas būtinas²¹, ar teisės aktai, kurie atitinka nustatytus kriterijus, įtraukti į šių vertinimų sąrašą²². Nustatėme, kad tokie kriterijai yra nustatyti (6 priedas). Įvertinę 35 teisės aktus, atitinkančius *ex post* vertinimo kriterijus, nustatėme, kad *ex post* peržiūros nuostata įtvirtinta 7-iose iš 35 (20 proc.) teisės aktų: 4-iose²³ iš 17 (24 proc.) naujų (originalių) įstatymų (kuriais reglamentuojami iki tol nereglementuoti visuomeniniai santykiai) ir 3-uose²⁴ iš 18²⁵ (17 proc.) įstatymų, priimtų įgyvendinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas. *Ex post* peržiūros nuostata neįtvirtinta tokiuose įstatymuose, kurie daro įtaką didžiajai visuomenės daliai, verslui, viešiesiems finansams, pvz. Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo, Vienišo asmens išmokų, Pagalbos nuo nusikalstamos veiklos nukentėjusiems asmenims įstatymuose, Muziejų, Civilinės saugos, Žemės, Šilumos ūkio, Viešųjų pirkimų įstatymų pakeitimų įstatymuose ir kt. (7 priedas). 9 iš 28 įstatymų projektų, kuriuose nenumatyta šios peržiūros nuostata, rengė Seimo nariai. Likusius 19 rengė 10²⁶ ministerijų, kurios nurodė, kad šios nuostatos neįtraukė, nes nenustatė poreikio, negavo pastabų iš kitų teisės aktų rengimo procese dalyvaujančių institucijų (Vyriausybės, TM, Seimo kanceliarijos), trūksta žinių, kada ir kaip turėtų būti atliktas vertinimas, stebėseną vykdys kitomis priemonėmis ir kt.
6. TM, koordinuojanti *ex post* vertinimo procesą ir dalyvaujanti teisėkūros procese sprendžiant dėl *ex post* peržiūros nuostatos įtraukimo į įstatymų projektus, 2020–2022 m. savo išvadose dėl 9 įstatymų projektų teikė siūlymus įtraukti į juos šios peržiūros nuostatą, tačiau tik trečdalyje įstatymų atsižvelgta į jos siūlymus (2 lentelė).

2 lentelė. Informacija apie Teisingumo ministerijos teiktus siūlymus įtraukti *ex post* peržiūros nuostatą į rengiamus įstatymų projektus

Keičiamas / rengiamas įstatymas	Ar atsižvelgta į Teisingumo ministerijos siūlymą	Ar įstatymas/ jo pakeitimas buvo priimtas
Socialinių paslaugų įstatymas	Taip	Priimtas
Valstybės tarnybos įstatymas	Taip	Priimtas
Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymas	Taip	Nepriimtas
Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas	Ne	Priimtas
Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas	Ne	Nepriimtas

¹⁹ Prieiga per internetą: https://tm.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/1/9Wo_Kyl-Ntl.xlsx (žiūrėta 2024-01-22).

²⁰ 2023-10-30 duomenys.

²¹ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 11 p.

²² Teisėkūros pagrindų įstatymas, 24¹ str. 3 d. 1 p.

²³ Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų, Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo, Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo, Alternatyviųjų degalų įstatymai.

²⁴ Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo, Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymai.

²⁵ 2023-10-31 duomenys.

²⁶ ŽŪM, SADM, SAM, EIM, SM, EM, SAM, ŠMSM, VRM, KM, SM.

Keičiamas / rengiamas įstatymas	Ar atsižvelgta į Teisingumo ministerijos siūlymą	Ar įstatymas/ jo pakeitimas buvo priimtas
Melioracijos įstatymas	Ne	Nepriimtas
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas	Ne	Nepriimtas
Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo įstatymas	Nėra duomenų, nes atnaujintas projekto variantas nebuvo registruotas Teisės aktų informacinėje sistemoje	-
Pagalbinio apvaisinimo įstatymo projektas	Nėra duomenų, nes atnaujintas projekto variantas nebuvo registruotas Teisės aktų informacinėje sistemoje	-

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisės aktų informacinės sistemos duomenis (2023-10-31)

7. TM nuomone²⁷, ministerijos nesuinteresuotos įtraukti *ex post* vertinimo nuostatų į rengiamus įstatymų projektus ar priimti ministro sprendimų dėl *ex post* vertinimo dėl žinių, laiko, žmogiškųjų išteklių trūkumo. Įtaką sprendimams dėl nuostatos įtraukimo gali daryti didelė teisės aktų kaita, nes atliekamas tik tokio galiojančio teisinio reguliavimo, kuris be esminių pakeitimų galioja bent dvejus metus nuo įsigaliojimo²⁸, vertinimas. Nustatėme, kad iš 18 įstatymų, priimtų įgyvendinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas, po jų priėmimo dar bent vieną kartą buvo keista 14 įstatymų (78 proc.), iš jų 6 keisti daugiau negu vieną kartą, pvz., Elektros energetikos įstatymas – 9 kartus. Seimo kanceliarijos pateiktais duomenimis, 10-yje iš 17 (71 proc.) atrinktų naujų (originalių) įstatymų buvo pakeitimų.
8. 11²⁹ iš 13 apklaustų ministerijų nurodė, kad kriterijai, kada turi būti atliekamas *ex post* vertinimas, yra suprantami. 2³⁰ nurodė, kad kyla klausimų dėl kriterijų taikymo: kada laikytina, kad „iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas“ ir neaišku, kas tai yra „didelė teisinio reguliavimo įtaka“³¹ (AM); kriterijai yra vertinamieji ir neapibrėžti (URM). SM nurodė, kad, kilus abejonių dėl tikslumo ir tinkamumo konkrečaus teisinio reguliavimo atveju atlikti *ex post* vertinimą, konsultuojasi su TM.
9. Vertindami, ar visi 2021–2023 m. iš TM, LRVK, kitų ministerijų, valstybės institucijų ir įstaigų, socialinių ekonominių partnerių, nevyriausybinių organizacijų ar asmenų³² gauti siūlymai atlikti *ex post* vertinimą yra įvertinti³³, nustatėme, kad iš viso 8 siūlymus gavo 4³⁴ ministerijos, visi jie buvo įvertinti ir iš jų į 4 atsižvelgta (8 priedas).
10. *Ex post* peržiūros nuostatos įtraukimas į visus teisės aktų, atitinkančių nustatytus kriterijus, projektus įpareigotų ministerijas įvertinti, ar pasiekti tikslai, kurių buvo siekta priimant šiuos įstatymus, ar sprendžiamos viešosios politikos problemos.

²⁷ Nuomonė pateikta Valstybės kontrolei 2023-06-20 el. paštu.

²⁸ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 23 str. 3 d.

²⁹ SM, KM, SADM, KAM, EM, ŠMSM, EIM, ŽŪM, SAM, FM.

³⁰ AM, URM.

³¹ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 24 str. 1 d. 1 ir 2 p.

³² Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 19.4, 53 p.

³³ Ten pat, 19, 53, 62 p.

³⁴ EIM, SAM, FM, VRM.

1.2. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimams trūksta pagrįstumo

11. Teisėkūros procese svarbu nustatyti, ar naujai priimami ir jau galiojantys teisės aktai tikslingi, proporcingi, efektyvūs³⁵. Tikslingumas reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis. Proporcingumas reiškia, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisiųjų santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti. Efektyvumas reiškia, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos šio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, turi būti skelbiami ir įvertinami dėl reguliavimo gauti pasiūlymai, o teisėkūros veiksmai atliekami per protingus terminus. Norint užtikrinti šiuos teisėkūros principus reikia pasinaudoti turimais įrankiais – tinkamai atlikti teisėkūros iniciatyvų *ex ante* ir galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimus.

Atliekant *ex ante* vertinimus nepakankamai dėmesio skiriama poveikui įvertinti nustatytais aspektais

12. Vertindami, ar atliktas visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų išsamesnis *ex ante* vertinimas³⁶, nustatėme, kad atlikti 7-ių³⁷ iš 27 (26 proc.) iniciatyvų, įtrauktų į 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą, vertinimai, jų rezultatai paskelbti TAIS. Ministerijos nurodė pagrindines priežastis, kodėl nebuvo atliktas išsamesnis vertinimas: teisėkūros iniciatyva buvo plačiai aptarta su visuomene ir socialiniais partneriais, keičiamos teisinio reguliavimo apimtys nebeatitinka išsamesnio vertinimo rengimo pagrindų, paankstinti teisės akto projekto rengimo ir teikimo Seimui terminai, teisėkūros iniciatyvų įgyvendinimą perėmė Seimo nariai ir parengė atitinkamus teisės aktų projektus ir kt. (9, 10 priedai).
13. Nors poveikį atitinkamai sričiai, valstybės finansams, administracinei naštai ir ekonomikai vertinti privaloma visais atvejais³⁸, nė vienos iš 27 šio poveikio teisėkūros iniciatyvų poveikis nebuvo įvertintas visais nustatytais aspektais. Tik poveikis atitinkamai sričiai įvertintas visose 27 iniciatyvose (3 pav.).

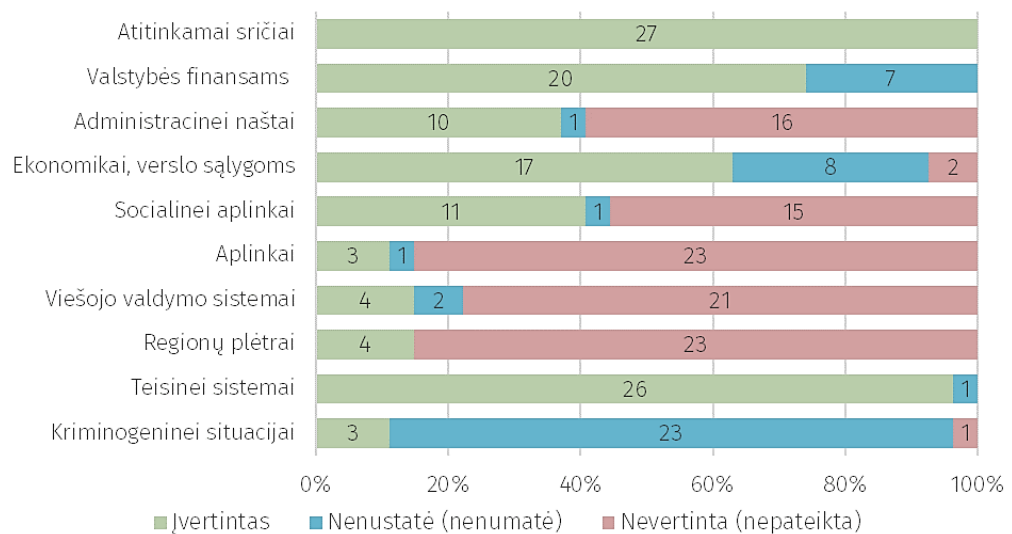
³⁵ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 3 str. 2 d. 1, 2, 5 p.

³⁶ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 3.1, 4 p., Vyriausybės 2021-03-31 pasitarimo protokolas Nr. 18.

³⁷ Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto (nauja redakcija) (KM), Ūkio subjektų veiklos priežiūros ir licencijavimo pagrindų įstatymo projekto ir lydimųjų įstatymų projektų (EIM), Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto (AM), Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“ pakeitimo projekto (LRV), Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto (ŠMSM), Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto (SADM), Nepriklausomo turto ir verslo vertinimo įstatymo projekto ir lydimųjų įstatymų projektų (FM).

³⁸ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 15 str. 2 d., Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 9, 17-21 p.

3 pav. Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, vertintų nustatytais aspektais, skaičius

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktų projektus ir jų lydimuosius dokumentus

14. Vienas iš poveikio vertinimo aspektų – poveikis valstybės finansams: 20 iš 27 teisėkūros iniciatyvų numatyta, kad jų įgyvendinimui preliminarai reikės apie 164,1 mln. Eur ir 119,4 mln. Eur kasmet. Įvertinti, ar priimant teisės aktus numatytas poreikis atlieptas nėra galimybės, nes per trumpas jų galiojimo laikotarpis³⁹ arba nėra išskirta, ar finansavimo didinimas susijęs su priimto teisės akto įgyvendinimu.
15. Dažniausiai nevertintas poveikis administracinei naštai (16 iš 27 teisėkūros iniciatyvų) teisės aktų projektuose šiose srityse: socialinės apsaugos ir užimtumo, transporto ir ryšių, ekonomikos konkurencingumo ir valstybės informacinių išteklių, švietimo, mokslo ir sporto, viešojo saugumo ir valstybės valdymo. Nevertinti ar nepakankamai vertinti ir kiti svarbūs aspektai, galintys turėti poveikį atitinkamoms sritims, kurias siekiama reguliuoti.

Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimo trūkumų pavyzdžiai

- ✓ Aplinkos monitoringo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto ir lydimųjų įstatymų projektų vertinimas neapėmė poveikio valstybės finansams, administracinei naštai, nors teisėkūros iniciatyva numato įpareigojimus pramonės ir energetikos įmonėms sisteminti, vertinti ir prognozuoti savivaldybių gamtinėje aplinkoje vykstančius savaiminius ir dėl antropogeninio poveikio atsirandančius pokyčius, gamtinės aplinkos kitimo tendencijas ir galimas pasekmes, kaupti, analizuoti ir teikti valstybinėms institucijoms ir visuomenei informaciją apie gamtinės aplinkos būklę. Aiškinamajame rašte trūksta vertinimų pagrindimo.
- ✓ Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo ir lydimųjų įstatymų projektų vertinime nepateikta informacija apie poveikį administracinei naštai, viešojo valdymo sistemai, nors teisėkūros iniciatyva siekiama sudaryti teisinės prielaidas nustatyti įstaigų išdėstymą, kad sistema būtų pasirengusi reaguoti į kilusius iššūkius, sudaryti teisinės prielaidas integruoti pirminės asmens sveikatos ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, sudaryti teisinės prielaidas optimizuoti stacionarines aktyvaus gydymo paslaugas (antrinė ir tretinė sveikatos priežiūra), siekiant sumažinti jų vartojimą ir transformuojant jas į kokybiškas ir saugias ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugas.
- ✓ Vertinant Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo ir lydimųjų įstatymų projektus nepateiktas įgyvendinimo alternatyvų vertinimas, jų naudos ir sąnaudų analizė, nepaaiškinta kaip ir kiek sumažės administracinė našta valstybės ir savivaldybių įstaigoms ir kandidatams priėmus teisėkūros iniciatyvą. Pažymėtina, kad, nors buvo parengta

³⁹ 2 teisės aktai įsigaliojo 2021 m., 9 – 2022 m., 8 – 2023 m., 1 dar nepriimtas.

valstybės tarnybos pertvarkos koncepcija, joje nagrinėta esama situacija ir pertvarkos tikslai, siekiami rezultatai. Poveikis įvairiais aspektais vertinamas nebuvo.

16. Įvertintos tik 7 (iš 27) iniciatyvų teisėkūros įgyvendinimo alternatyvos ir jų poveikis, o sąnaudų ir naudos arba sąnaudų efektyvumo analizė nepateikta nė vienos iniciatyvos vertinime (9 priedas).⁴⁰ ministerijos, siekdamos išsiaiškinti, kuri alternatyva priimtinesnė, naudojo viešosiomis konsultacijomis, jose surinko įvairias nuomones ir pasiūlymus, kurie padėjo parengti taiklesnius teisės aktų projektus. Šia praktika galėtų pasinaudoti kitos ministerijos, atliekančios teisinio reguliavimo poveikio vertinimus (15 priedas).
17. Iš auditorių atrinktų 82 teisės aktų projektų, atitikusių Vyriausybės nustatytus didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų atrankos kriterijus, tačiau neįtrauktų į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą, atlikti tik 2-jų⁴¹ (2 proc.) išsamesni *ex ante* vertinimai, nors ir jie turi trūkumų. Kitų 80-ies projektų šie vertinimai atlikti neįvertinus visų poveikio aspektų, neužtikrinus išsamaus vertinimų pagrindimo (trūksta problemos ir vertinimus pagrindžiančios informacijos, jos šaltinių).

Teisėkūros iniciatyvų *ex ante* poveikio vertinimo trūkumų pavyzdžiai

- ✓ Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 pakeitimo įstatymo projekto ir lydimųjų įstatymų projektų aiškinamajame rašte aprašomi pakeitimai, numatantys poveikį valstybės finansams ir administracinei naštai: numatoma rengti ateities įžvalgas kiekvienai rengiamai valstybės pažangos strategijai ar nacionalinei darbotvarkei, finansuoti strateginio valdymo sistemos dalyvių funkcijas ir kt. Tačiau šiame rašte nurodoma, kad poveikio šiais aspektais nebus. Iniciatyvai nebuvo atliktas išsamesnis *ex ante* vertinimas, kuris būtų pagrįstas teisėkūros iniciatyvos įgyvendinimo alternatyvų analize, poveikio ekonomikai ir valstybės finansams palyginimu, naudos ir sąnaudų vertinimu.
- ✓ Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo projekto aiškinamajame rašte aprašomas pakeitimas, numatantis poveikį administracinei naštai: numatomas įpareigojimas teikti ir atskleisti sveikatos duomenų valdytojų ir tvarkytojų turimus sveikatos duomenis. Ministerija šio poveikio neįvertino, o tik numatė, kad administracinę naštą, kuri bus finansuojama ES ekonomikos gaivinimo plano lėšomis, turės įvertinti sveikatos duomenų valdytojai. Nors iniciatyvai buvo atliktas išsamesnis *ex ante* vertinimas, tačiau neatlikta teisėkūros iniciatyvos įgyvendinimo alternatyvų naudos ir sąnaudų analizė, neįvertintas visų alternatyvų poveikis valstybės finansams ir ekonomikai.

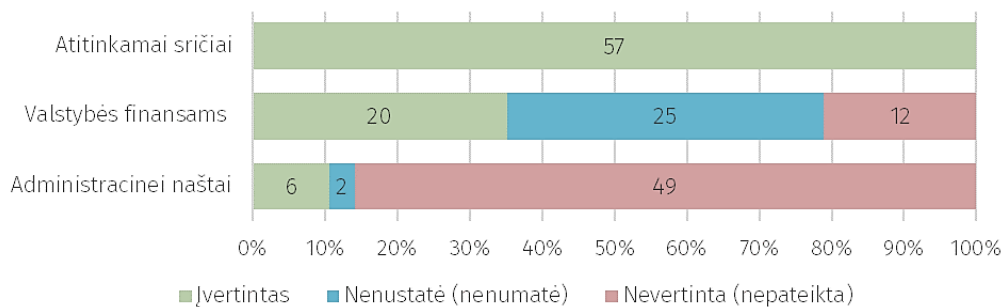
18. Nesvarbu, ar teisėkūros iniciatyva priskirta prie prioritetinių ar ne, turi būti atliekamas jos *ex ante* vertinimas, tik paprastesnės formos. Vertindami, ar atliekant 57-ių atrinktų teisės aktų, nepriskirtų prioritetinėms teisėkūros iniciatyvoms, *ex ante* vertinimus poveikis įvertintas nustatytais aspektais⁴², nustatėme, kad 54 iš jų aiškinamuosiuose raštuose, paskelbtuose TAIS, pateikti *ex ante* vertinimai turi poveikio vertinimo trūkumų: neįvertinti visi privalomi poveikio aspektai, neužtikrintas atliktų vertinimų pagrindimas, pvz., neįvertintas išsamus poveikis valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešojo valdymo sistemai, administracinei naštai (4 pav., 11 priedas).

⁴⁰ AM, SADM, EIM.

⁴¹ Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas ir lydimųjų įstatymų projektai (ŽŪM); Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo projektas (SAM).

⁴² Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 35 p.

4 pav. Teisės aktų projektų, nepriskirtų prioritetinėms teisėkūros iniciatyvoms, vertintų nustatytais aspektais, skaičius

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktų projektus ir jų lydimuosius dokumentus

19. Neatliekant *ex ante* vertinimo arba jį atliekant netinkamai (pvz., neįvertinus galimų alternatyvų), gali būti parinktas netinkamas viešosios politikos problemos sprendimo būdas. Išsamiau nevertinamas teisinio reguliavimo poveikis gali sukelti nenumatytas ir nepageidaujamas pasekmes, pvz., teisės aktų keitimą, nustačius, kad teisinis reguliavimas turi trūkumų.

Nenumatytų pasekmių, kai išsamiau nevertinamas numatomo teisinio reguliavimo poveikis, pavyzdžiai

- ✓ Įgyvendintos prioritetinės teisėkūros iniciatyvos – Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto (2022-12-13 Nr. XIV-1669) vienas iš tikslų buvo tobulinti viešųjų pirkimų sistemą, siekiant jos efektyvumo. Pakeitimais buvo atsisakyta perteklinio reglamentavimo, palengvinti procedūrų reikalavimai, peržiūrėtos Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijos. Viešųjų pirkimų įstatymas (1996-08-13 Nr. I-1491) 2020–2023 m., be šio pakeitimo, buvo keičiamas dar 15 kartų.
- ✓ Įgyvendinamos Vyriausybės 2021–2024 m. teisėkūros plano mokestinių įstatymų pakeitimų projektų iniciatyvos – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 5, 12, 17, 17(2), 18, 19, 46(1), 47, 56(1) straipsnių, 1 priedėlio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30(2) straipsniu įstatymo projekto (2023-06-21 Nr. XIVP-2930) vienas iš tikslų yra atsisakyti sektorinių pelno mokesčio lengvatų, pajamas, kurioms taikomas lengvatinis apmokestinimas, įtraukiant į bendrą pelno apmokestinimo tvarką (sveikatos priežiūros įstaigų pajamas už paslaugas, draudimo įmonių gautas gyvybės draudimo įmokas). Atsisakius sektorinio išskirtinumo, sveikatos priežiūros įstaigų ir gyvybės draudimo įmonių pelno apmokestinimo tvarka būtų tokia pati, kaip ir kitų sektorių vienetų. Nei iniciatyva, nei ją sudarantys projektai nebuvo įtraukti į 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą, nors jomis numatomi mokesčių sistemos pakeitimai, o tai atitinka Vyriausybės nustatytą didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų atrankos kriterijų. Išsamesnis projekto *ex ante* vertinimas neatliktas. 2023-11-22 Ekonomikos komitetas pasiūlė pagrindiniam komitetui – Biudžeto ir finansų – patobulinti įstatymo projektą, atsižvelgiant į ekspertų ir specialistų išvadas bei pasiūlymus, suinteresuotų šalių pastabas.

20. Vyriausybei patvirtinus Numatomos teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos pakeitimus⁴³, vertinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas privalomai turės būti įvertinta ne tik poveikis atitinkamai sričiai, valstybės finansams, administracinei naštai ir ekonomikai, bet ir poveikis aplinkai bei klimato kaitai. Atsisakoma kitų (ne prioritetinių) teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimo pateikimo atskiru dokumentu, o visą vertinimo informaciją numatoma teikti aiškinamajame rašte. Jeigu poveikio vertinimams nebus skiriama reikiamo dėmesio, jeigu jie ir toliau bus atliekami nepagrindžiant jų duomenimis ir skaičiavimais, pakeitimai neturės teigiamos įtakos jų atlikimui ir kokybei.

⁴³ Patvirtinta Vyriausybės 2024-01-17 nutarimu Nr. 63. Pakeitimai įsigalioja nuo 2024-03-01.

Nepakankamai vykdoma galiojančio teisinio reguliavimo, kurio *ex post* vertinimą numatoma atlikti, stebėseną

21. Analizuodami, ar bent kartą per metus renkama informacija, kuria remiantis bus atliekamas *ex post* vertinimas⁴⁴, nustatėme, kad 2020–2023 m. atlikti du *ex post* vertinimai (vienas jų – ataskaitos projekto derinimo stadijoje), abiejų rezultatai paskelbti juos atlikusių ministerijų interneto svetainėse ir TAIS. Vertintų teisės aktų galiojimo laikotarpiu stebėseną nevykdyta, todėl trūko duomenų apie teisinio reguliavimo taikymo mastą. Rengdamosi kitiems *ex post* vertinimams, bent kartą per metus ministerijos renka informaciją dėl 7 iš 16 įstatymuose suplanuotų *ex post* vertinimų (12 priedas). Iš likusių 9 įstatymų 7⁴⁵ dar nėra įsigalioję, todėl ministerijos duomenų nerenka, dėl 2⁴⁶ iš 7 nurodė, kad yra suplanavusios, kokius duomenis rinks ir ką planuoja vertinti, kitais 5 atvejais informacijos nepateikė. 2⁴⁷ įstatymai jau įsigalioję, tačiau duomenys nerenkami.
22. Stebėseną turėtų būti atliekama ir *ex post* vertinimui atlikti reikalingi duomenys pradedami rinkti kiek įmanoma anksčiau, ypač tais atvejais, kai priimant įstatymą nebuvo atliktas *ex ante* vertinimas, nes šiais atvejais gali būti sudėtinga identifikuoti ir įvertinti poveikį. Stebėsenos rezultatai gali rodyti, kad *ex post* vertinimą reikia atlikti anksčiau, nei numatyta įstatyme.
23. Analizuodami, ar visi to paties reguliavimo *ex ante* vertinime numatyti rodikliai vertinti atliekant jo *ex post* vertinimą⁴⁸ ir ar atliekant visus *ex post* vertinimus poveikis įvertintas pagal nustatytus kriterijus (veiksmingumo, poveikio, rezultatyvumo (efektyvumo))⁴⁹, nustatėme:
 - ✓ Dviem atliktų *ex post* vertinimų atvejais išsamus *ex ante* vertinimas neatliktas, tačiau vieno iš jų (Mediacijos įstatymo) tikslai ir rodikliai buvo nurodyti aiškinamajame rašte ir koncepcijoje, kurie ir buvo įvertinti atliekant *ex post* vertinimą. Vertinant kitus 16 įstatymų, kurie buvo priimti 2020–2023 m. ir kuriuose numatyta peržiūros nuostata, nustatyta, kad 8 įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose arba poveikio vertinimo rezultatų pažymoje siejami tikslai nurodyti, tačiau nėra sukonkretinta, kokių pokyčių laukiama ir kokiais rodikliais galima būtų vertinti jų pasiekimą.
 - ✓ Iš dviejų atliktų *ex post* vertinimų poveikis pagal nustatytus kriterijus įvertintas tik viename. Loterijų įstatymo *ex post* vertinimo ataskaitos projekte nėra atskleista duomenimis pagrįsta informacija, kokia problema buvo sprendžiama ir koks poveikis pasiektas, koks teisinio reguliavimo rezultatyvumas.
24. Vertindami, ar visais atvejais priimamas ministro ar Vyriausybės sprendimas dėl tolesnių veiksmų, atsižvelgiant į *ex post* vertinimo rezultatus⁵⁰, nustatėme, kad naudojantis Mediacijos įstatymo *ex post* vertinimo rezultatais atliekami tolesni mediacijos sistemos plėtros darbai: vadovaujantis TM parengtais teisinio reguliavimo pakeitimais ir

⁴⁴ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 26 p.

⁴⁵ Civilinio proceso kodeksas, Valstybės tarnybos, Žemės, Apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo, Elektros energetikos, Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymai.

⁴⁶ EM dėl Elektros energetikos įstatymo, AM dėl Žemės įstatymo.

⁴⁷ Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas (AM), Korupcijos prevencijos įstatymas (TM).

⁴⁸ Europos Komisijos Geresnio reguliavimo gairės, 2021, 24 psl.; Geresnio reguliavimo gairių taikymo įrankis, 67 įrankis „Duomenų identifikavimas vertinimui ir poveikio vertinimui“, 577 psl.

⁴⁹ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 39 p.

⁵⁰ Ten pat, 68, 70 p.

organizacinėmis priemonėmis įgyvendinamos 9 iš 12-os ataskaitoje pateiktų rekomendacijų, dėl likusių TM informacijos nepateikė.

25. *Ex post* vertinimui atlikti būtina žinoti, ko siekta teisiniu reguliavimu, vykdyti jo įgyvendinimo stebėseną, rinkti duomenis ir juos vertinti. Neįvertinus teisinio reguliavimo visais nustatytais aspektais ar netinkamai atlikus *ex post* vertinimą, neužtikrinama, kad jo rezultatai parodytų teisinio reguliavimo sukeltas pasekmes teisinio reguliavimo sričiai.

Vertinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas nepanaudojamos viešųjų konsultacijų teikiamos galimybės

26. Vienas iš teisėkūros principų – atvirumo ir skaidrumo – reikalauja, kad teisėkūra būtų vieša, visuomenei ir interesų grupėms būtų sudarytos sąlygos teikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo visose teisėkūros stadijose⁵¹. Bendradarbiavimo principas atliekant poveikio vertinimą įgyvendinamas rengiant viešąsias konsultacijas⁵². Vertindami, ar jos rengtos visais atvejais, kai buvo atliekami prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* ir galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimai⁵³, nustatėme:
 - ✓ dėl 21 (iš 27) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų su visuomene buvo konsultuotasi, o dėl 6⁵⁴ – ne (13 priedas). Ministerijos nurodė, kad viešosios konsultacijos nerengtos Vyriausybei nusprendus paankstinti įstatymo projekto pateikimo Seimui datą ir su LRVK sutarus, kad nebus atliekamas išsamesnis jo poveikio vertinimas; reikėjo skubos tvarka parengti projektą, todėl viešojo konsultacija nustatytais terminais neatlikta; atitinkamus projektus teikė Seimo nariai; įstatymų projektai parengti po pirminių ne vienkartinių pristatymų sektoriaus bendruomenei ir suinteresuotiems subjektams renginiuose;
 - ✓ atliekant du *ex post* vertinimus viešosios konsultacijos rengtos informacijai surinkti (nuomonėms, pastaboms, situacijai apie teisinį reguliavimą išsiaiškinti ir kt.).
27. Rengiant viešąsias konsultacijas rekomenduojama apibrėžti tikslinę nagrinėjamo klausimo grupę, pagal tai suformuoti konsultacijos dalyvių sąrašą⁵⁵. Nustatėme, kad 8 (iš 21) atvejais atliekant viešąsias konsultacijas nesuformuotas dalyvių (fizinių ir (ar) juridinių asmenų) sąrašas (13 priedas). Ministerijų nurodytos priežastys: siekis neriboti dalyvių skaičiaus ir skatinti kuo didesnę tikslinių grupių įsitraukimą; įstatymo projektas derintas per TAIS ir dėl projekto gali pasisakyti visi suinteresuoti asmenys. STRATA, vykdydama poveikio vertinimų kokybės priežiūrą, 2020–2023 m. nustatė 2 prioritetines teisėkūros iniciatyvas⁵⁶, kai viešųjų konsultacijų nebuvo galima laikyti visavertėmis, nes buvo konsultuotasi ne su visomis tikslinėmis grupėmis.

⁵¹ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 3 str. 2 d. 4 p.

⁵² Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Įrodymais grįsta politika. STRATA, 2020. 11 psl.

⁵³ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 7 str. 1, 2 p., Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 22 p., Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 55 p.

⁵⁴ VRM įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, SM – Kelių transporto kodekso, SAM – Greitosios medicinos pagalbos įstatymo, AM – Aplinkos monitoringo įstatymo, AM – Statybos įstatymo.

⁵⁵ Viešųjų konsultacijų metodika ir taikymo gairės, 27 psl.

⁵⁶ Civilinės saugos (VRM, 2020 m.), Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (KM, 2021 m.) įstatymai.

28. Vertindami viešąsias konsultacijas dėl prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurias rengė 11 ministerijų⁵⁷, nustatėme:
- ✓ 7⁵⁸ (iš 11) ministerijos yra nustačiusios konsultavimosi su visuomene organizavimo procesus;
 - ✓ 3⁵⁹ (iš 11) ministerijos viešųjų konsultacijų planus rengė 2022–2023 m. 4⁶⁰ 2020–2023 m. nerengė planų ir nurodė priežastis: metinių konsultacijų planų rengimas neprivalomas, rengė viešąsias konsultacijas tik dėl kelių teisės aktų, šios konsultacijos rengiamos pagal poreikį, konsultacijų rengimo terminai yra nustatyti prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašė.
29. Rekomenduojama viešąsias konsultacijas pradėti ankstyvoje teisėkūros proceso stadijoje⁶¹. 3⁶² ministerijos prieš pradėdamos rengti teisės akto projektą ir prieš atlikdamos poveikio vertinimą rengė viešąsias konsultacijas. Tai padėjo apibrėžti viešosios politikos problemą ir galimas jos sprendimo alternatyvas (15 priedas).
30. Siekiant užtikrinti visavertės konsultacijas, informaciją apie jas reikėtų skelbti viešai ir iš anksto, o konsultacijoms skirti pakankamai laiko⁶³. Vertindami, ar visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų viešosioms konsultacijoms skiriama ne mažiau kaip 10 darbo dienų⁶⁴, nustatėme, kad 4 (iš 21) atvejais šių konsultacijų metu suinteresuotų asmenų pastaboms ir pasiūlymams pateikti buvo numatytas trumpesnis terminas (14 priedas). Šiems asmenims pateikti pastabas ir siūlymus 2021 m. skirta nuo 7 iki 18 darbo dienų, 2022 m. – nuo 6 iki 22, 2023 m. – nuo 11 iki 17. Ministerijos nurodė, kad 2020–2023 m. negavo nusiskundimų dėl per trumpo viešųjų konsultacijų termino pastaboms ir pasiūlymams pateikti.
31. Įstaigos, rengusios viešąsias konsultacijas, turi parengti jų ataskaitas ir jas viešinti portale e. pilietis⁶⁵. Vertindami, ar visais atvejais šių konsultacijų rezultatai skelbiami viešai⁶⁶, nustatėme:
- ✓ 6⁶⁷ (iš 21) atvejais 4⁶⁸ ministerijos neparengė prioritetinių teisėkūros iniciatyvų viešųjų konsultacijų rezultatų ataskaitų arba kitų dokumentų. Ministerijos paaiškino, kad negavo pasiūlymų arba gautieji buvo įvertinti ir teisės aktų projektai patikslinti, tačiau atskirų vertinimo dokumentų rengta nebuvo;
 - ✓ 6 (iš 21) atvejais 4⁶⁹ ministerijos neparengė viešųjų konsultacijų ataskaitų, tačiau apibendrintus rezultatus pateikė aiškinamajame rašte arba derinimo pažymoje, kurie skelbiami TAIS;

⁵⁷ AM, SAM, SM, EM, SADM, EIM, FM, ŠMSM, ŽŪM, VRM, KM.

⁵⁸ AM, SADM, VRM, SM, ŽŪM, SAM, ŠMSM.

⁵⁹ SADM, VRM, SAM.

⁶⁰ SM, EM, ŽŪM, KM.

⁶¹ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Įrodymais grįsta politika. STRATA, 2020. 11 psl.

⁶² FM, SADM, KM.

⁶³ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Įrodymais grįsta politika. STRATA, 2020. 12 psl.

⁶⁴ Vyriausybės darbo reglamentas, 27¹ p.; Europos Komisijos Geresnio reguliavimo gairės, Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis, 9 psl.

⁶⁵ Viešųjų konsultacijų metodika ir taikymo gairės, 21 psl.

⁶⁶ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 7 str. 3 d.

⁶⁷ Dėl Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo, Elektros energetikos įstatymo pakeitimo, Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo, Civilinės saugos įstatymo pakeitimo, Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo, Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymų projektų.

⁶⁸ EIM, EM, ŠMSM, VRM.

⁶⁹ AM, EIM, EM, KM.

- ✓ 9 (iš 21) atvejais 6⁷⁰ ministerijos parengė ataskaitas, 8 (iš 21) atvejais apibendrinti rezultatai papildomai paskelbti ministerijų⁷¹ interneto svetainėse.
32. Kai viešųjų konsultacijų metu pateikiamas siūlymas, reikia jį teikusiam asmeniui suteikti informaciją apie tai, kaip siūlymas buvo panaudotas politikos formavimo procese⁷². Vertindami, ar visais atvejais apibendrinant viešųjų konsultacijų rezultatus pateikta informacija, kaip atsižvelgta į gautus pasiūlymus⁷³, nustatėme:
- ✓ Dėl prioritetinių teisėkūros iniciatyvų surengtų viešųjų konsultacijų metu gautus pasiūlymus ministerijos vertina ir pateikia skirtingai: šių konsultacijų rezultatai pateikiami ataskaitoje, e. pilietis portale, teisės akto projekto aiškinamajame rašte ir teikime; pasiūlymai svarstomi pakartotinai ir kai kurie iš jų teikiami ekspertams; pasiūlymų vertinimas matyti patobulintame teisės akto projekte arba derinimo pažymoje – nurodyti neatsižvelgimo argumentai; gautos pastabos aptariamose pasitarimų su suinteresuotomis šalimis metu; dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, rengiama derinimo pažyma, kuri visais atvejais skelbiama viešai (TAIS); įgyvendinamos kitos atviros ir įtraukios teisėkūros ir derinimo su sektoriaus bendruomene procedūros.
 - ✓ Dviem *ex post* vertinimų atvejais Loterijų įstatymo *ex post* vertinimo ataskaitos projekte viešųjų konsultacijų rezultatai atskirai nepateikiami, tačiau, anot FM, jie pateikti tyrimo medžiagoje. Privalomosios mediacijos šeimos ginčiuose galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo ataskaitos priede pateikiama suinteresuotų asmenų apklausų ir interviu metu gauta informacija ir rezultatai. TM nurodė, kad dėl ataskaitoje pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo taip pat rengiamos viešosios konsultacijos su suinteresuotais asmenimis.
33. LRVK, atlikusi 2022 m. ministerijų konsultavimosi brandos vertinimą⁷⁴ nustatė, kad bendras 7⁷⁵ (iš 14) ministerijų konsultavimosi brandos lygis išlieka vis dar žemas ir yra III (iš IV)⁷⁶, ir, kad vis dar nėra aišku, kaip panaudojami pasiūlymai, nes ataskaitos retai skelbiamos.
34. Atliekant poveikio vertinimus ir nerengiant viešųjų konsultacijų ar jas netinkamai rengiant, visuomenė neturi galimybių dalyvauti svarstant ir priimant viešosios politikos sprendimus ir teikti pasiūlymus. Taip neužtikrinama, kad būtų laikomasi atvirumo ir skaidrumo principo. Todėl turėtų būti užtikrinama, kad vertinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas būtų rengiamos viešosios konsultacijos, suinteresuotiems asmenims būtų sudarytos sąlygos jose dalyvauti ir gauti grįžtamąjį ryšį apie pateiktų pasiūlymų panaudojimą rengiant teisės aktų projektus.

⁷⁰ EIM, FM, SAM, SM, ŠMSM, ŽŪM.

⁷¹ EIM, SM, FM, ŽŪM.

⁷² EK komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų ir Regionų komitetams. Geresnis reglamentavimas: bendromis jėgomis renkime geresnius teisės aktus, 5 psl.

⁷³ Viešųjų konsultacijų metodika, 3.4 p.; Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 35, 50 p.; EK komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų ir Regionų komitetams. Geresnis reglamentavimas: bendromis jėgomis renkime geresnius teisės aktus, 5, 6 p.

⁷⁴ Ministerijų konsultavimosi brandos vertinimas, 2022 m. LRVK, 2023-06-28.

⁷⁵ EIM, EM, KAM, KM, SM, ŠMSM, VRM

⁷⁶ III lygis: Konsultacijų organizavimo ir vykdymo procesas įstaigoje yra neformalus, nedokumentuotas ir neidentifikuotas kaip viena jos veiklos sričių, aukščiausios grandies vadovai aktyviai šiame procese dalyvauja retai, viešųjų konsultacijų koordinavimas formaliai yra nepriskirtas, atitinkamas skyrius ar darbuotojas šią funkciją atlieka minimaliai, darbuotojų skatinamas ar motyvavimas įsitraukti į viešųjų konsultacijų procesą ir jį tobulinti yra retas reiškinys.

1.3. Nepakankamai užtikrinamas numatomo ir galiojančio teisinio reguliavimo poveikių vertinimų ryšys

35. Vertindami galimybes kokybiškai atlikti *ex post* vertinimus, analizavome, ar buvo atliktas visų teisės aktų, kurių *ex post* vertinimą numatyta atlikti, projektų *ex ante* vertinimas⁷⁷. Nustatėme, kad priimant 4⁷⁸ iš 17⁷⁹ (24 proc.) įstatymų, kurių *ex post* vertinimą numatyta atlikti, atliktas išsamesnis *ex ante* vertinimas. Priimant 9⁸⁰ iš 17 (proc.) įstatymus aiškinamajame rašte ar prioritetinių teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatų pažymose neišskirti pirminiai teisinio reguliavimo priėmimo tikslai ar nenumatyti jų pasiekimo rodikliai, neapibrėžti laukiami pokyčiai, kurie turės būti įvertinti atliekant *ex post* vertinimą.
36. Dviejų teisės aktų, kurių *ex post* vertinimai atlikti 2021–2023 m., projektų išsamesnis *ex ante* vertinimas nebuvo atliktas, nors vieno iš jų tikslai ir rodikliai buvo nurodyti aiškinamajame rašte⁸¹ ir koncepcijoje⁸². TM ir FM, atlikdamos *ex post* vertinimą, turėjo sunkumų identifikuojamos vertinimo dalyko tikslą, rinkdamos duomenis. *Ex ante* vertinimas būtų galėjęs padėti geriau identifikuoti laukiamą pokytį, kuris turėtų būti įvertintas, ir iš anksto surinkti *ex post* vertinimui atlikti reikalingus duomenis.
37. TM, *ex post* vertinimus koordinuojanti institucija, teikdama informaciją Vyriausybei apie šių vertinimų tendencijas⁸³, kaip vieną teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistemos problemų išskyrė *ex ante* ir *ex post* vertinimų santykį: svarbi prielaida kokybiškam *ex post* vertinimui yra kokybiškai atliktas *ex ante* vertinimas. Priešingu atveju kyla neaiškumų dėl vertinamo teisinio reguliavimo tikslų turinio, tikslų pasiekimo vertinimo rodiklių, t. y. sudėtinga pamatuoti, ar vertinamu reguliavimu buvo pasiektas konkretus rezultatas. TM nuomone, viena priežasčių, kodėl stringa *ex post* vertinimai, yra susiformavusi praktika *ex ante* vertinimo apskritai neatlikti. Be to, *ex ante* vertinimo metodika yra pasenusi, o tai turi neigiamos įtakos *ex ante* vertinimo kokybei.
38. Europos Komisija gairėse nurodo *ex post* ir *ex ante* vertinimų ryšį: paprastai jų poveikio vertinimai atliekami vienas po kito, kad vieno rezultatai galėtų būti visapusiškai panaudoti atliekant kitą⁸⁴. Atliekant *ex ante* vertinimus svarbu identifikuoti, kokie tikslai keliami nustatant teisinį reguliavimą, koks laukiamas poveikis. Tam, kad galėtų būti atliktas kokybiškas *ex post* vertinimas, nustatant reguliavimą turėtų būti atliktas išsamesnis *ex ante* vertinimas, kuris leistų identifikuoti pirminius teisinio reguliavimo priėmimo tikslus, siekius, įvertinti numatomus pokyčius. Kai kurios ES šalys (Austrija, Estija) *ex post* atlikimą sieja su *ex ante*

⁷⁷ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 10, 40 p.; Europos Komisijos Geresnio reguliavimo gairės, 24 psl.

⁷⁸ Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo, Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymai.

⁷⁹ 2023-10-31 duomenys.

⁸⁰ Loterijų, Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės, Žemės, Elektros energetikos, Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo, Buhalterinės apskaitos, Korupcijos prevencijos, Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų, Socialinių paslaugų įstatymų.

⁸¹ Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo Nr. X-1702 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4439 ir susijusių įstatymų projektų 2016-05-26 aiškinamasis raštas Nr. XIIP-4439.

⁸² Teisingumo ministro 2015-09-17 įsakymu Nr. 1R-268 patvirtinta Taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) sistemos plėtros koncepcija.

⁸³ 2024-01-29 raštas Nr. (1.11E) 7R-310 „Dėl informacijos apie *ex post* vertinimą pateikimo“.

⁸⁴ Europos Komisijos Geresnio reguliavimo gairės, 24 psl.

atlikimu⁸⁵. Lietuvoje priimant įstatymus, įgyvendinančius prioritetines teisėkūros iniciatyvas, turi būti atliekamas išsamesnis *ex ante* poveikio vertinimas⁸⁶ ir suplanuojamas *ex post* poveikio vertinimas⁸⁷. Iš 18 įstatymų, priimtų 2021–2023 m. (iki spalio 31 d.) įgyvendinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas, suplanuotas 3 įstatymų *ex post* vertinimas.

39. Pasiūlėme LRVK imtis priemonių, kad rengiant teisės aktus, įgyvendinančius prioritetines teisėkūros iniciatyvas, būtų įtraukta *ex post* peržiūros nuostata. LRVK pateikė nuomonę⁸⁸: „Išsamesni *ex ante* vertinimai planuojami turint labai mažai informacijos apie patį būsimą teisinio reguliavimo turinį, pvz., išsamesnį vertinimą gali būti prašoma atlikti tam, kad būtų nustatyta, ar apskritai egzistuoja viešosios politikos problema (kokio ji masto), tad teisinio reguliavimo gali apskritai nebūti. Gali būti taip, kad, atlikus poveikio vertinimą, teisinio reguliavimo pakeitimai būna nedideli ir nereikšmingi, procedūriniai ir pan., tad nėra tikslinga visuomet į teisės aktus įrašyti peržiūros nuostatą.“ Aptarėme šią poziciją su Teisingumo ministerija. Jos nuomone, Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatyti atvejai (kai reglamentuojami iki tol nereglementuoti santykiai arba iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas; kai nustatoma didelė teisinio reguliavimo įtaka tam tikrai teisinio reguliavimo sričiai, asmenims ar jų grupėms), kada į teisės aktą turi būti įtraukiama *ex post* peržiūros nuostata. TM teikia siūlymus ministerijoms dėl šios nuostatos įtraukimo į atitinkamų įstatymų projektus. Kitų priemonių, kurios užtikrintų šios nuostatos įtraukimą, TM teigia neturinti.
40. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimą kontroliuojant dviem institucijoms sudaromos sąlygos pažeisti teisėkūros proceso cikliškumą: netinkamai nustatant teisėkūros iniciatyvos tikslus, rodiklius, laukiamą poveikį, sudėtinga atlikti *ex post* vertinimą ir įsitikinti, ar pasiekėme tai, ko tikėjomės keisdami ar naujai priimdami teisinį reguliavimą. Reikėtų užtikrinti, kad visais atvejais, kai priimami reikšmingi, svarbūs ar didesnio poveikio teisės aktai, juos rengiant būtų atliekamas išsamesnis *ex ante* vertinimas ir nustatoma *ex post* peržiūros nuostata. Jei *ex post* peržiūros nuostatą įtraukti į teisės akto projektą netikslinga, turėtų būti pateikiamos argumentuotos priežastys.

1.4. Sisteminėms galiojančio teisinio reguliavimo peržiūroms trūksta dėmesio

41. Valstybės kontrolė valstybinio audito „Teisėkūros procesas“ ataskaitoje⁸⁹ rekomendavo LRVK pertvarkyti teisinio reguliavimo stebėsenos sistemą taip, kad būtų sutelktos skirtingų institucijų kompetencijos teisinio reguliavimo vertinimui atlikti ir nuo fragmentiškų teisinio reguliavimo vertinimų būtų pereita prie aktualių ir problemiškų jo sričių sisteminių vertinimų. LRVK su auditoriais sutartų rekomendacijos įgyvendinimo priemonių dėl sisteminių peržiūrų atlikimo gairių parengimo ir jų pristatymo neplanuoja tęsti, taip neįgyvendindama sisteminių galiojančio teisinio reguliavimo peržiūrų modelio.
42. Pagal LRVK parengtą Sisteminių galiojančio teisinio reguliavimo peržiūrų modelio projektą 2018 m. SAM atliko bandomąją sisteminę sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų

⁸⁵ OECD (2019), Better Regulation Practices across the European Union, OECD Publishing, Paris.

⁸⁶ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 15 str. 1 d., Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 16–22 p.

⁸⁷ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 24 str. 1 d., Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 11–12 p.

⁸⁸ LRVK 2024-04-04 raštas Nr. S-989 „Dėl valstybinio audito ataskaitos „Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistema“ projekto“.

⁸⁹ 2018-03-16 Nr. VA-2018-P-40-6-2.

teisinio reguliavimo peržiūrą. SAM nurodė šias problemas: išsūkiškai apibrėžiant sisteminės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų teisinio reguliavimo peržiūros objektą ir apimtį, didelė darbo apimtis ir darbo krūvis peržiūrą atliekančiai darbo grupei, peržiūrai atlikti nustatytas per trypas 6 mėn. terminas. SAM teigiamai vertina tai, kad buvo įvertinta kiekvienos nagrinėtos sveikatos priežiūros srities reguliavimo problematika, perteklinė ir neveiksminga administracinė našta. 12⁹⁰ iš 14 ministerijų informacijos apie šį peržiūrų modelio projektą neturėjo.

43. Vertinome, ar ministerijose atliekamos sisteminės galiojančio teisinio reguliavimo peržiūros⁹¹, ar jų metu identifikuotas poreikis keisti teisės aktus siekiant atsakyti ar pakeisti neaktualų reguliavimą, dereguliuoti arba mažinti reguliavimo sukeliamą naštą⁹². Nustatėme, kad LRVK neturi duomenų, kiek ministerijų 2020–2023 m. atliko sistemes peržiūras.
44. Apklausę ministerijas nustatėme, kad 2020–2023⁹³ m. 5⁹⁴ ministerijos atliko 22 sistemes peržiūras (16 priedas). Po jų priimti sprendimai: 18 atvejų – dėl teisės aktų pakeitimo ar jų inicijavimo, 3 atvejais pateikti siūlymai kitiems subjektams keisti teisinį reguliavimą arba pripažinti negaliojančiu neaktualų, 1 atveju planuojama rengti teisės aktų pakeitimus. Ministerijos, atlikusios sistemes peržiūras, nurodė jų naudą ir sunkumus, kurių turėjo atlikdamos jas.

Sistemes peržiūras atlikusių ministerijų pastebėjimai

Ministerijos teigiamai vertina peržiūrų rezultatus: aiškesnį reglamentavimą, sumažėjusią reguliavimo naštą, išspręstas konkrečias verslo identifikuotas problemas, panaikintus galimus galiojančio teisinio reguliavimo prieštaras ar dubliavimus, pasenusio, nereikalingo teisinio reguliavimo atsisakymą. Peržiūra leidžia kompleksiskai įvertinti atitinkamo teisinio reguliavimo veiksmingumą, galiojančių nuostatų poveikį bei aktualumą, palyginti, kaip analogiški teisiniai santykiai reguliuojami kitose valstybėse, ir prireikus teisinį reguliavimą sistemiskai patobulinti, išvengti klaidų, kurios įprastai pasitaiko atliekant fragmentiškus teisėkūros pokyčius, ar sumažinti jų skaičių.

Ministerijų pastebėti neigiami dalykai: peržiūros metu reikšmingai padidėjęs specialistų darbo krūvis, reikalingi papildomi laiko ir žmogiškieji ištekliai, peržiūros dažnai lemia ir naujų teisės aktų priėmimą, teisinės bazės plėtimąsi, nebūtinai sumažina reguliavimo naštą, įgūdžių, išteklių, metodologinių žinių trūkumas gali sąlygoti ilgus sprendimų priėmimo ir pokyčių įgyvendinimo procesus. TM, atlikusi 10 sisteminių peržiūrų, kaip vieną problemų paminėjo, kad dažnai būna neaišku, kaip reikia arba kaip geriausia jas atlikti, nėra metodologijos. EIM pažymėjo, kad dėl teisės aktų gausos peržiūros užtrunka, o dėl nuolat priimamų teisės aktų pakeitimų gausos kai kurios pastabos tampa neaktualios.

45. 9 ministerijos, neatlikusios sisteminių peržiūrų, nurodė šias priežastis: 5-ioms nebuvo tokio poreikio, 6⁹⁵ perteklinio reguliavimo atsisakymą užtikrina kitais būdais (rengdamos teisės aktus atsisako perteklinio reguliavimo, atsakingos politikos grupės peržiūri teisės aktus savo srityje, į teisėkūros planą įtraukia, kokius teisės aktus rengs, keis), 1⁹⁶ ministerija pažymėjo, kad neaišku kaip atlikti sistemes peržiūras, trūksta išteklių.

⁹⁰ SAM ir SADM informavo žinojusios apie modelį.

⁹¹ 2018-03-16 valstybinio audito ataskaitos Nr. VA-2018-P-40-6-2 „Teisėkūros procesas“ rekomendacija.

⁹² Europos Komisijos Geresnio reguliavimo gairių taikymo 2 įrankis, 11 psl.; Sisteminių galiojančio teisinio reguliavimo peržiūrų modelio projektas.

⁹³ Duomenys iki 2023-11-13.

⁹⁴ SAM, EIM, URM, ŽŪM, TM.

⁹⁵ EM, AM, ŠMSM, KAM, FM, SM.

⁹⁶ VRM.

46. Tai, kad sisteminės teisinio reguliavimo peržiūros atliekančios institucijos suvokia jų naudą, tačiau šiai sričiai reikėtų daugiau dėmesio. Šiuo atveju padėtų sisteminės teisinio reguliavimo peržiūros sąvokos apibrėžimas, peržiūros atlikimo metodinės rekomendacijos.
47. TM informavo ⁹⁷, jog 2023 m. pabaigoje buvo atnaujintos metodinės teisėkūros rekomendacijos ir rekomendacijos dėl teisės aktų kodifikavimo ir konsolidavimo. Jų tikslas – mažinti teisės aktų skaičių, atsisakyti neaktualaus reguliavimo. Rengiant naujų teisės aktų projektus, rekomenduojama atlikti sisteminę galiojančių susijusių teisės aktų analizę, o sprendžiant dėl poreikio kodifikuoti teisinio reguliavimo sritį, skatinama atlikti sisteminę analizę, pateikiamos gairės, į ką reikėtų atkreipti dėmesį. Šios rekomendacijos neapima savarankiškai atliekamų sisteminių galiojančio teisinio reguliavimo peržiūrų (kai nerengiami nauji teisės aktai arba nesiekama kodifikuoti reguliavimo srities), tačiau jos galėtų prisidėti ministerijoms sprendžiant, kokiais atvejais turėtų būti atliekamos sisteminės šio reguliavimo peržiūros.

2. TOBULINTINA POVEIKIO VERTINIMŲ KOKYBĖS PRIEŽIŪRA IR VERTINTOJŲ KOMPETENCIJOS

2.1. Nepakankamai užtikrinama teisinio reguliavimo poveikio vertinimų kokybės priežiūra

48. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimų kokybei užtikrinti vykdoma *ex ante* ir *ex post* vertinimų kokybės priežiūra. Analizavome, ar LRVK užtikrina *ex ante*, o TM – *ex post* vertinimų kokybės priežiūrą, ar LRVK ir TM vertina atliktų poveikio vertinimų kokybę⁹⁸, ar tikslinami poveikio vertinimai, jei nustatoma trūkumų⁹⁹, ar priežiūros rezultatai skelbiami viešai¹⁰⁰, ar pasitelkiamos kitos institucijos ar ekspertai atliekant priežiūrą¹⁰¹. Palyginę šių priežiūrų atlikimą, nustatėme, kad:

- ✓ LRVK tiesiogiai atsakinga už prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimų kokybės priežiūrą¹⁰²; ši funkcija nuo 2020 m. paskirta ir STRATA¹⁰³. STRATA nėra įpareigota atlikti visų LRVK svarstomų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimų kokybės priežiūros, o informaciją apie atliktą priežiūrą teikia LRVK jai paprašius. TM paskirta atsakinga už *ex post* vertinimų kokybės priežiūrą¹⁰⁴: abiejų *ex post* vertinimų ataskaitų projektai buvo derinti su TM.

⁹⁷ 2024-01-08, pristatant audito rezultatus.

⁹⁸ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 27 p.; Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 49 p.

⁹⁹ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 26 p.; Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 50 p.

¹⁰⁰ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 5 str. 2 d. 3, 7 p.; Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 30 p.; LRVK reglamentas, 67, 69 p.; Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 49 p.

¹⁰¹ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 25, 32, 33 p.

¹⁰² Ten pat, 31 p.

¹⁰³ Vyriausybės pasitarimo 2020-01-15 protokolai Nr. 2.

¹⁰⁴ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 4,2, 49 p.

- ✓ Nenustatytos prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimo kokybės priežiūros procedūros (tvarka). *Ex post* vertinimo kokybės priežiūros procedūros nustatytos metodikoje¹⁰⁵.
- ✓ 16 iš 27 parengtų (rengiamų) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimo kokybės priežiūros rezultatai (dalykinio vertinimo pažymos) viešai paskelbti TAIS, 1 iniciatyva yra derinimo stadijoje LRVK. LRVK nepateikė informacijos, ar likusių 10 iniciatyvų *ex ante* vertinimo kokybės priežiūra buvo atlikta ir ar parengtos dalykinio vertinimo pažymos. STRATA atliko 3 iš 27 teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimų kokybės priežiūrą¹⁰⁶. Rezultatai neskelbti TAIS. Abiejų *ex post* vertinimų kokybės priežiūros rezultatai (TM nuomonės dėl vertinimo ataskaitos projekto) paskelbti TAIS.
- ✓ 7 atvejais *ex ante* vertinimo rezultatai buvo tikslinami: 6 atvejais LRVK rengė pakartotines dalykinio vertinimo pažymas, dėl vieno STRATA atliko pakartotinę kokybės priežiūrą, nes pirmosios metu poveikio vertinimo kokybė įvertinta neigiamai.

Abiem *ex post* vertinimų atvejais TM pateikė nuomonę dėl *ex post* vertinimo kokybės: dėl Mediacijos įstatymo *ex post* vertinimo ataskaitos projekto¹⁰⁷ nepateikta pastabų, dėl kurių reiktų jį tikslinti; Loterijų įstatymo *ex post* vertinimo ataskaitos projektas¹⁰⁸ grąžintas vertinimą atlikusiai ministerijai, kad būtų pašalinti trūkumai ir dar kartą suderinta su TM (projektas dar nepatikslintas¹⁰⁹).

- ✓ Ministerijų pastabos pateiktos dėl 9¹¹⁰ iš 27 rengiamų (parengtų) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, visas jas pateikė EIM dėl administracinės naštos vertinimo. FM ir VRM taip pat nurodė, kad teikė pastabas, tačiau nepateikė tai patvirtinančių įrodymų. LRVK informavo, kad nebekoordinuoja ministerijų veiklos, vertinant prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimo rezultatus, nors atitinkama Numatomo teisinio poveikio vertinimo metodikos nuostata galioja. Nė vienu iš dviejų atvejų, TM teikiant nuomonę dėl 2021–2023 m. atliktų *ex post* vertinimų kokybės, nebuvo pasitelkta sričių specialistų. TM aiškinimu, taip nuspręsta, nes tai neprivaloma, numatytas trumpas terminas nuomonei pateikti (20 darbo dienų), o išorės ekspertų pasitelkimas yra imlus laikui procesas. TM pažymėjo, kad *ex post* vertinimo ataskaitos projekto vertinimas nėra pakartotinis *ex post* vertinimas, jį atliekant neturėtų būti dubliuojamas *ex post* vertinimą atlikusios ministerijos ekspertinio vertinimo darbas ir to nėra siekiama.

¹⁰⁵ Ten pat, 49-51 p.

¹⁰⁶ Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“ pakeitimo projekto; Civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto ir lydinčiųjų įstatymo projektų (perkelta į 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą 2020 m.); Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto.

¹⁰⁷ Dėl Mediacijos įstatymo *ex post* vertinimo ataskaitos projekto. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/6ab5f1f1771911ed8a47de53ff967b64?jfwid=trczsub1e> (žiūrėta 2023-07-20).

¹⁰⁸ Dėl Loterijų įstatymo *ex post* vertinimo ataskaitos projekto. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/7d7f4c907e6711eeaedfbb6d38423c2d?jfwid=-7lzzde6m> (žiūrėta 2023-11-09).

¹⁰⁹ 2024-04-04 TAIS duomenys.

¹¹⁰ Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo, Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo, Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo, Žemės įstatymo pakeitimo, Elektros energetikos įstatymo pakeitimo, Kelių transporto kodekso pakeitimo, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo įstatymų projektai; Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas; Nepriklausomo turto ir verslo vertinimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai.

49. 1 iš 2 *ex post* vertinimų ataskaitos projektas TM pateiktas beveik metais vėliau¹¹¹. TM aiškinimu, *ex post* vertinimo atlikimas laiku yra ministerijų pareiga. TM, teikdama nuomonę dėl atlikto *ex post* vertinimo ataskaitos projekto, įvertina ir tai, ar laikomasi šio vertinimo proceso organizavimo tvarkos, t. y. gali pateikti pastabas, jog buvo nesilaikoma teisės aktuose nustatytų terminų. Tai ir buvo padaryta teikiant nuomonę dėl Loterijų įstatymo *ex post* vertinimo. Ministerijoms vėluojant pradėti *ex post* vertinimus, TM peržiūrėjo šio vertinimo koordinavimo TM procesus ir nuo 2023 m. spalio mėn., siekdama užtikrinti *ex post* vertinimo parengiamųjų darbų atlikimą laiku, pradėjo siųsti *ex post* vertinimą turinčioms atlikti ministerijoms raštus, primindama apie pareigą atlikti šį vertinimą¹¹².
50. Kasmet (nuo 2022 m.) TM turi teikti Vyriausybei informaciją apie *ex post* vertinimo tendencijas, jų priežastis, pasiūlymus dėl vertinimo tobulinimo¹¹³. Apie tai informaciją Vyriausybei TM pirmą kartą pateikė 2024 metais¹¹⁴.
51. Vengiant galimo interesų konflikto ir siekiant objektyvaus *ex post* vertinimo, rekomenduojama, kad jį atliktų ne tie (esant galimybei, ir ne to administracijos padalinio) valstybės tarnautojai, kurie rengė teisės akto, kuriame nustatytas galiojantis teisinis reguliavimas yra vertinamas, projektą¹¹⁵. Nustatėme, kad atliekant 1¹¹⁶ iš 5¹¹⁷ *ex post* vertinimų dalyvavo (dalyvauja) tie patys asmenys, kurie dalyvavo rengiant teisės akto, kuriame nustatytas galiojantis teisinis reguliavimas yra vertinamas, projektus. 5¹¹⁸ iš 13 apklaustų ministerijų nurodė, kad vertinimus atlieka (jeigu jau buvo atlikti ar atliekami) arba vidaus tvarkose numatyta, kad vertinimus atliks teisės aktų projektų rengėjai. Dėl to nevaldoma rizika, kad nebus užtikrintas objektyvus *ex post* vertinimas.
52. Vertindami, ar atskirtos teisinio reguliavimo poveikio vertinimo ir jo kokybės priežiūros funkcijos, nagrinėjome, ar viso atrinkto šio poveikio vertinimo kokybės priežiūrą atliko kiti asmenys nei tie, kurie atliko jo poveikio vertinimą ar dalyvavo jį atliekant¹¹⁹. Nustatėme, kad atliekant priežiūrą dalyvauja tie patys subjektai ar asmenys, kurie dalyvauja atliekant poveikio vertinimus, todėl didėja rizika dėl vertintojo subjektyvumo ir šališkumo:
- ✓ 2020–2023 m. 1 iš 4 prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimo kokybės priežiūros atvejų STRATA dalyvavo ir atliekant iniciatyvos *ex ante* vertinimą, ir vertinant jo kokybę. STRATA informavo, kad metodinę pagalbą dėl *ex ante* vertinimo atlikimo teikia ir *ex ante* vertinimo kokybės priežiūrą atlieka 1–2 sritį išmanantys STRATA specialistai, todėl neišvengiama situacijų, kai tas pats asmuo dalyvauja atliekant tos pačios teisėkūros iniciatyvos *ex ante* vertinimą ir jo kokybės priežiūrą.
 - ✓ 1 iš 2 atliktų galiojančio teisinio reguliavimo *ex post* vertinimo kokybės priežiūros atvejų TM pati atliko Mediacijos įstatymo *ex post* vertinimą, nes yra viena iš ministerijų, atliekančių šį vertinimą. TM nurodė, kad nuomonę dėl už *ex post* vertinimo atlikimą atsakingų asmenų parengto ataskaitos projekto teikia asmenys,

¹¹¹ Loterijų įstatymo *ex post* vertinimas turėjo būti atliktas iki 2022-12-31, bet vertinimo ataskaitos projektas pateiktas TAIS 2023-10-09 kartu su papildomais su vertinimu susijusiais dokumentais (FM ataskaita su priedais).

¹¹² 2024-01-29 raštas Nr. (1.11E) 7R-310 „Dėl informacijos apie *ex post* vertinimą pateikimo“.

¹¹³ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 24¹ str. 3 d. 4 p.

¹¹⁴ 2024-01-29 raštas Nr. (1.11E) 7R-310.

¹¹⁵ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 30, 31 p.

¹¹⁶ Loterijų įstatymo *ex post* vertinimas.

¹¹⁷ 2023-11-17 duomenys.

¹¹⁸ EIM, ŽŪM, FM, URM, KAM.

¹¹⁹ EBPO studija „Įrodymų pasitelkimas Lietuvos Vyriausybėje“. Ribotas kokybės užtikrinimo ir kontrolės mechanizmų vaidmuo.

teikiantys metodines konsultacijas šioje srityje, t. y. kiti ministerijos tarnautojai nei rengiantys ataskaitą.

53. LRVK informavo, kad STRATA išvadų dėl prioritetinės teisėkūros iniciatyvos *ex ante* vertinimo kokybės teikimą vertina kaip bandomąjį projektą, kurio tikslas buvo pasitikrinti, kiek tokia prieiga ir procesas yra veiksmingi LRVK priimant sprendimus. Praktika nepasiteisino, STRATOS išvadų pateikimas nesukūrė pridėtinių naudų didinant *ex ante* vertinimų kokybę.

Vyriausybės kanceliarijos nuomonė dėl Vyriausybės strateginės analizės centro vaidmens prižiūrint *ex ante* vertinimų kokybę

STRATOS situacija prižiūrint *ex ante* vertinimų kokybę dviprasmiška, nes jai pavesta konsultuoti institucijas dėl poveikio vertinimo atlikimo, padėti jį atlikti ir pagerinti *ex ante* vertinimų kokybę. Tad STRATOS ekspertai itin dažnai būna šių vertinimų ko-autoriai. Kai teisės akto projektas su poveikio vertinimu pateikiamas Vyriausybei, STRATA iš metodologinio pagalbos centro tampa priežiūros funkciją vykdančia įstaiga – tokia situacija nėra teisinga. Šios įstaigos pirmiausia reikia metodiniam ir konsultaciniam darbui su teisės aktų projektų rengėjais atlikti, ji turi aiškinti, kaip kokybiškai atlikti poveikio vertinimus, kaip pateikti jų rezultatus, siūlyti mokymus ir pan.

54. EBPO vertinimu¹²⁰, norint pagerinti *ex ante* vertinimų kokybę, pirmiausia reikia investuoti įsteigiant Reguliavimo priežiūros tarybą. LRVK turėtų viešai Vyriausybei teikti priežiūros tarybos patarimus prieš perduodant teisėkūros iniciatyvas Seimui, kaip tai daroma kitose šalyse. Priežiūros taryba turėtų reguliariai vertinti Vyriausybės rengiamų teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimo proceso kokybę ir viešai skelbti išvadas. Ši taryba nebūtinai reiškia naujos ar didelės įstaigos kūrimą, tačiau ji turi turėti nepriklausomą balsą, sudarydama išorės žinomų asmenų valdybą, kuri teiktų nuomones dėl atliktų *ex ante* vertinimų. STRATA teiktų ministerijoms ir priežiūros tarybai metodinę pagalbą, ir tai leistų užtikrinti priežiūros nepriklausomumą nuo vykdomosios valdžios.
55. 2021 m. EBPO Lietuvai rekomendavo išgryninti įgaliojimus, pareigas ir procesus visoje Vyriausybėje, atliekant *ex ante* ir *ex post* teisinio reguliavimo vertinimą, bei racionalizuoti koordinavimo funkcijas, institucijų tinklą koordinuojant iš LRVK. Patarta didinti *ex post* vertinimo sistemos veiksmingumą: LRVK suteikti koordinuojančios institucijos įgaliojimus, šiems vertinimams skirti konkrečius finansinius išteklius ir stiprinti jų sąsajas su numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimu¹²¹. LRVK neįgyvendina EPBO rekomendacijos ir nurodė priežastis:
- ✓ Buvo svarbu parengti *ex post* vertinimo metodiką ir šiam instrumentui suteikti metodologinius pagrindus, todėl dėmesys buvo sutelktas į tai, o ne į Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatų persvarstymus ir įstatymo keitimus net nepradėjus (nepabandžius) jų įgyvendinti. Toks elgsenos modelis neatitiktų geresnio reglamentavimo principų.
 - ✓ LRVK įvertino, kad tai yra tik EBPO rekomendacija. LRVK ir TM vadovybės, susitikime įvertinusios aplinkybės dėl turimų žmoniškųjų išteklių ir kitus susijusius institucinius ir organizacinius klausimus, nusprendė likti prie esamo atsakomybių pasiskirstymo ir pradėti dirbti, kartu sutarus, kad turinio aspektu LRVK visada bendradarbiaus su TM, ir po tam tikro laiko grįžti prie šio klausimo pakartotinai, turint faktinių (ne)esamo veiksmingumo, trukdžių ir trikdžių įrodymų.

¹²⁰ Ten pat.

¹²¹ OECD (2021). Mobilising Evidence at the Centre of Government in Lithuania: Strengthening Decision Making and Policy Evaluation for Long-term Development, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą <https://doi.org/10.1787/323e3500-en> (žiūrėta 2024-01-29).

Paprašius patikslinti minėtas aplinkybes ir tai, ar planuojama grįžti prie šios rekomendacijos įgyvendinimo svarstymo, LRVK iki 2024-01-01 atsakymo nepateikė.

56. 2024-01-17 atnaujinta Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika¹²², kurioje išplėstas poveikio vertinimo atlikimo klausimais konsultuojančių ir *ex ante* vertinimo kokybę prižiūrinčių ministerijų ir įstaigų sąrašas (pridėtos Aplinkos ministerija, Aplinkos apsaugos ir Centrinė projektų valdymo agentūros). Esant daug *ex ante* vertinimo kokybę prižiūrinčių institucijų svarbu, kad LRVK užtikrintų šios priežiūros koordinavimą.
57. Tam, kad poveikio vertinimų kokybė pagerėtų, būtina stiprinti jų kokybės priežiūros mechanizmą, išgryninti kokybės priežiūros funkcijų vykdančių institucijų atsakomybes. Tai prisidėtų prie rengiamų teisės aktų projektų kokybės užtikrinimo.

2.2. Stiprintinos teisinio reguliavimo poveikio vertintojų kompetencijos

58. EBPO¹²³ išskiria penkis *ex ante* vertinimo gerosios praktikos principus, iš kurių vienas – tinkamas poveikio vertinimo sistemos modelio – apima tinkamai paskirstomą atsakomybę, sukuriant ministerijose už poveikio vertinimą atsakingus padalinius ir Vyriausybės centre esančią priežiūros instituciją.
59. Vertindami, ar ministerijose yra už teisinio reguliavimo poveikio vertinimą atsakingi padaliniai¹²⁴, nustatėme, kad visose ministerijose poveikio vertinimus atlieka atitinkamų sričių specialistai (jei nepasitelkiama išorės ekspertų). Funkcijos, kuri ministerijoje telktų poveikio vertinimams reikalingas kompetencijas, nėra. 10¹²⁵ ministerijų nurodė, kad *ex ante* vertinimus atlieka arba juos organizuoja patys teisės aktų projektų rengėjai. *Ex post* vertinimus koordinuojančios TM nuomone, tikslinga būtų pavesti konkreitiems asmenims atlikti teisinio reguliavimo poveikio vertinimus. Taip būtų plečiamos ir ugdomos darbuotojų analitinio mąstymo, ekonominės ir sociologinės kompetencijos.

Teisingumo ministerijos nuomonė dėl konkrečių pareigybių įsteigimo

Teisinio poveikio vertinimus atliekant teisės aktų projektų rengėjams pastebimas teisinio reguliavimo poveikio vertinimus atliekančių asmenų kompetencijos trūkumas, t. y. vertinimams atlikti būtini ir analitiniai gebėjimai, ekonominės, sociologinės žinios. Šią problemą būtų galima spręsti steigiant, pvz., duomenų analitikų pareigybes, perkant ekspertines paslaugas. Taip pat prie šio klausimo gerinimo prisidėtų ir konkrečių asmenų delegavimas atlikti šias funkcijas (poveikio vertinimus), o ne pavedant tai daryti teisės aktų projektų rengėjams. Tik šioje srityje dirbantys asmenys galbūt turėtų didesnę kompetenciją, daugiau patirties.

60. STRATA ekspertai, išnagrinėję sukaupą patirtį *ex ante* vertinimo srityje, pateikė pasiūlymą LRVK stiprinti ministerijų kompetencijas šioje srityje. STRATA pažymėjo, kad, stiprinant ministerijų analitinius pajėgumus, atitinkamiems struktūriniais padaliniais turėtų būti priskirtos funkcijos, susijusios su įrodymais grįstos politikos įgyvendinimu, įskaitant ir veiklų, susijusių su poveikio vertinimu ir kiekybine analize, koordinavimą bei darbuotojų, atliekančių poveikio vertinimus, konsultavimą. Tai leistų geriau išnaudoti specifinių kompetencijų turinčius ministerijų ekspertus, pagerinti poveikio vertinimų kokybę ir siūlomų sprendimų pagrindimą duomenimis, plačiau naudoti sąnaudų ir naudos analizę

¹²² Patvirtinta Vyriausybės 2024-01-17 nutarimu Nr. 63. Pakeitimai įsigalioja nuo 2024-03-01.

¹²³ OECD (2020). Regulatory Impact Assessment; OECD Best Practice Principles for Regulatory Policy. OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/7a9638cb-en> (žiūrėta 2024-02-01).

¹²⁴ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 4.5, 27 p.

¹²⁵ TM, AM, FM, EIM, KM, SAM, VRM, KAM, URM, EM.

ir kitus kiekybinės analizės instrumentus. Taip viešojo valdymo institucijose būtų skleidžiama įrodymais grįsto valdymo kultūra, kuriami nedideli kompetencijų centrai, galintys ateityje suformuoti poveikio vertinimo koordinatorių tinklą¹²⁶.

61. EBPO rekomenduoja, kad valstybės tarnautojai, atliekantys teisinio reguliavimo poveikio vertinimus, būtų gerai parengti, kad galėtų šiuo instrumentu tinkamai naudotis savo kasdienėje veikloje¹²⁷. Vertinome, ar visose ministerijose šio poveikio vertinimą atliekantis asmuo ar bent vienas asmuo vertinimą atliekančioje grupėje yra baigęs teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymus¹²⁸. Nustatėme, kad 27 iš vertintų 116 teisės aktų projektų (23 proc.) bent vienas jo rengėjas dalyvavo tokiuose mokymuose (17 priedas).
62. TM, nurodyma problemas, su kuriomis susidūrė atlikdama Mediacijos įstatymo *ex post* vertinimą, tvirtino, kad TM darbuotojai neturi ekonominių žinių ar analitinių gebėjimų, todėl savarankiškai atlikti *ex post* vertinimą jiems būtų ypač sudėtinga, jei nebūtų galimybių pasitelkti STRATOS ar išorės ekspertų. 8¹²⁹ iš 14 ministerijų nurodė, kad joms trūksta specialistų, kompetencijų, žinių atliekant poveikio vertinimus.
63. Vertindami, ar visose ministerijose kasmet nustatomas teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymų poreikis¹³⁰ ir ar jam esant šie mokymai organizuojami¹³¹, nustatėme, kad visose ministerijose jų poreikis įvertinamas tada, kai skelbiami ar siūlomi mokymai šia tema. Be to, TM, papildomai įvertinusi tokių mokymų poreikį, juos įtraukė į ministerijos 2022–2023 m. mokymų planus, o FM ir EIM, įvertinusios jų poreikį, organizavo juos savo ir kitų ministerijų darbuotojams. Ministerijos pateikė nuomonę dėl poveikio vertinimo mokymų svarbos.

Ministerijų nuomonė dėl teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymų

11¹³² ministerijų nurodė, kad trūksta teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymų.

6¹³³ ministerijos nurodė, kad siekiant gerinti kompetencijas tokie mokymai galėtų būti dažnesni, lankstesni, labiau periodiški.

4¹³⁴ ministerijos atkreipė dėmesį, kad teisinio reguliavimo poveikio vertinimų mokymų poreikis yra kintantis (ministerijoje įsidarbina nauji darbuotojai, vyksta galimi darbuotojų funkcijų pasikeitimai ir pan.), dėl to šie mokymai ministerijai visada išlieka aktualūs.

TM nurodė, kad, siekiant formuoti požiūrį į teisinio reguliavimo poveikio vertinimų svarbą, mokymai būtų naudingi ir institucijų vadovams, ir pasiūlė sujungti *ex ante* ir *ex post* vertinimų mokymus.

URM pasiūlė kasmet organizuoti mokymus, kuriuose būtų supažindinama su *ex ante* ar *ex post* vertinimo kriterijais ir bendraisiais pagrindais.

SAM pasiūlė poveikio vertinimo mokymus įrašyti į Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų sąrašą¹³⁵, taip pat būtų galima įrašyti prie valstybės tarnautojų kompetencijų ir jas vertinti kasmetinio tarnybinės veiklos vertinimo metu.

¹²⁶ STRATA 2021-01-06 raštas LRVK: Pasiūlymai numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistemai tobulinti, 2020 m.

¹²⁷ 2021 m. numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo praktikos Lietuvoje vertinimas. Teisės aktų rengėjų perspektyva. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/wp-content/uploads/2024/01/20211004-PV-praktikos-Lietuvoje-vertinimas-1.pdf> (žiūrėta 2024-02-01). EBPO Reguliavimo politika Lietuvoje, rekomendacija.

¹²⁸ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 30 p.

¹²⁹ EIM, TM, AM, EM, SAM, SM, ŠMSM, FM.

¹³⁰ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 30 p.

¹³¹ 2021 m. numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo praktikos Lietuvoje vertinimas. Teisės aktų rengėjų perspektyva. EBPO Reguliavimo politika Lietuvoje, rekomendacija. EBPO studija „Įrodymų pasitelkimas Lietuvos Vyriausybėje“, Ribotas kokybės užtikrinimo ir kontrolės mechanizmų vaidmuo.

¹³² SAM, EIM, AM, EM, SM, ŠMSM, FM, URM, TM, SADM, KAM.

¹³³ TM, SM, EM, URM, SAM, ŠMSM.

¹³⁴ FM, EIM, TM, VRM.

¹³⁵ Patvirtintas Vyriausybės 2018-11-28 nutarimu Nr. 1176.

64. Administracinės naštos vertinimo ir mažinimo mokymus organizavo EIM, juose dalyvavo 450 darbuotojų iš 13 ministerijų¹³⁶. FM, įvertinusi poreikį, iš kitų išorės tiekėjų pirko savo darbuotojams dvejus mokymus, susijusius su teisinio reguliavimo poveikio vertinimu, juose dalyvavo 38 FM darbuotojai¹³⁷. FM visų ministerijų darbuotojams organizavo dar vienerius mokymus, kuriuose dalyvavo 37 darbuotojai iš 9 ministerijų. 2020–2023 m. pagrindinis teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymų organizatorius buvo STRATA. Jai pasiūlius šiuos mokymus, visos ministerijos įvertino jų poreikį ir juose dalyvavo 306 darbuotojai¹³⁸ (18 priedas). Šie mokymai finansuoti iš projekto „Įrodymais grįsto valdymo kompetencijų centro įkūrimas“¹³⁹, panaudota 27,2 tūkst. Eur, projekto pabaiga 2023-12-29. STRATA neplanuoja toliau organizuoti šių mokymų, nes tam nenumatytas finansavimas.
65. TM, teikdama informaciją LRVK apie *ex post* vertinimų tendencijas¹⁴⁰, nurodė, kad jų skaičius auga (ir augs), todėl, TM vertinimu, periodiškai organizuojami mokymai gali būti nepakankami užtikrinant ministerijų darbuotojų kompetencijas, reikalingas atliekant šiuos vertinimus. Be to, augant jų skaičiui, atitinkamai didės ir žmogiškųjų išteklių poreikis. Atsižvelgiant į tai, ministerijų darbuotojų kompetencijų ir išteklių užtikrinimo klausimas turėtų būti sprendžiamas koordinuotai (įvertinant ir galimą aktyvesnį STRATOS įtraukimą).
66. Mokymų kokybę parodo jų dalyvių atsiliepimai (grįžtamasis ryšys). Vertinome, ar asmenys, dalyvavę teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymuose, juos įvertino gerai ar labai gerai¹⁴¹. Asmenys, dalyvavę 2023 m. STRATOS organizuose šio vertinimo mokymuose, pateikė nuomonę: 33 (26 proc.) atsakiusieji iš 127 dalyvių¹⁴² šiuos mokymus vertino gerai ir labai gerai. 6¹⁴³ iš 14 ministerijų gerai ir labai gerai įvertino ir 2020–2022 m. STRATOS organizuotus mokymus; kitos ministerijos informacijos nepateikė.
67. Stiprinant ministerijų analitinius pajėgumus, atitinkamiems struktūriniais padaliniais turėtų būti priskirtos funkcijos, susijusios su poveikio vertinimo koordinavimu bei darbuotojų, atliekančių poveikio vertinimus, konsultavimu. Tai leistų pagerinti poveikio vertinimų kokybę ir siūlomų sprendimų pagrindimą duomenimis.

¹³⁶ 2023-10-31 duomenys.

¹³⁷ 2023-10-31 duomenys.

¹³⁸ 2023-10-31 duomenys.

¹³⁹ Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0025.

¹⁴⁰ 2024-01-29 raštas Nr. (1.11E) 7R-310 „Dėl informacijos apie *ex post* vertinimą pateikimo“.

¹⁴¹ 2021 m. numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo praktikos Lietuvoje vertinimas. Teisės aktų rengėjų perspektyva. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/wp-content/uploads/2024/01/20211004-PV-praktikos-Lietuvoje-vertinimas-1.pdf> (žiūrėta 2024-02-01). EBPO Reguliavimo politika Lietuvoje, rekomendacija.

¹⁴² 2023-10-31 duomenys.

¹⁴³ AM, VRM, ŠMSM, KAM, EIM, URM.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Laukiamas audito poveikis: užtikrinus rezultatyvesnį teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, bus planuojami ir atliekami pagrįsti išsamesni numatomo visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų teisinio reguliavimo poveikio vertinimai, kuriuos naudojant bus priimami taiklesni teisės aktai; teisinio reguliavimo poveikio vertinimų kokybės priežiūra užtikrins poveikio vertinimų atlikimą visais reikalingais aspektais; ministerijose kaupiamos kompetencijos, kurių reikia poveikio vertinimams atlikti, prisidės prie kokybiškesnių teisės aktų parengimo.

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
1-asis pagrindinis audito rezultatas 82 iš 139 (59 proc.) atrinktų teisės aktų projektai atitiko bent vieną Vyriausybės nustatytą didesnio poveikio įstatymų, kuriuos rengiant būtinas išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas, atrankos kriterijų, tačiau jie nebuvo įtraukti į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą ir 80-ies išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas neatliktas.	Didelės svarbos 1. Siekiant atlikti didesnio ekonominio, socialinio, aplinkosaugos, politinio reikšmingumo ir jautrumo teisinio reguliavimo iniciatyvų poveikio vertinimus, nustatyti šių iniciatyvų sąrašo sudarymo, keitimo, atnaujinimo mechanizmą.	Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas atliktas, dalis nuo visų teisėkūros iniciatyvų, įtrauktų į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą.	26 proc.	95 proc.	Vyriausybės kanceliarija	2026 m.
	1.1. Pakeisti Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodiką: papildyti ją pagrindinėmis galimo didesnio poveikio teisėkūros iniciatyvų sąrašo sudarymo, atnaujinimo, papildymo, keitimo ir peržiūros nuostatomis.				Vyriausybės kanceliarija	2024-12-31
	1.2. Parengti galimo didesnio poveikio teisėkūros iniciatyvų sąrašo sudarymo ir atnaujinimo proceso aprašą.				Vyriausybės kanceliarija	2025-06-30
	1.3. Parengti informacinę-metodinę priemonę dėl galimo didesnio poveikio teisėkūros iniciatyvų sąrašo sudarymo ir atnaujinimo ir išplatinti ją ministerijoms.				Vyriausybės kanceliarija	2025-06-30
1-asis pagrindinis audito rezultatas	Didelės svarbos 2. Siekiant teisėkūros efektyvumo, atvirumo ir skaidrumo, peržiūrėti ir prireikus patikslinti reikalavimus, kad prioritetinių teisėkūros	Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių atliktas išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas pagal visus privalomus aspektus pagrįstas, dalis nuo visų prioritetinių teisėkūros	0 proc.	95 proc.	Vyriausybės kanceliarija	2027 m.

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
Teisinio reguliavimo poveikio vertinimams trūksta pagrįstumo: nė vienos iš 27 prioritetinių teisėkūros iniciatyvų poveikis nebuvo įvertintas visais nustatytais aspektais; 80-ies iš 82 atrinktų teisės aktų projektų, atitikusių didesnio poveikio įstatymų atrankos kriterijus, išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas neatliktas; 54 iš 57 atrinktų teisės aktų projektų, nepriskirtų prioritetinėms teisėkūros iniciatyvoms, neįvertinti visi privalomi poveikio aspektai. Viešosios konsultacijos rengtos dėl 21 iš 27 (78 proc.) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų <i>ex ante</i> vertinimų. 6 iš 21 (29 proc.) atvejais 4 ministerijos neparengė prioritetinių teisėkūros iniciatyvų viešųjų konsultacijų rezultatų ataskaitų arba kitokio pobūdžio vertinimo	iniciatyvų poveikio vertinimai visais privalomais aspektais būtų pagrįsti ir joms būtų rengiamos viešosios konsultacijos.	iniciatyvų, kurių poveikio vertinimas atliktas				
		Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurias vertinant vykdytos viešosios konsultacijos, dalis nuo visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų	78 proc.	95 proc.		
	2.1. Peržiūrėti ir atnaujinti viešųjų konsultacijų organizavimo metodines priemones ir įrankius, parenkant vartotojams patogų jų naudojimo formatą.				Vyriausybės kanceliarija	2025-12-31
	2.2. Sukurti konsultavimosi su visuomene gebėjimų ugdymo turinį ir nuolat pildomą jo sklaidos kanalą viešojo sektoriaus atstovams. Konsultavimosi su visuomene gebėjimų ugdymo turinio priemonės pristatyti viešojo sektoriaus atstovams (ir atliekantiems prioritetinių teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimą).				Vyriausybės kanceliarija	2026-12-31
	2.3. Įvertinti ministerijų vykdomų viešųjų konsultacijų brandą (taip pat ir viešųjų konsultacijų, vykdomų dėl galimo didesnio poveikio teisėkūros iniciatyvų, kokybę) ir suformuoti kokybės stiprinimo rekomendacijas.				Vyriausybės kanceliarija	2026-12-31
	2.4. Išplėsti metodinių nuostatų paaiškinimą (aprašymą), sustiprinant dėmesį poveikio vertinimo rezultatų pateikimui, kaip poveikį vertinti tikslinga, arba argumentų išdėstymui, kai vertinti poveikį netikslinga, privalomais poveikio vertinimo aspektais.				Vyriausybės kanceliarija	2024-12-31

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/ įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
dokumentų, todėl apie jas neskelbta viešai.						
2-asis pagrindinis audito rezultatas Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo kokybės priežiūros procedūros nustatytos tik dėl <i>ex post</i> vertinimų. Teisingumo ministerija atliko 2 <i>ex post</i> vertinimų kokybės priežiūrą. Vyriausybės kanceliarija atliko 16 iš 27 (59 proc.) parengtų (rengiamų) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų <i>ex ante</i> vertinimo kokybės priežiūrą. Ministerijos, jų kompetencijos srityse vykdančios <i>ex ante</i> poveikio vertinimo atlikimo kokybės priežiūrą, pastabas pateikė dėl 9 iš 27 (33 proc.) prioritetinių teisėkūros iniciatyvų. Funkcijos, kuri būtų skirta ministerijoje koordinuoti ir telkti poveikio vertinimams reikalingas kompetencijas,	Didelės svarbos 3. Siekiant didinti teisės aktų poveikio vertinimų kokybę: 3.1. peržiūrėti ir patikslinti koordinuojančių ir kokybės priežiūrą atliekančių subjektų funkcijas ir atsakomybes; 3.2. imtis priemonių, kad būtų sudarytos galimybės teisinio reguliavimo poveikio vertinimo kompetencijų ugdymui ir palaikymui.	Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimų, kurių kokybės priežiūra atlikta ir pateiktas vertinimo rezultatų kokybės vertinimas, dalis nuo visų atliktų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimų	59 proc.	95 proc.	Vyriausybės kanceliarija	2026 m.
		Ministerijų, vykdžiusių teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymus darbuotojams pagal darbuotojų kompetencijų ugdymo programą (programas) / planą (planus), dalis nuo ministerijų, įsitraukusių atitinkamus mokymus, į ministerijos darbuotojų kompetencijų ugdymo programą (programas) / planą (planus)	7 proc.	93 proc.		
	3.1. Pakeisti Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodiką ir atnaujinti galimo didesnio poveikio teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimo koordinavimo ir kokybės priežiūros mechanizmą.				Vyriausybės kanceliarija	2024-12-31
	3.2. Kartu su VRM ir Viešojo valdymo agentūra įvertinti valstybės institucijų darbuotojų ugdymo modelio (mechanizmo) papildymo (patikslinimo) galimybes ir nustatyti galimas priemones (būdus), kaip būtų galima sistemškai stiprinti valstybės institucijose dirbančių darbuotojų teisinio reguliavimo poveikio vertinimo kompetencijas.				Vyriausybės kanceliarija	2025-09-30
	3.3. Inicijuoti pasirinktų priemonių parengimą ir įgyvendinimo pradžią.				Vyriausybės kanceliarija	2025-12-31

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/ įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
nėra. 8 iš 14 ministerijų nurodė, kad joms trūksta specialistų, kompetencijų, žinių, atliekant poveikio vertinimus. Pasibaigus Vyriausybės strateginės analizės centro vykdytam projektui, kurio metu buvo organizuojami poveikio vertinimo mokymai, nuo 2024 m. neplanuojamas šių mokymų organizavimas.						
1-asis pagrindinis audito rezultatas Neįgyvendintos 2018 m. Valstybės kontrolės valstybinio audito „Teisėkūros procesas“ rekomendacijos priemonės dėl sisteminių galiojančio teisinio reguliavimo peržiūrų modelio įdiegimo. 5 ministerijos atliko 22 sisteminės peržiūras. Šias peržiūras atliekančios institucijos suvokia jų naudą, tačiau dėl teisės aktų gausos, žmogiškųjų išteklių trūkumo ir nesant	Vidutinės svarbos 4. Siekiant suvienodinti sisteminės teisinio reguliavimo peržiūros taikymą, pateikti informaciją ministerijoms dėl galimų šios peržiūros apibrėžčių ir atlikimo atvejų.	Ministerijų, įsivertinusių ir pagal vertinimo rezultatus atlikusių sisteminės teisinio reguliavimo peržiūras, skaičius	0	14	Vyriausybės kanceliarija	2027 m.
	4.1. Parengti informacinio pobūdžio aplinkraštį ministerijoms dėl galimų sisteminės teisinio reguliavimo peržiūros apibrėžčių ir atlikimo atvejų ir jį išplatinti.				Vyriausybės kanceliarija	2024-12-31
	4.2. Atlikti bent vieną pasirinktos srities sisteminę teisinio reguliavimo peržiūrą.				Ministerijos	2026-12-31

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
metodikos, jos susidūrė su problemomis jas atlikdamos.						

* Detalūs pokyčių vertinimo rodiklių duomenys pateikti 2 priede „Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys“.

** Priemonės ir terminus joms įgyvendinti, pokyčiui pasiekti ir rodikliams pamatuoti pateikė X subjektas (-ai).

*** Rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metu gali būti tikslinamos arba keičiamos rekomendacijų įgyvendinimo plane nurodytos priemonės ar pokyčių vertinimo rodikliai Valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo nustatyta tvarka. Aktualus priemonių ir pokyčių vertinimo rodiklių sąrašas yra pateikiamas Valstybės kontrolės atviruose duomenyse adresu www.valstybeskontrole.lt.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie priemonių įgyvendinimą ir kai kurių rodiklių reikšmes plane nustatytais terminais:
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės vadovė Daiva Žaromskytė-Rastėnė (tel. +370 5 2098776, el. p. daiva.zaromskyte@lr.lt).

Veiklos audito 1-ojo departamento vadovė

Rasa Kudžmienė

Veiklos audito 1-ojo departamento vyriausioji valstybinė auditorė-audito grupės vadovė

Kristina Vaivadienė

PRIEDAI

1 priedas.	Santrumpos ir sąvokos	40
2 priedas.	Audito apimtis ir metodai	42
3 priedas.	Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys	45
4 priedas.	Didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų atrankos kriterijai	47
5 priedas.	Vertinti teisės aktų projektai, priskirtini prioritetinėms teisėkūros iniciatyvoms (2020–2023 m.)	48
6 priedas.	<i>Ex post</i> vertinimams atlikti nustatyti kriterijai	54
7 priedas.	Atrinkti 2020–2023 m. priimti įstatymai ir informacija apie <i>ex post</i> peržiūros nuostatą juose	56
8 priedas.	Ministerijose gauti siūlymai atlikti <i>ex post</i> vertinimą 2020–2023 m. (iki spalio mėn.)	59
9 priedas.	2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų vertinimas	61
10 priedas.	Pavyzdžiai, kai 2021–2023 m. neatliktas išsamesnis prioritetinių teisėkūros iniciatyvų <i>ex ante</i> vertinimas	70
11 priedas.	Atrinktų 2020–2023 m. teisės aktų projektų poveikio vertinimai pagal nustatytus aspektus	72
12 priedas.	Ministerijų informacija apie <i>ex post</i> vertinimui atlikti reikalingų duomenų rinkimą (2020–2023 m.)	77
13 priedas.	Informacija apie 2021–2023 m. įvykusias viešąsias konsultacijas dėl prioritetinių teisėkūros iniciatyvų	79
14 priedas.	Atvejai, kai 2021–2023 m. kvietimams teikti pasiūlymus ir pildyti apklausas numatytas trumpesnis nei 10 darbo dienų terminas, ir ministerijų paaiškinimai	82
15 priedas.	Viešųjų konsultacijų panaudojimo praktiniai pavyzdžiai (2020–2023 m.)	84
16 priedas.	Ministerijų informacija apie atliktas sistemines teisinio reguliavimo peržiūras 2020–2023 m. (lapkričio mėn.)	89
17 priedas.	2020–2023 m. teisės aktų projektų rengėjų, dalyvavusių teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymuose, skaičius pagal ministerijas	91
18 priedas.	Ministerijų darbuotojų, dalyvavusių teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymuose 2020–2023 m., skaičius	92

Santrumpos ir sąvokos

LRVK – Vyriausybės kanceliarija

AM – Aplinkos ministerija

EIM – Ekonomikos ir inovacijų ministerija

EM – Energetikos ministerija

FM – Finansų ministerija

KAM – Krašto apsaugos ministerija

KM – Kultūros ministerija

SADM – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

SAM – Sveikatos apsaugos ministerija

SM – Susisiekimo ministerija

ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

TM – Teisingumo ministerija

URM – Užsienio reikalų ministerija

VRM – Vidaus reikalų ministerija

ŽŪM – Žemės ūkio ministerija

TAIS – Teisės aktų informacinė sistema

Ex ante vertinimas – numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, t. y. numatomo teisinio reguliavimo teigiamų ir neigiamų pasekmių nustatymas¹⁴⁴.

Ex post vertinimas – galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas, t. y. teisinio reguliavimo taikymo ir veikimo vertinimas¹⁴⁵.

Prioritetinės teisėkūros iniciatyvos – tam tikram laikotarpiui sudaromas sąrašas teisėkūros iniciatyvų, dėl kurių ekonominio, socialinio, aplinkosauginio, politinio reikšmingumo ir jautrumo atliekamas išsamesnis poveikio vertinimas, siekiant pagrįsti siūlymų nustatyti naują ar keisti esamą teisinį reguliavimą būtinumą, naudą ir sąnaudas¹⁴⁶.

¹⁴⁴ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 2021-09-18 Nr. XI-2220, 2 str. 4 d.

¹⁴⁵ Ten pat, 2 str. 1 d.

¹⁴⁶ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 4 p.

Loterijų įstatymo *ex post* vertinimas – Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 pakeitimo įstatymu Nr. XIII-2598 nustatyto loterijų, kurių bilietai platinami interneto ryšiu, galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas.

Mediacijos įstatymo *ex post* vertinimas – privalomosios mediacijos šeimos ginčiuose galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas.

Viešosios konsultacijos – įvairiais būdais (metodais) valstybės institucijų ir įstaigų vykdomi veiksmai, kuriais siekiama surinkti visuomenės ar tikslinių grupių nuomones, pasiūlymus rengiamam, įgyvendinamam ar vertinamam teisės aktui arba kito tipo sprendimui¹⁴⁷.

STRATA – VŠĮ Vyriausybės strateginės analizės centras – ekspertinė institucija, teikianti Vyriausybei ir ministerijoms nepriklausomą, tiriamąją veiklą grįstą informaciją, reikalingą įrodymais pagrįstiems viešosios politikos sprendimams priimti.

¹⁴⁷ Viešųjų konsultacijų metodika. Prieiga per internetą: https://epilietis.lrv.lt/uploads/epilietis/documents/files/A_LRV_visas_el_leidiny WEB.pdf (žiūrėta 2024-01-30).

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistema užtikrina tinkamą poveikio vertinimų atlikimą ir jų rezultatų panaudojimą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ✓ ar teisinio reguliavimo poveikio vertinimai įgalina priimti pagrįstus sprendimus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo;
- ✓ ar užtikrinama teisinio reguliavimo poveikio vertinimo kokybė.

Audituojamas (-i) subjektas (-ai):

- ✓ Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija – nes yra numatomo teisinio reguliavimo poveikio *ex ante* vertinimą koordinuojanti institucija.
- ✓ Teisingumo ministerija – nes yra galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą koordinuojanti institucija.

Audito metu vertinome teisės aktų projektus. Atrinkta 19 (iš 59) originalių ir 42 (iš 88) naujos redakcijos projektai iš Seimo kanceliarijos pateiktų, taip pat 78 (iš 260) projektai iš Vyriausybės 2021–2024 m. teisėkūros plano Vyriausybės programą įgyvendinančių iniciatyvų (atranka dėl 90 iniciatyvų, numatytų ES teisės aktų nuostatas įgyvendinančių teisės aktų projektų plano dalyje, nevykdyta). Atrankos kriterijai – eliminuojant konstitucinius įstatymus; iniciatyvas, įgyvendinamas Vyriausybės nutarimais; iniciatyvas, jau įtrauktas į 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą; įstatymus, priimtus skubos tvarka; įstatymus, kurie skirti nustatyti kasmetinius valstybės ir savivaldybių biudžetų ar fondų finansinius rodiklius, viešojo sektoriaus darbuotojų ir politikų darbo užmokesčiui apskaičiuoti taikomus bazinius dydžius, steigti apdovanojimus, nustatyti konkretaus valstybinio registro naudojimo tvarką, įteisinti asmenų teisinį statusą; įstatymus, kurie priimti dėl kilusios ekstremaliosios situacijos (COVID-19, migracijos krizės ar reaguojant į geopolitinius veiksnius).

Audito metu informaciją rinkome iš visų ministerijų, bendradarbiauome su STRATA, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos laisvosios rinkos instituto, Tarptautinių santykių ir politikos mokslo instituto atstovais.

Audituojamas laikotarpis: 2020–2023 m. (iki 2023-10-31). Siekdami įvertinti tendencijas ir pokyčius, kai kuriais atvejais naudojome ir 2018–2019 m. bei 2023 m. 11-12 mėn. ir 2024 m. duomenis.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁴⁸.

¹⁴⁸ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/> (žiūrėta 2024-02-01).

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimų planavimas ir atlikimas turi trūkumų. 1.1. Nesuplanuoti išsamesni poveikio vertinimai parengtiems 59 proc. teisės aktų projektams 1.2. Teisinio reguliavimo poveikio vertinimams trūksta pagrįstumo 1.3. Nepakankamai užtikrinamas numatomo ir galiojančio teisinio reguliavimo poveikių vertinimų ryšys 1.4. Sisteminės galiojančio teisinio reguliavimo peržiūroms trūksta dėmesio	<u>Dokumentų peržiūra:</u> ✓ Teisėkūros pagrindų įstatymas; ✓ Seimo statutas; ✓ 2021–2024 m. teisėkūros planas; ✓ 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašas; ✓ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika; Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo gairės; ✓ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika; ✓ Europos Komisijos Geresnio reguliavimo gairės; Europos Komisijos ir užsienio šalių praktika; EBPO apžvalga apie ES šalių praktiką; Europos Audito Rūmų 2020/02 apžvalga Nr. 2. Teisėkūra Europos Sąjungoje po beveik 20 geresnio reglamentavimo metų; ✓ Teisės aktų projektai (Vyriausybės 2021–2024 m. teisėkūros plano, 2020–2023 m. naujos redakcijos ir originalūs projektai) ir priimti teisės aktai; ✓ Vyriausybės darbo reglamentas; ✓ Viešųjų konsultacijų metodika ir taikymo gairės, Komisijos komunikatas „Aukštesnės konsultavimosi ir dialogo kultūros link – Komisijos konsultavimosi su suinteresuotomis šalimis bendrieji principai ir minimalūs standartai“, Komisijos komunikatas COM (2002) 704; viešųjų konsultacijų ataskaitos; ✓ TAIS svetainės, e-pilietis portalo, ministerijų interneto svetainių informacija; ✓ LRVK, TM, STRATA, ministerijų pateikti duomenys dėl teisinio reguliavimo poveikio vertinimų planavimo, koordinavimo, atlikimo, priežiūros. <u>Apklausa:</u> Atlikome 14 ministerijų apklausą dėl teisinio reguliavimo poveikio vertinimų planavimo, koordinavimo, atlikimo, priežiūros, analizavome, vertiname apklausos rezultatus. Atsakymai gauti iš visų ministerijų. <u>Duomenų analizė:</u> Analizavome 2021–2024 m. teisėkūros plane nurodytas teisėkūros iniciatyvas dėl jų įtraukimo į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą; Europos Komisijos nustatytus kriterijus, pagal kuriuos identifikuojamos teisėkūros iniciatyvos, kurių išsamesnis <i>ex ante</i> ir <i>ex post</i> vertinimas turi būti atliekamas; atvejus, kai teisėkūros iniciatyvos nukreiptos į nereglamentuotus santykius; teisėkūros iniciatyvas, įtrauktas į sąrašą ir priimtas Seimo sesijose; teisėkūros iniciatyvas, kurių išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas atliktas; prioritetinių teisėkūros iniciatyvų ir atrinktų teisės aktų projektus, aiškinamųjų raštų duomenis, <i>ex ante</i> vertinimus, vertinimuose pateikiamus rezultatus pagal visus aspektus, alternatyvas teisiniam reguliavimui; ministerijų, kurioms pavesta atlikti <i>ex post</i> vertinimus, informaciją apie teisinio reguliavimo stebėseną; atvejus, kai buvo atliktas to paties teisinio reguliavimo <i>ex ante</i> ir <i>ex post</i> vertinimas; <i>ex post</i> ir <i>ex ante</i> vertinimų rodiklius; 2021–2023 m. atliktus <i>ex post</i> vertinimus, vertinant pateikiamus rezultatus, pagrįstus duomenimis pagal nustatytus aspektus; TM teiktas pastabas dėl <i>ex post</i> vertinimo atlikimo; <i>ex post</i> vertinimo rezultatų panaudojimą; viešųjų konsultacijų su suinteresuotomis šalimis inicijavimą ir rengimą; sisteminės galiojančio teisinio reguliavimo peržiūros mechanizmą; EBPO, Tvaraus valdymo rodiklių ataskaitose pateiktos poveikio vertinimo koordinavimo rekomendacijos įgyvendinimą; viešųjų konsultacijų skyrimo, siūlymų pateikimo tvarką ir terminus; gautus nusiskundimus dėl per trumpo termino pastaboms ir pasiūlymams pateikti; pastabas, grįžtamąjį ryšį siūlymus teikusiems asmenims iki viešųjų	Įvertinti, ar visos teisėkūros iniciatyvos, atitinkančios bent vieną Vyriausybės nustatytą kriterijų, yra įtrauktos į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą; ar atliktas išsamesnis visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų <i>ex ante</i> vertinimas; ar teisinio reguliavimo poveikis įvertintas visais nustatytais aspektais; ar periodiškai vykdomos sisteminės teisinio reguliavimo peržiūros; ar viešosios konsultacijos rengiamos nustatytais terminais ir tvarka.

	konsultacijų rezultatų paskelbimo viešai; viešųjų konsultacijų ataskaitų duomenis apie viešųjų konsultacijų rezultatus; viešųjų konsultacijų rezultatų pateikimą visuomenei, rezultatų skelbimą viešai. <u>Pokalbiai su</u> LRVK, TM, STRATA, Lietuvos laisvosios rinkos instituto, Lietuvos verslo konfederacijos, Tarptautinių santykių ir politikos mokslo instituto atstovais.	
2. Tobulintina poveikio vertinimų kokybės priežiūra ir vertintojų kompetencijos	<u>Dokumentų peržiūra:</u> ✓ Teisėkūros pagrindų įstatymas, Seimo statutas, Vyriausybės darbo reglamentas, LRVK reglamentas; ✓ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika;	Įvertinti, ar užtikrinama teisinio reguliavimo poveikio vertinimų kokybė; ar pakanka priemonių teisinio reguliavimo poveikio vertintojų kompetencijai užtikrinti.
2.1. Nepakankamai užtikrinama teisinio reguliavimo poveikio vertinimų kokybės priežiūra	✓ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika; ✓ <i>ex ante</i> vertinimo kokybės priežiūros pažymos; ✓ <i>ex post</i> vertinimų ataskaitos ir jų projektai;	
2.2. Stiprintinos teisinio reguliavimo poveikio vertintojų kompetencijos	✓ EBPO studija „Įrodymų pasitelkimas Lietuvos Vyriausybėje“, Ribotas kokybės užtikrinimo ir kontrolės mechanizmų vaidmuo; Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo praktikos Lietuvoje vertinimas (2021 m.); ✓ STRATA, LRVK, ministerijų pateikti duomenys, TAIS portale, ministerijų interneto svetainėse skelbiama informacija. <u>Duomenų analizė:</u> Analizavome prioritetinių teisėkūros iniciatyvų ir atrinktų teisės aktų <i>ex ante</i> vertinimų kokybės pažymą; informaciją apie poveikio vertinimo pagrindimo kokybę, išvadas; grąžintus projektus rengėjams tobulinti dėl kokybės trūkumų, patikslintus poveikio vertinimus; ministerijų teiktas pastabas ir pasiūlymus jų kompetencijos srityje, teisės aktų projektų rengėjų atsižvelgimą į pastabas; <i>ex ante</i> vertinimo kokybės priežiūros pažymų viešinimą TAIS, ministerijos interneto svetainėje; atliktų / atliekamų <i>ex post</i> vertinimų ataskaitų projektų derinimą / pateikimą; <i>ex post</i> ataskaitų projektų, kokybės vertinimą TM; prioritetinių teisėkūros iniciatyvų <i>ex ante</i> vertinimų kokybės peržiūrą atlikusius asmenis, vertinimą atlikusius asmenis; taikomą praktiką ministerijose dėl poveikio vertintojų paskyrimo, atitinkamų pareigybių ministerijose įsteigimo; prioritetinių ir atrinktų 2020-2023 m. teisės aktų projektų vertinimų rengėjus, baigusius poveikio vertinimo mokymus; STRATA ir ministerijų teiktą informaciją apie mokymų dalyvius; ministerijų duomenis apie mokymų poreikį, jų organizavimą; ministerijų ir STRATA duomenis apie vertinimų kokybės priežiūrą, darbuotojų kvalifikacijos kėlimą teisinio reguliavimo poveikio vertinimo srityje. <u>Apklausa:</u> Atlikome 14 ministerijų apklausą dėl teisinio reguliavimo poveikio vertinimų kokybės priežiūros, darbuotojų kompetencijų stiprinimo, koordinatorių paskyrimo, mokymų organizavimo klausimų; gauta informacija iš visų ministerijų. <u>Pokalbiai su:</u> LRVK, TM, STRATA, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos laisvosios rinkos instituto, Tarptautinių santykių ir politikos mokslo instituto atstovais.	

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistema“
3 priedas

Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

Rodiklis	Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas atliktas, dalis nuo visų teisėkūros iniciatyvų, įtrauktų į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą	Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių atliktas išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas pagal visus privalomus aspektus pagrįstas, dalis nuo visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių poveikio vertinimas atliktas	Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurias vertinant vykdytos viešosios konsultacijos, dalis nuo visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų
Matavimo vienetas	Proc.	Proc.	Proc.
Pradinė reikšmė	26	0	78
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2023-10-31	2023-10-31	2023-10-31
Siektina reikšmė	95	95	95
Tolerancijos ribos	Gerei	≥90	≥95
	Vidutiniškai	51–89	81–94
	Blogai	≤50	≤80
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2026 m.	2027 m.	2026 m.
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Teisės aktų informacinė sistema, Vyriausybės kanceliarija, ministerijos	Teisės aktų informacinė sistema, Vyriausybės kanceliarija, ministerijos	Teisės aktų informacinė sistema, Vyriausybės kanceliarija, ministerijos, e. pilietis portalas
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	$X = a / b \times 100$; a – prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas atliktas, skaičius; b – visų teisėkūros iniciatyvų, įtrauktų į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą, skaičius. Skaičiuojant rodiklį neįtraukiamos prioritetinės teisėkūros iniciatyvos, dėl kurių priimtas pagrįstas sprendimas neatlikti išsamaus <i>ex ante</i> vertinimo. Skaičiuojant rodiklį, vertinami teisės aktų projektai, kuriuos teikia Vyriausybė.	$X = a / b \times 100$; a – prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių pagrįstas pagal visus privalomus aspektus išsamesnis <i>ex ante</i> vertinimas atliktas, skaičius; b – visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių poveikio vertinimas atliktas, skaičius. Skaičiuojant rodiklį įtraukiami ir poveikio vertinimai, kuriuose pateikiami argumentuoti pagrindimai nevertinti poveikio privalomu aspektu. Skaičiuojant rodiklį, vertinami teisės aktų projektai, kuriuos teikia Vyriausybė.	$X = a / b \times 100$; a – prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurias vertinant rengtos viešosios konsultacijos, skaičius; b – visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų skaičius. Skaičiuojant rodiklį neįtraukiamos prioritetinės teisėkūros iniciatyvos, dėl kurių priimtas pagrįstas sprendimas nerengti viešųjų konsultacijų. Skaičiuojant rodiklį, vertinami teisės aktų projektai, kuriuos teikia Vyriausybė.

Rodiklis		Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimų, kurių kokybės priežiūra atlikta ir pateiktas vertinimo rezultatų kokybės vertinimas, dalis nuo visų atliktų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų poveikio vertinimų	Ministerijų, vykdžiusių teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymus darbuotojams pagal darbuotojų kompetencijų ugdymo programą (programas) / planą (planus), dalis nuo ministerijų, įsitraukusių atitinkamus mokymus, į ministerijos darbuotojų kompetencijų ugdymo programą (programas) / planą (planus)	Ministerijų, įsivertinusių ir pagal vertinimo rezultatus atlikusių sistemines teisinio reguliavimo peržiūras, skaičius
Matavimo vienetas		Proc.	Proc.	Vnt.
Pradinė reikšmė		59	7	0
Pradinės reikšmės fiksavimo data		2023-10-31	2023-10-31	2023-12-14
Siektina reikšmė		95	93	14
Tolerancijos ribos	Gerei	≥90	≥93	≥10
	Vidutiniškai	71–89	50–92	6–9
	Blogai	≤70	≤49	≤5
Siektinos reikšmės fiksavimo data		2026 m.	2026 m.	2027 m.
Periodinės reikšmės fiksavimo data		Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti		Teisės aktų informacinė sistema, Vyriausybės kanceliarija, ministerijos	Ministerijos	Ministerijos
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas		$X = a / b \times 100$; a – prioritetinių teisėkūros iniciatyvų <i>ex ante</i> poveikių vertinimų, kurių kokybės priežiūra atlikta ir pateiktas poveikio vertinimo rezultatų kokybės vertinimas, skaičius; b – visų prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, kurių poveikio vertinimas atliktas, skaičius	$X = a / b \times 100$; a – ministerijų, vykdžiusių teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymus darbuotojams pagal darbuotojų kompetencijų ugdymo programą (programas) / planą (planus), skaičius; b – visų ministerijų, įsitraukusių atitinkamus mokymus, į ministerijos darbuotojų kompetencijų ugdymo programą (programas) / planą (planus), skaičius	Vertinant ministerijų informaciją apie sisteminių teisinio reguliavimo peržiūrų atlikimo poreikio įsivertinimą ir šių peržiūrų atlikimą, skaičiuojamos ministerijos

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
4 priedas

Didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų atrankos kriterijai

Teisėkūros iniciatyvos, atitinkančios bent vieną nustatytą atrankos kriterijų, turėtų būti įtraukiamos į prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą.

Eil. Nr.	Poveikio aspektas	Kriterijai
1.	Poveikis valstybės finansams	- Iš viso įgyvendinimui reikės ≥ 10 mln. Eur. - Per metus įgyvendinimui reikės ≥ 1 mln. Eur. - Numatomi mokesčių sistemos pakeitimai.
2.	Poveikis inovacijoms	- Kuriamos arba keičiamos esamos paskatos investuoti į pažangias technologijas ir inovacijas. - Gali paveikti naujų inovatyvių produktų ir / ar paslaugų kūrimą ir patekimą į rinką.
3.	Poveikis konkurencijai	- Gali paveikti rinkos dalyvių galimybes konkuruoti. - Gali paveikti rinkos dalyvių skaičių ir / ar prekių / paslaugų asortimentą. - Gali paveikti vartotojų pasirinkimą ir / ar informacijos prieinamumą.
4.	Poveikis verslo sąlygoms	- Gali paveikti smulkųjį ir vidutinį verslą. - Sukuriamą papildomą reguliavimo našta (teisės aktuose esančių įpareigojimų sukeliamą našta (prisitaikymo išlaidos). - Sukuriamą administracinę našta (teisės aktuose nustatytų informacinių įpareigojimų sukeliamą našta) viršija 1 mln. Eur. - Numatomi verslo aplinkos pakeitimai, kurie gali pritraukti reikšmingų investicijų.
5.	Poveikis regionų plėtrai	- Gali paveikti viešųjų paslaugų pasiekiamumą, prieinamumą ir kokybę. - Gali paveikti investicinį klimatą tam tikrose teritorijose. - Gali paveikti ūkio sektorius, kuriems būdinga regioninė specializacija.
6.	Poveikis užimtumui	- Numatomi darbo santykių reguliavimo pakeitimai, kurie gali paveikti daugiau kaip 50 proc. šalies darbuotojų. - Gali paveikti konkrečios tikslinės grupės (grupių) užimtumą, darbo sąlygas, darbo santykius.
7.	Poveikis valstybės institucinei sandarai	- Gali paveikti valstybės atliekamų funkcijų mastą. - Steigiama nauja institucija ar įstaiga (BĮ, VŠĮ, VĮ, AB). - Reorganizuojama arba likviduojama institucija ar įstaiga (BĮ, VŠĮ, VĮ, AB). - Gali paveikti valstybinio sektoriaus darbuotojų skaičių (didėja arba mažėja daugiau nei 5 proc.).
8.	Poveikis skaitmeninei darbotvarkei	- Numatomas informacinių sistemų, registrų kūrimas, atnaujinimas, modernizavimas. - Numatomas skaitmeninio turinio kūrimas.
9.	Poveikis reguliuojamiems visuomeniniams santykiams	- Naujas reguliavimas – reguliuojami iki tol nereguliuoti visuomeniniai santykiai. - Keičiamas reguliavimas iš esmės. - Teisės aktas dėstomas nauja redakcija.

Šaltinis – Vyriausybės 2021-03-31 protokolais

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika numato¹⁴⁹, kad turi būti atliekamas prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, teisės aktų projektų, teikiamų svarstyti Vyriausybei, *ex ante* vertinimas, kai numatoma reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius, taip pat kai iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas.

¹⁴⁹ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, 4 p.

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
5 priedas

Vertinti teisės aktų projektai, priskirtini prioritetinėms teisėkūros iniciatyvoms (2020–2023 m.)

Didesnio poveikio įstatymų ir Seimo nutarimų projektų atrankos kriterijai: A – iš viso įgyvendinimui reikės ≥10 mln. Eur, B – per metus įgyvendinimui reikės ≥1 mln. Eur, C – numatomi mokesčių sistemos pakeitimai, D – kuriamos arba keičiamos esamos paskatos investuoti į pažangias technologijas ir inovacijas, E – gali paveikti naujų inovatyvių produktų ir / ar paslaugų kūrimą ir patekimą į rinką, F – gali paveikti rinkos dalyvių galimybes konkuruoti, G – gali paveikti rinkos dalyvių skaičių ir / ar prekių / paslaugų asortimentą, H – gali paveikti vartotojų pasirinkimą ir / ar informacijos prieinamumą, I – gali paveikti smulkiųjų ir vidutinį verslą, J – sukuriami papildoma reguliavimo našta (teisės aktuose esančių įpareigojimų sukeliamas našta (pritaikymo išlaidos), K – sukuriami administracinė našta (teisės aktuose nustatytų informacinių įpareigojimų sukeliamas našta) viršija 1 mln. Eur, L – numatomi verslo aplinkos pakeitimai, kurie gali pritraukti reikšmingų investicijų, M – gali paveikti viešųjų paslaugų pasiekiamumą, prieinamumą ir kokybę, N – gali paveikti investicijų klimatą tam tikrose teritorijose, O – gali paveikti ūkio sektorius, kuriems būdinga regioninė specializacija, P – numatomi darbo santykių reguliavimo pakeitimai, kurie gali paveikti daugiau kaip 50 proc. šalies darbuotojų, Q – gali paveikti konkrečios tikslinės grupės (grupių) užimtumą, darbo sąlygas, darbo santykius, R – gali paveikti valstybės atliekamų funkcijų mastą, S – steigiami nauji instituciniai ar įstaiga, T – reorganizuojama arba likviduojama institucija ar įstaiga, U – gali paveikti valstybinio sektoriaus darbuotojų skaičių (didėja arba mažėja daugiau nei 5 proc.), V – numatomas informacinių sistemų, registrų kūrimas, atnaujinimas, modernizavimas, W – numatomas skaitmeninio turinio kūrimas, X – numatoma reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius arba iš esmės pakeisti teisinį reguliavimą.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Atrankos kriterijai																							
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
1.	A autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 pakeitimo įstatymo projektas	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓					✓	✓
2.	Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas				✓						✓	✓												✓	
3.	Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas				✓			✓	✓	✓	✓		✓					✓	✓					✓	✓
4.	Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 6, 18 ir 201 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 251 straipsniu įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas			✓	✓	✓							✓					✓	✓						
5.	Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas				✓			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓					✓	
6.	Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas				✓						✓			✓										✓	
7.	Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas				✓						✓														
8.	Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas				✓						✓		✓	✓	✓	✓								✓	
9.	Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas	SAM	Sveikata			✓										✓					✓						

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Atrankos kriterijai																							
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
10.	Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 pakeitimo įstatymo projektas	SAM	Sveikata		✓				✓		✓		✓		✓				✓	✓							
11.	Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 pakeitimo įstatymo projektas	SAM	Sveikata		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓					✓		
12.	Farmacijos įstatymo Nr. X-709 pakeitimo įstatymo projektas	SAM	Sveikata			✓		✓		✓	✓	✓			✓					✓							
13.	Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 pakeitimo įstatymo projektas	SAM	Sveikata		✓			✓		✓	✓	✓			✓				✓	✓							
14.	Technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai	✓	✓			✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓			✓	✓	✓	✓		✓			
15.	Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai			✓						✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓					✓		
16.	Statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 3, 8, 10, 12, 19, 22, 24, 27, 28, 33, 34, 42, 46, 49, 53 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 271, 521 straipsniais įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓						✓															
17.	Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika					✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓							
18.	Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 13 ir 14 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	SM	Transportas ir ryšiai		✓	✓	✓				✓				✓					✓				✓	✓		
19.	Elektroninių ryšių įstatymo Nr. Pakeitimo įstatymo projektas	SM	Transportas ir ryšiai			✓						✓													✓		
20.	Kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 16, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	SM	Transportas ir ryšiai			✓						✓		✓					✓					✓			
21.	Elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo Nr. XIII-1120 pakeitimo įstatymo projektas	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai					✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓				✓					✓	✓		
22.	Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 pakeitimo įstatymo projektas	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai					✓	✓		✓		✓	✓	✓									✓			
23.	Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓						✓															

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Atrankos kriterijai																						
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W
24.	Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 pakeitimo įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓				✓	
25.	Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓				✓	
26.	Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓							✓													
27.	Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 12 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas ir susiję įstatymų pakeitimų projektai	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓	✓						✓			✓	✓		✓	✓				✓		✓
28.	Vandens įstatymo Nr. VIII-474 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓				✓	
29.	Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓	✓						✓				✓		✓	✓				✓		✓
30.	Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas		✓		✓						✓			✓	✓		✓	✓				✓		✓
31.	Akcizų įstatymo Nr. IX-569 pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika			✓																				
32.	Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓	
33.	Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓						✓	
34.	Miškų įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓		✓	✓	✓		✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓			✓		✓
35.	Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 pakeitimo įstatymo projektas	EM	Energetika			✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓				✓	✓				✓	✓	✓
36.	Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12, 22, 222, 23, 233, 25, 27, 28, 293, 32, 33, 40 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 351 ir 352 straipsniais įstatymo projektas	TM	Teisingumas			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓			✓	
37.	Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 424 straipsniu įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika			✓							✓													

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Atrankos kriterijai																							
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X
38.	Bankų įstatymo Nr. IX-2085 papildymo dešimtuosiu skirsniu, 81 straipsnio pakeitimo ir 80 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika				✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓							✓	
39.	Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 8, 13(1), 16, 17, 18, 18(2), 19, 20, 21, 22, 24, 25, 27, 34, 35 ir 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 12(1) straipsniu įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika			✓	✓	✓					✓	✓					✓	✓							
40.	Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 5, 12, 17, 17(2), 18, 19, 46(1), 47, 56(1) straipsnių, 1 priedėlio pakeitimo ir įstatymo papildymo 30(2) straipsniu įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika			✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓					✓								
41.	Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19, 21, 71, 92 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika			✓	✓																				
42.	Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika		✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓									✓
43.	Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 5, 6, 8, 12, 13 ir 131 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 61 straipsniu įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	EM	Energetika			✓							✓	✓						✓							
44.	Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 2, 35, 63, 63 ¹ , 64, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas	KAM	Valstybės saugumas ir gynyba			✓	✓		✓	✓	✓		✓														
45.	Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 3, 8, 17, 25, 28, 35, 37, 41, 43, 44, 45, 49, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 95, 96, 97 straipsnių, Įstatymo 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71(1), 79(1) ir 83(1) straipsniais įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	URM	Užsienio politika																	✓	✓						
46.	Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas	URM	Užsienio politika										✓	✓		✓				✓						✓	
47.	Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✓		✓						✓	✓		✓	✓			✓	✓					✓	✓	✓
48.	Apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo Nr. I-2375 pakeitimo įstatymo projektas	TM	Teisingumas			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓								✓

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Atrankos kriterijai																						
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W
49.	Mecenavimo įstatymo Nr. XIII-1198 pakeitimo įstatymo projektas	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas									✓				✓				✓						✓
50.	Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas									✓		✓						✓						✓
51.	Strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 pakeitimo įstatymo projektas	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai							✓	✓	✓	✓	✓		✓				✓						✓
52.	Geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 pakeitimo įstatymo projektas	SAM	Sveikata			✓			✓		✓	✓	✓			✓				✓						✓
53.	Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 pakeitimo įstatymo projektas	SM	Transportas ir ryšiai			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓						✓
54.	Aplinkos apsaugos remimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas		✓	✓				✓	✓			✓			✓	✓		✓				✓		✓
55.	Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 pakeitimo įstatymo projektas	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓									✓
56.	Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 pakeitimo įstatymo projektas	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓											✓
57.	Geros valios kompensacijos už žydu religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo Nr. XI-1470 pakeitimo įstatymo projektas	LRV	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas			✓	✓			✓	✓	✓	✓			✓										✓
58.	Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓	✓			✓	✓	✓	✓			✓										✓
59.	Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 pakeitimo įstatymo projektas	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas			✓						✓				✓										✓
60.	Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas			✓						✓				✓										✓
61.	Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 pakeitimo įstatymo projektas	Seimas	Valstybės saugumas ir gynyba			✓						✓				✓										✓
62.	Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 pakeitimo įstatymo projektas	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai			✓						✓				✓										✓
63.	Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika			✓	✓					✓				✓										✓
64.	Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projektas	Seimas	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas			✓						✓														✓
65.	Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymo Nr. VIII-546 pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas			✓																				✓
66.	Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo projektas	TM	Teisingumas			✓																				✓

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Atrankos kriterijai																						
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W
67.	Augalų sėklininkystės įstatymo Nr. IX-602 pakeitimo įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija			✓																				✓
68.	Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓							✓
69.	Pataisos pareigūnų veiklos įstatymo Nr. XIII-1387 pakeitimo įstatymo projektas	TM	Teisingumas																✓	✓					✓	✓
70.	Teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas											✓					✓	✓						✓
71.	Lietuvos kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 pakeitimo įstatymo projektas	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas												✓					✓		✓				✓
72.	Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 pakeitimo įstatymas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika		✓						✓	✓							✓	✓				✓	✓	✓
73.	Valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika		✓															✓				✓		✓
74.	Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 pakeitimo įstatymo projektas	SM	Transportas ir ryšiai		✓	✓							✓		✓									✓		✓
75.	Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono savivaldybių teritorijų ribų keitimo įstatymo projektas	VRM	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas										✓			✓	✓			✓						✓
76.	Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo projektas	SAM	Sveikata			✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓						✓				✓		✓
77.	Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija						✓			✓	✓							✓	✓					✓
78.	Alternatyviųjų degalų įstatymo projektas	EM	Energetika		✓		✓	✓	✓	✓		✓		✓						✓				✓		✓
79.	Pagalbos nuo nusikaltamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas				✓	✓				✓		✓		✓	✓			✓				✓		✓
80.	Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo projektas	SAM	Sveikata				✓	✓				✓		✓		✓	✓				✓			✓		✓
81.	Inovacijų skatinimo fondo įstatymo projektas	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai				✓	✓				✓		✓		✓	✓				✓			✓		✓
82.	Organizuoto nusikaltamumo prevencijos įstatymo projektas	Seimas	Viešasis saugumas				✓						✓		✓	✓					✓			✓		✓

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
6 priedas

Ex post vertinimams atlikti nustatyti kriterijai

Ex post vertinimas atliekamas¹⁵⁰ dviem atvejais:

- ✓ esant iš anksto įstatyme numatyta peržiūros nuostatai arba
- ✓ pagal ministro sprendimą, priimtą teisinio reguliavimo galiojimo metu.

Kriterijai, kada peržiūros nuostata turėtų būti įtraukta į įstatymą, numatyti Teisėkūros pagrindų įstatyme, detalizuoti Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodikoje. Peržiūros nuostata turi būti įtraukiama į įstatymą¹⁵¹ esant bent vienam kriterijui:

Teisėkūros pagrindų įstatyme nurodytas kriterijus	Kriterijaus detalizavimas Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio <i>ex post</i> vertinimo metodikoje
Reglamentuojami iki tol neregamentuoti visuomeniniai santykiai	• Numatoma reglamentuoti tokią visuomeninių santykių sritį, kuri anksčiau visai nebuvo reglamentuota, arba • teisinis reguliavimas buvo nustatytas tik dėl pavienių visuomeninių santykių elementų, tačiau juos siekiama reglamentuoti sistemškai.
Iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas ¹⁵² .	• Siekiama reikšmingai keisti ilgą laiką galiojančias principines tam tikro teisinio reguliavimo nuostatas, įprastas visuotinai taikomas procedūras. • Lydimuosiuose dokumentuose nurodoma arba, viešojoje erdvėje informuojant apie konkrečią teisėkūros iniciatyvą, kalbama apie tam tikros teisinių santykių srities reformą ir kitus galimą esminį pokytį lemiančius visuomeninių santykių reguliavimo aspektus.
Nustatoma didelė teisinio reguliavimo įtaka tam tikrai teisinio reguliavimo sričiai, asmenims ar jų grupėms	• Didelė įtaka paprastai nustatoma atsižvelgiant į <i>ex ante</i> vertinimo rezultatus. • Nustatant didelę įtaką siūlytina atsižvelgti į Vyriausybės nustatytus prioritetinių teisėkūros iniciatyvų atrankos kriterijus.
Kitais atvejais, kai nustatomas toks poreikis	• Rengiant įstatymo projektą gaunami argumentuoti, bet iš esmės prieštaringi institucijų, ekspertų, suinteresuotų asmenų vertinimai dėl siūlomo priimti teisinio reguliavimo. • Numatomos esminės teisinio reguliavimo įgyvendinimo kliūtys. • Įžvelgiama reali rizika, kad teisinio reguliavimo tikslai gali būti nepasiekti.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisinį reguliavimą

Ministro sprendimas priimamas siekiant reaguoti į pokyčius tam tikroje teisinio reguliavimo srityje, į kilusias aktualijas ir paaiškėjusius teisinio reguliavimo trūkumus¹⁵³.

Užsienio šalių praktika: Europos Komisija nėra nustačiusi konkrečių kriterijų, kada turėtų būti atliekamas *ex post* vertinimas. Ji yra įsipareigojusi proporcingai įvertinti visas su ES išlaidomis susijusias ir nesusijusias veiklas, kuriomis siekiama daryti poveikį visuomenei arba ekonomikai. Esant kai kuriems kriterijams gali būti nereikalaujama atlikti *ex post* vertinimo, pvz., vykdant individualius projektus ar subveiklas, kai atliekamas bendras jų

¹⁵⁰ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 4 skirsnis; Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika.

¹⁵¹ Ten pat, str. 24 str. 1 d., Ten pat, 11–13 p.

¹⁵² Pagal Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodikos 11 p., įstatymo dėstymas nauja redakcija savaime nereiškia, kad egzistuoja prielaidos įtraukti peržiūros nuostatą.

¹⁵³ Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, 19 p.

vertinimas, decentralizuotų agentūrų atveju, kai vertinimas būtų dalis atliekamos sisteminės peržiūros, ES vykdomųjų tarnybų veiklos atveju, kai veikla bus vertinama vertinant asocijuotas programas, ir kt.¹⁵⁴.

Atlikti *ex post* vertinimą reikalaujama¹⁵⁵:

- ✓ įgyvendinant principą „pirma įvertink“ (*evaluate first*), pvz., prieš ES teisėkūros peržiūras; gairių taikymo įrankyje pažymima, kad vertinimo apimtis ir gylis turi būti proporcingas ES intervencijos svarbai. Sprendžiant dėl apimties ir gylio reikėtų atsižvelgti į:
 - išteklius ir laiką, skirtas vertinimui atlikti, įskaitant duomenų rinkimą, tyrimus, konsultacijas, ataskaitos rengimą;
 - intervencijos svarbą ir prioritetą (pvz., politinės gairės, Komisijos darbo programa, operaciniai ir strateginiai sprendimų priėmimo poreikiai;
 - specifinius veiksmus, tokius kaip intervencijos pobūdis (direktyva, reglamentas, sprendimas, rekomendacija, komunikatas), laiko tarp pritaikymo ir duomenų prieinamumo skirtumas, dydis ir sudėtingumas, reikšmingumas ir tikėtino ar stebimo intervencijos pokyčio pobūdis;
- ✓ kai tai nurodyta atitinkamos intervencijos teisiniame dokumente (pvz. peržiūros nuostata);
- ✓ kai tai nustatyta Finansiniame reglamente, pvz., visų programų ir veiklų, dėl kurių patiriama reikšmingų bendrųjų išlaidų (daugiau negu 5 mln. Eur).

¹⁵⁴ EC Better regulation guidelines 2021, 24 psl.

¹⁵⁵ EC Better regulation toolbox 2023, 382 psl.

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
7 priedas

Atrinkti 2020–2023 m. priimti įstatymai ir informacija apie *ex post* peržiūros nuostatą juose

1 lentelė. Atrinkti 2020–2023 m. (iki 2023-08-31) priimti nauji įstatymai

Įstatymas	Įstatymo Nr.	Priėmimo data	Įsigaliojimo data	Rengėjas	Informacija apie <i>ex post</i> peržiūros nuostatą
Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymas	XIV-1965	2023-05-18	2023-07-01	Pirminis iniciatorius – Lietuvos kurortų asociacija, registruoti projektą parengė Seimo narių grupė	×
Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymas	XIV-1679	2022-12-13	2023-05-01	Seimo narių grupė	×
Politinių organizacijų įstatymas	XIV-1415	2022-09-15	2022-09-17	Seimo darbo grupė ir VRK	×
Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymas	XIV-1165	2022-06-23	2022-11-01	2014 m. pirmą variantą parengė FM, paskutinį teikė Seimo Biudžeto ir finansų komitetas	×
Veterinarinių vaistų įstatymas	XIV-1088	2022-05-12	2022-11-01	ŽŪM	×
Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymas	XIV-903	2022-01-18	2022-05-01	2017 m. teikė Seimo nariai, paskutinį teikė Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas	×
Žvalgybos kontrolierių įstatymas	XIV-868	2021-12-23	2022-01-01	Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas	×
Gėlo požeminio vandens gavybos grėžinių įteisinimo laikinasis įstatymas	XIV-730	2021-12-07	2022-05-01	Seimo nariai	×
Vienišo asmens išmokos įstatymas	XIV-352	2021-05-27	2021-07-01	SADM	×
Pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymas	XIV-169	2021-01-14	2021-03-01	SADM	×
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymas	XIII-3222	2020-06-30	2021-01-01	SAM	×
Inovacijų skatinimo fondo įstatymas	XIII-3167	2020-06-26	2021-01-01	EIM	×

Įstatymas	Įstatymo Nr.	Priėmimo data	Įsigaliojimo data	Rengėjas	Informacija apie <i>ex post</i> peržiūros nuostatą
Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymas	XIII-3068	2020-06-23	2020-07-01	Seimo darbo grupė	✗
Alternatyviųjų degalų įstatymas	XIV-196	2021-03-23	2021-07-01	EM	✓
Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymas	XIV-409	2021-06-17	2021-11-01	ŽŪM	✓
Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymas	XIV-789	2021-12-16	2022-07-01	SAM	✓
Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymas	XIV-1633	2022-12-08	2025-06-28	SADM	✓
✓ Peržiūros nuostata įstatyme numatyta; ✗ Peržiūros nuostata įstatyme nenumatyta Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisės aktų informacinės sistemos ir Teisės aktų registro duomenis					

2 lentelė. Atrinkti 2020-2023 m. (iki 2023-10-31) įstatymai priimti įgyvendinant prioritetines teisėkūros iniciatyvas

Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąraše suplanuoti teisės aktų projektai	Priimto įstatymo Nr.	Priėmimo data	Įsigaliojimo data	Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąraše nurodyta atsakinga ministerija	Informacija apie <i>ex post</i> peržiūros nuostatą
Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	XIV-1670	2022-12-13	2022-12-30	EIM	✗
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	XIV-1702	2022-12-20	2022-12-30	SM	✗
Kelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1827	2023-03-23	2023-07-01	SM	✗
Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1876	2023-04-06	2023-10-01	EM	✗
Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-627	2021-11-11	2022-01-01	EM	✗
Greitosios medicinos pagalbos įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	XIV-1113*	2022-05-19	2023-07-01	SAM	✗
Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1257	2022-06-30	2022-09-01	ŠMSM	✗
Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1732	2022-12-22	2023-09-01	ŠMSM	✗
Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1932	2023-05-09	2023-06-01	ŠMSM	✗
Civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	XIV-1640	2022-12-08	2023-01-01	VRM	✗
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	XIV-1277	2022-06-30	2022-08-01	VRM	✗
Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1311	2022-06-30	2023-01-04	ŽŪM	✗
Muziejų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija)	XIV-1819	2023-03-23	2023-04-01	KM	✗
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-752	2021-12-14	2022-01-01	SADM	✗

Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąraše suplanuoti teisės aktų projektai	Priimto įstatymo Nr.	Priėmimo data	Įsigaliojimo data	Prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąraše nurodyta atsakinga ministerija	Informacija apie <i>ex post</i> peržiūros nuostatą
Aplinkos monitoringo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	XIV-1266	2022-06-30	2023-01-01	AM	✗
Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1985	2023-05-25	2024-01-01	VRM	✓
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1466	2022-10-27	2022-11-1	AM	✓
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	XIV-1722	2022-12-20	2024-01-01	SAMD	✓

✓ Peržiūros nuostata įstatyme numatyta. ✗ Peržiūros nuostata įstatyme nenumatyta.

* Greitosios medicinos pagalbos įstatymo projektas nebuvo parengtas, prioritetinė teisėkūros iniciatyva dėl greitosios medicinos pagalbos teikimo reguliavimo buvo įgyvendinta priimant kitus lentelėje nurodytus įstatymus

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisės aktų informacinės sistemos ir Teisės aktų registro duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
8 priedas

Ministerijose gauti siūlymai atlikti *ex post* vertinimą 2020–2023 m.
(iki spalio mėn.)

Siūlymo gavėjas	Siūlymas	Siūlymo teikėjas	Sprendimas	Priežastys, kodėl nebuvo atsižvelgta
EIM	Dėl galiojančio reguliavimo: Atlikti galiojančio įstatyminio reguliavimo Smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos veiklos aspektu poveikio vertinimą, siekiant įvertinti taikymo praktiką, identifikuoti teigiamas / neigiamas pasekmes nulėmusius veiksnius ir jų priežastis bei kitus pokyčius, siekiant nustatyti, ar buvo pasiekti tikslai, kelti priimant teisinį reguliavimą, ir priimti įrodymais grįstus sprendimus, pasirenkant priemones šiai sričiai tobulinti ar nustatytoms problemoms spręsti.	LRVK	Atsižvelgta. Bus atliekamas 2024 m.	-
EIM	Dėl rengiamo įstatymo projekto – papildyti projektą peržiūros nuostata: Rengiamą naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą.	TM	Atsižvelgta. Įtrauktas į įstatymo projektą	-
EIM	Dėl galiojančio reguliavimo: Atlikti Metrologijos įstatymo, Standartizacijos įstatymo, Atitikties vertinimo įstatymo <i>ex post</i> vertinimą siekiant šias sritis konsoliduoti viename įstatyme, nes minėtųjų įstatymų nuostatos yra susijusios su atitikties atitinkamiems reikalavimams vertinimu.	LRVK	Neatsižvelgta	Nurodyti įstatymai reglamentuoja skirtingas sritis, nėra tikslinga nurodytus tris įstatymus sujungti. LRVK pritarė EIM argumentams.
SAM	Dėl rengiamo įstatymo projekto – papildyti projektą peržiūros nuostata: Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 pakeitimo įstatymo projektą.	TM	Neatsižvelgta	Projektas po derinimo Vyriausybei nebuvo pateiktas.
SAM	Dėl rengiamo įstatymo projekto – papildyti projektą peržiūros nuostata: Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo projektą.	LRVK	Atsižvelgta. Įtrauktas į įstatymo projektą	-
FM	Dėl rengiamo įstatymo projekto – papildyti projektą peržiūros nuostata: Laikinojo solidarumo įnašo įstatymo projektą	EIM	Neatsižvelgta	<i>Ex post</i> vertinimas atliekamas tik tokio galiojančio teisinio reguliavimo, kuris galioja bent 2 metus. Įstatymo projektas būtų taikomas trumpiau negu 2 metus. <i>Ex post</i> vertinimas tik sustiprintų įspūdį, kad jis nėra laikinas. Nebūtų aiškus <i>ex post</i> vertinimo objektas, nes įstatymo projektu numatoma skaičiuoti įmokas nuo laikinai padidėjusių neplanuotai gautų grynųjų palūkanų pajamų, kurios

Siūlymo gavėjas	Siūlymas	Siūlymo teikėjas	Sprendimas	Priežastys, kodėl nebuvo atsižvelgta
				nebūtinai būtų gaunamos po kelerių metų. Toks reguliavimas bus taikomas tik nedaugeliui kredito įstaigų ir įtakos jų veiklai bei mokumui neturės.
FM	Dėl rengiamo įstatymo projekto – papildyti projektą peržiūros nuostata: Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo projektą.	TM, LRVK	Neatsižvelgta	Argumentų nepateikė. Teigė, kad suderinti su įstaigomis darbine tvarka.
VRM	Dėl rengiamo įstatymo projekto – papildyti projektą peržiūros nuostata: Vidaus tarnybos statuto pakeitimo projektą.	TM, LRVK	Atsižvelgta. Įtraukta į įstatymo projektą	-
Šaltinis – ministerijų pateikta informacija ir dokumentai				

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio vertinimo sistema“
9 priedas

2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų vertinimas

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo reguliavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1–9.10 p.										Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 16–23 p.				LRVK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais		
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	Poveikio vertinimo rezultatų pateikimo forma	Yra, TAIS	Vandens kokybės, tiekimo ir nuotekų kontrolės priemonių nustatymas, vandens tiekėjų, savivaldybių, vartotojų pareigų, licencijavimo sąlygų patikslinimas, garantinio mechanizmo reguliavimo nustatymas, stebėjimo IS	IS įdiegimui – 1,9 mln. Eur, 1,5 mln. Eur kasmet	Mažės, pateiktas administracinės naštos skaičiavimo dokumentas	Didės investicijos į taršą mažinančias priemones	Nevertinta, pateikta prielaida, kad gerės prieiga prie geriamojo vandens, didės informuotumas apie vandens kokybę	×	×	Nevertinta, pateikta prielaida, kad erdvinis vandens tiekimo stebėjimas leis valdyti teritorinius skirtumus	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚡	4 alternatyvos, įskaitant alternatyvą nereguliuoti	Ne, palyginti teoriniai privalumai ir trūkumai	Alternatyvų poveikis palygintinas ne visais aspektais	×	2022-05-11, siūlyta aptarti pasitarime (dėl TAP nuostatų)	×
Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai	Studija	Yra, TAIS, 3 aiškinamieji raštai	Pirkimų sąlygų palengvinimas, pirkimų ir koncesijų procedūrų, koncesijos vertės skaičiavimo patikslinimai, kontrolės mechanizmų nustatymas, Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijų papildymas	⚡	Nevertinta, pateiktos prielaidos, kad administracinė našta mažės perkančiosioms organizacijoms atsisakant kai kurių reikalavimų, tiekėjams susiaurinus tikrinamų asmenų ratą, Viešųjų pirkimų tarnybai atsisakant ataskaitų dėl suteiktų koncesijų per metus	Pakeitimai skatins tiekėjus dalyvauti pirkimuose, pagreitis pirkimų vykdymą	×	×	×	×	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	Nenumatoma, pateikta prielaida, kad Komisijos narių viešinimas turės teigiamą įtaką korupcijos mažinimui	×	×	×	×	2022-08-17, teigiama	×

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo reguliavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1–9.10 p.										Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 16–23 p.				LR/VK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra	
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais			
Ūkio subjektų veiklos priežiūros ir licencijavimo pagrindų įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai	Poveikio vertinimo pažyma, studija	Yra, TAIS	Apibrėžiami veiklų licencijavimo principai, sąlygos ir modeliai, panaikinamos pasikartojančios ir nesuderinamos licencijavimo nuostatos, centralizuojamos licencijavimo paslaugos	Gali būti sutaupyta apie 1 mln. Eur, nes nereikės investuoti į administracinių sprendimų dėl licencijų priėmimo perkėlimą į LIS, bet VIISP modernizuoti reikės 3 mln. Eur	Nevertinta, pateikta prielaida, kad našta atsiras institucijoms keičiant teisės aktus, vertinant licencijavimo pagrįstumą, tačiau pakeitimais numatoma modernizuoti Licencijų IS ir sąsajas su ja turinčias IS, samdyti darbuotojus naujoms funkcijoms vykdyti, daugiau licencijų rūšių, todėl dides licencijuojamą veiklą vykdančių subjektų	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	įvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	4 alternatyvos, nėra alternatyvos nereguliuoti	Ne, palygint teoriniai privalumai ir trūkumai	Alternatyvų poveikis palygintinas ne visais aspektais	Yra	⊗	⊗	
Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“ pakeitimo projektas	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai	Poveikio vertinimo rezultatų pateikimo forma	⊗	Atsižvelgiant į įgyvendinimo alternatyvas	IT infrastruktūrai konsoliduoti numatyta skirti ir 95 mln. Eur RRF plano priemonių lėšų	⊗	IT paslaugas teikiančios įmonės neteks dalies potencialių bendrojo pobūdžio IT paslaugų vartotojų, gali mažėti tokių įmonių IT specialistų poreikis, tai gali padidinti konkurenciją tarp IT paslaugas teikiančių įmonių	Centralizavus IT infrastruktūros valdymą, valstybės institucijos turės peržiūrėti savo struktūrą, nes IT infrastruktūros veikimą užtikrinantys žmogiškieji ištekliai taip pat turėtų būti konsoliduoti	Centralizavus IT paslaugų teikimą, bendrus ir suderintus informacinius išteklius nuolat naudotų daugelis įvairių sričių institucijų, tai sudarytų prielaidas išvengti darbų dubliavimo valstybės informacinių išteklių kūrimo ir tvarkymo srityje	⊗	⊗	⊗	Atsižvelgiant į įgyvendinimo alternatyvas	⊗	4 alternatyvos, įskaitant alternatyvą nereguliuoti	Ne, palygint teoriniai privalumai ir trūkumai	Alternatyvų poveikis palygintinas ne visais aspektais	iš dalies	2022-05-04, teigiama	2022-04-13, teigiama, pritrūko kiekybinės analizės, pasenę duomenys
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	SM	Transportas ir ryšiai	⊗	Yra, TAIS	Kelių rinkliavos rinkimo tvarkos nustatymas, programos finansavimo lėšų skyrimo ir Lietuvos transporto saugos administracijos finansavimo tvarkų patikslinimai, kelių rinkliavos IS įdiegimas	Nenumatomas	⊗	⚠	⚠	⚠	⊗	⊗	įvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	⊗	⊗	⊗	⊗	2022-11-09, teigiama	⊗	

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo reguliavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1–9.10 p.										Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 16–23 p.				LRVK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais		
Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	EM	Energetika	Poveikio vertinimo pažyma (bazinė)	Yra, TAIS	Šilumos ūkio planavimo dokumentų, šilumos kainodaros taikymo, savivaldybių vykdomos stebėsenos patikslinimai, atliekinės šilumos panaudojimo ir supirkimo principų detalizavimas, šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros paslaugų kontrolės stiprinimas	☹	Administracinė našta ūkio šilumos tiekėjams įvertinta 0,64 mln. Eur	Aiškesnis reglamentavimas sektoriuje veikiantiems ūkio subjektams	☒	☒	Nevertinta, pateikta prielaida, kad būtų skatinamas atliekinės šilumos panaudojimas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas mažinančioms technologijoms	☒	☒	☹	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Nepriklausomo turto ir verslo vertinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika	Studija	Yra, TAIS	Masinio nekilnojamųjų daiktų, kolektyvinio investavimo subjekto turto vertinimų tvarkų, vertinimo ataskaitų reikalavimų patikslinimai, vertintojų licencijų atsisakymas	Išlaidos diegiant ir palaikant skaitmeninius sprendimus naudojamų IS plėtrai įvertintos 1,47 mln. Eur	Mažės vertintojų patiriama administracinė ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų našta 0,17 mln. Eur	Duomenų atvėrimas suteiks informaciją apie turto rinkos vertę, skatins investicijas	Vertintojai turės prisitaikyti prie IS teikdami vertinimo ataskaitas, gali didėti vertintojų asociacijų mokesčiai	☒	☒	☒	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	Kol įsivyras rinkos savireguliacijos procesai, galimi nesąžiningų vertinimo paslaugų teikėjų piktnaudžiavimo atvejai	4 alternatyvos, įskaitant alternatyvas nereguliuoti	Ne, palyginti privalumai ir trūkumai įtraukiant ekspertinę apklausą	Įvertintas ne visų alternatyvų poveikis	Yra	2023-07-04, teigiama	☒
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	☒	Yra, TAIS	Socialiniu draudimu apmokestinamų subjektų ir įmokų, nedarbo draudimo išmokų tvarkos patikslinimai	Pasikeitus socialinio draudimo įmokų bazėms, įmokų „lubas“ padidinus iki 60 VDU, būtų surinkta 14,5 mln. Eur per metus, o nedarbo išmokoms reikės 23,9 mln. Eur per metus	☒	☒	Įmokos asmenims, kurių pajamos didesnės kaip 60 VDU, papildomai padidėtų ne daugiau kaip iki 330 Eur per mėnesį	☒	☒	☒	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	☹	☒	☒	☒	☒	☒	☒

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo reguliavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1–9.10 p.										Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 16–23 p.				LRVK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais		
Greitosios medicinos pagalbos įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	SAM	Sveikata	✖	Yra, TAIS	Greitosios medicinos pagalbos sistemos pertvarka siekiant pagerinti paslaugų prieinamumą ir kokybę	GMP sistemos pertvarkai suplanuota 47 mln. Eur Europos Sąjungos ir valstybės biudžeto lėšų. Įgyvendinant tinklo reformą, kuri tiesiogiai susijusi su GMP reforma, bus organizuojamas pavėžėjimas. Vieniems metams pavėžėjimo paslaugoms užtikrinti reikėtų vidutiniškai apie 1,8 mln. Eur.	Mažės. Centralizavus greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimą ir perdavus jų teikimo funkciją GMP tarnybai, savivaldybės, kurioms GMP įstaigos buvo pavaldžios, nebetektų GMP įstaigų dalininko (savininko) teisių ir joms neberekėtų vykdyti pareigų.	Išsaugotas didesnis gyvybių skaičius leis turėti teigiamos ekonominės ir socialinės naudos. naujus paslaugų teikimo darbo organizavimo ir paslaugų teikimo tarp viešųjų ir privačių paslaugų teikėjų	Visuomenės pasitikėjimas ir pasitenkinimas GMP paslaugomis.	⚠	⚠	Padidės paslaugų prieinamumas	⚠	⚠	✖	✖	✖	✖	✖	✖
Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	ŠMSM	Švietimas, mokslas ir sportas	✖	Yra, TAIS	Galimybių Vyniausybei ir Seimui spręsti aukštųjų mokyklų reorganizavimo ir likvidavimo klausimus išplėtimas, reorganizavimo (likvidavimo), veiksmų siekiant gerinti studijų ir mokslo veiklos kokybę reglamentavimas, aukštųjų mokyklų funkcijų patikslinimas	Įvertintas lėšų poreikis 2023-2030 m. 339,2 mln. Eur	✖	⚠	✖	✖	✖	✖	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	✖	✖	✖	✖	2022-06-01, teigiama	✖
Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	ŠMSM	Švietimas, mokslas ir sportas	Poveikio vertinimo rezultatų pateikimo forma	Yra, TAIS	Pirminio profesinio mokymo prieinamumo didinimas, profesinio mokymo įstaigos tarybos funkcijų išplėtimas, priėmimo mokyti sąlygų pakeitimas	⚠	✖	Atsirastų galimybė darbdavių atstovams prisidėti prie profesinio mokymo pasiūlos planavimo, tiesiogiai dalyvaujant planavimo procese	✖	✖	✖	✖	Kvalifikuoto personalo pasiūla prisidėtų prie atskirų regionų gyvybingumo didėjimo plėtojant ir gerinant verslo sąlygas; darbdaviai, tikėdamiesi konkrečiame regione turėti kvalifikuotos darbo jėgos, vykdytų verslo plėtros darbus	⚠	4 alternatyvos, įskaitant alternatyvas nereguliuoti	Ne, palygint teoriniai ir trūkumai	Alternatyvų poveikis palygintinas ne visais aspektais	Iš dalies	2022-11-09, teigiama	✖

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo reguliavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1-9.10 p.										Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 16-23 p.				LRVK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais		
Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	ŠMSM	Švietimas, mokslas ir sportas	Poveikio vertinimo pažyma (bazinė)	Yra, TAIS	Vieno langelio principu veikiančios suaugusiųjų neformaliojo švietimo sistemos, pagrįstos individualių mokymosi paskyrų principu, įteisinimas, sistemos valdymo grupės sudarymas	RRF plane „Naujos kartos Lietuva“: suaugusiųjų švietimo modelio IT daliai skirta 2 mln. Eur, kompetencijoms plėtoti per Suaugusiųjų švietimo IT sistemą – 16,2 mln. Eur, 2022–2026 m. Europos socialiniuose fonduose – apie 57 mln. Eur (iki 2030 m.)	✖	Atsirastų galimybė darbdavių atstovams prisidėti prie neformaliojo suaugusiųjų mokymo pasiūlos planavimo tiesiogiai dalyvaujant sistemoje	✖	✖	✖	✖	✖	⚠	✖	✖	✖	✖	2023-03-29, teigiama	✖
Civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	VRM	Viešasis saugumas	✖	Yra, TAIS	Nacionalinio krizių valdymo centro įsteigimas reglamentuojant bendrą krizių valdymo ir civilinės saugos sistemą, parengties pareigūno, kitų įstaigų ir ūkio subjektų pareigų nustatymas	Valstybės biudžeto lėšų poreikis Vyriausybės kanceliarijai Nacionaliniam krizių valdymo centrui įsteigti 2022–2023 m. sudaro 1,1 mln. Eur	✖	Nevertinta, tačiau nurodyta, kad pakeitimais suteikiama teisė Vyriausybei karantino metu riboti ar laikinai uždrausti ūkinę veiklą bei nustatyti šių paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką	Siekiant užtikrinti ribojimus bei kitų užkrečiamųjų ligų kontrolės priemonių organizavimą, sudaromos palankesnės sąlygos suvaldyti pavojingą ar ypač pavojingą užkrečiamąją ligą	✖	Neįvertinta, pateikta prielaida, kad aplinkos apsaugos pajėgos galėtų atlikti aplinkos tyrimus, būtinus valdant ekstremaliąją situaciją ir organizuojant jos padarinių šalinimą	✖	⚠	✖	✖	✖	✖	✖	2020-10-26, teigiama, trūksta problemos pagrindimo, įvertinti ne visi poveikio aspektai, nėra nurodyti konsultacijų rezultatai ir kaip jie buvo panaudoti	
Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija	✖	Yra, TAIS	Nacionalinės žemės tarnybos pertvarka, siekiant valstybinės žemės valdymą ir naudojimą, su teritorijų planavimu ir statybos sritimis susijusių sričių politikos formavimą konsoliduoti pagal kompetenciją vienoje institucijoje – Aplinkos ministerijoje	⚠	✖	Bus sudaromos palankesnės sąlygos ilgalaikiai ir darniai ekonomikos plėtrai, skatinamas naujų investicijų pritraukimas, užtikrinamas sklandesnis projektų įgyvendinimas	✖	✖	✖	✖	✖	✖	✖	✖	✖	✖	✖	

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo reguliavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1–9.10 p.										Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 16–23 p.				LRVK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais		
Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	EM	Energetika	×	Yra, TAIS	Aktyvių ir energiją gaminančių vartotojų skatinimas, išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo tvarkos nustatymas, elektromobilių įkrovimo prieigų, energijos kaupimo įrenginių integravimas į elektros energijos tinklą, pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos nustatymas	Tarybai didinamas finansavimas: dalį nuo energijos perdavimo ir skirstymo pajamų vietoje šiuo metu nustatyto 0,5 proc. (2021 m.) siūloma nustatyti 0,59 proc. (2022 m.) - 0,4 mln. Eur	Nevertinta, teigiama, kad yra apskaičiavimo ataskaita (TAIS nėra), pateikta, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba atliks 30 naujų funkcijų	Turės teigiamą įtaką verslo Lietuvoje sąlygoms ir plėtrai	×	×	×	×	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	×	×	×	×	×	×
Muziejų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija)	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas	×	Yra, TAIS	Plečiama muziejų sąvoka ir sąrašas, apibrėžiama muziejų sistema, tikslinamos muziejų vadovų skyrimo, nacionalinių ir valstybinių muziejų finansavimo tvarkos	Bendras lėšų poreikis Muziejų veiklos skatinimo veiksmų planui įgyvendinti yra 5 mln. Eur per metus	×	⚠	×	×	×	×	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	×	×	×	×	2022-11-28, teigiama	×
Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	Poveikio vertinimo rezultatų pateikimo forma	Yra, TAIS	Pagrindinių asmenų su negalia teisių nustatymas, už jų užtikrinimą bei įgyvendinimą atsakingos institucijos, įstaigos, įgyvendinančios asmenų su negalia integracijos politiką bei paslaugų teikimą, įsteigimas, negalios nustatymo modelio tikslinimas	Pavaldžių įstaigų reorganizavimas sutaps apie 0,9 mln. Eur, tačiau įstaigų reorganizavimo priemonėms 2023 m. skirta 0,3 mln. Eur, koordinavimo funkcijai įgyvendinti nuo 2023 m. – 0,7 mln. Eur, nuo 2024 m. – 1,4 mln. Eur	×	⚠	Užtikrinamos asmenų su negalia lygios teisės ir galimybės, didinama socialinė įtrauktis	Įstaigų ir jų atliekamų funkcijų sujungimas leis optimizuoti valdymo ir administracijos struktūras, sumažinti viešojo valdymo išlaidas, užtikrinti, kad efektyviau ir racionaliau bus naudojami valstybės žmogiškieji, finansiniai ir infrastruktūros ištekliai	Nevertinta / neaktualu	Sistemiškas atvejo vadybos plano sudarymo	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	4 alternatyvos, įskaitant alternatyvą nereguliuoti	Ne, palygint teoriniai ir trūkumai	Alternatyvų poveikis palygintinas ne visais aspektais	Iš dalies	2022-09-09, teigiama	×

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo reguliavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio regulavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1–9.10 p.										Numatomo teisinio regulavimo poveikio vertinimo metodikos 16–23 p.				LRVK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais		
Jstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	VRM	Viešasis saugumas	✗	Yra, TAIS	Migracijos departamento funkcijų plėtra, prašymų išduoti leidimus laikinai gyventi Lietuvoje nagrinėjimo terminų trumpinimas, užsieniečių įdarbinimo ir darbo sąlygų reglamentavimas	Preliminariais skaičiavimais, finansavimo poreikis 2023–2025 m. yra 7,7 mln. Eur	✗	Paprastesnės imigracijos procedūros padės darbdaviams spręsti darbo jėgos trūkumo problemą, tikimasi, kad tai paskatins Lietuvos įmonių plėtrą, padidins Lietuvos patrauklumą investuotojams	Paprastesnės ir greitesnės imigracijos taisyklės didins konkurenciją darbo rinkoje, o tai gali lemti darbo užmokesčio Lietuvos gyventojams augimo sulėtėjimą ir nedarbo tam tikruose sektoriuose augimą	✗	✗	✗	Jvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚡	✗	✗	✗	✗	2022-05-03, teigiama	✗
Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	VRM	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas	✗	Yra, TAIS	Siūloma iš dalies centralizuota valstybės tarnautojų atrankos sistema, steigiamas vadovų kompetencijų ugdymo institutas, keičiama valstybės tarnautojų atlygio sistema, tikslinamos perkėlimo ir statuso atkūrimo tvarkos, tobulinamas savivaldybių administracinė priežiūra	Biudžeto lėšų poreikis pareigūnams algoms (atlyginimams) padidinti 2023 m. sudaro 16,3 mln. Eur, 2024 m. – 17,4 mln., 2025 m. – 19,3 mln. Eur, Viešojo sektoriaus žmoniškųjų išteklių valdymo sistemai – 6 mln. Eur	✗	Sumažės administracinė našta valstybės ir savivaldybių institucijoms bei kandidatams į valstybės tarnautojų pareigas, nes atsisakoma perteklinio teisinio reguliavimo, supaprastinamos žmoniškųjų išteklių valdymo procedūros	✗	✗	✗	✗	Jvardyti reikalingi TA pakeitimai (paketas)	⚡	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas	VRM	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas	✗	Yra, TAIS	Statutinių įstaigų, darbo apribojimų susijusių su nepriklausomos reputacijos reikalavimų išplėtimas, tarnybos sąlygų statutinėje įstaigoje tikslinimas	Numatytas pareigūnų rengimo statutinėje profesinėje mokymo įstaigoje finansavimo poreikis 2024–2025 m. – 123 tūkst. Eur	✗	✗	✗	✗	✗	✗	Jvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚡	✗	✗	✗	✗	2023-10-03, teigiama	✗
Aplinkos monitoringo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✗	Yra, TAIS	Savivaldybių funkcijų, stebėjimų turinio, dažnio ir terminų patikslinimai	Nenumatomas	✗	⚡	Nevertinta, pateikta prielaida, kad didės gyventojų informuotumas	✗	Nevertinta, pateikta prielaida, kad pakeitimai leis suvaldyti taršos poveikį	✗	Jvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚡	✗	✗	✗	✗	2022-01-13, teigiama	✗

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo regulavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio regulavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1–9.10 p.										Numatomo teisinio regulavimo poveikio vertinimo metodikos 16–23 p.				LRVK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais		
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	EIM	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai	✗	Yra, TAIS	Keičiamas reikalavimas valstybės informacinius išteklius laikyti valstybiniame duomenų centre, leidžiant vidutinės ir mažos svarbos valstybės informacinius išteklius laikyti ES, EEE, NATO narėse, klasifikuoti informacinius išteklius, nustatyti naudojimosi saugiuoju tinklu tvarką	⚠	⚠	Teigiamas poveikis verslo sąlygoms ir jo plėtrai, nes skatins investuoti į duomenų centrų kūrimą Lietuvoje	✗	✗	✗	✗	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	Nenumatoma	✗	✗	✗	✗	2022-03-23, teigiama	✗
Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✗	Yra, TAIS	Socialinių paslaugų teikėjų plėtra, socialinių paslaugų prieinamumo ir kokybės didinimas, ligos išmokos gavėjų plėtra	Finansavimo poreikis detalizuotas pagal socialines priežiūros paslaugas ir pamečių, numatytas papildomas finansavimas iš savivaldybių, valstybės dotacijų, VSDF iki 2026 m.	Panaikinus nuostatą socialinių paslaugų įstaigoms papildomai teikti informaciją savivaldybei apie teikiamas socialines paslaugas, taip pat apie suteiktą ar panaikintą teisę teikti akredituotą socialinę priežiūrą ir akredituotą laikino atokvėpio paslaugą, administracinė našta ir pritaikymo išlaidos mažės apie 1 700 Eur	✗	Galimas socialinių darbuotojų nepasitenkinimas dėl profesinės kvalifikacijos reikalavimų pakeitimų	✗	✗	✗	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	✗	✗	✗	✗	2023-05-30, teigiama	✗
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✗	Yra, TAIS	Tikslinami socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principai, savivaldybės institucijų, įstaigų ir subjektų kompetencijos, paslaugų įkainiai, plečiamas socialinių paslaugų gavėjų sąrašas	Finansavimo poreikis detalizuotas pagal socialines priežiūros paslaugas ir pamečių, numatytas papildomas finansavimas iš savivaldybių, valstybės dotacijų, VSDF iki 2026 m.	Administracinė našta ir pritaikymo išlaidos, įtvirtinus nuostatą dėl dokumentų parengimo ir pateikimo dėl teisės teikti akredituotas socialines priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugas, didės apie 19 tūkst. Eur	⚠	Nevertinta, bet pateiktos prielaidos, kad paslaugos bus labiau prieinamos įvairioms socialinėms grupėms	✗	✗	✗	Įvardyti reikalingi TA pakeitimai	Nenumatomas	✗	✗	✗	✗	✗	✗

Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Ex ante poveikio vertinimo dokumentas	Siūlomo reguliavimo aiškinamasis raštas	Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 9.1-9.10 p.										Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 16-23 p.				LRVK dalykinė vertinimo pažyma	STRATA kokybės peržiūra	
					atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	ekonomikai	socialinei aplinkai	viešojo valdymo sistemai	aplinkai (gamtai)	regionų plėtrai	teisinei sistemai	kriminologinei situacijai	įgyvendinimo alternatyvos	sąnaudų ir naudos analizė	įgyvendinimo alternatyvų poveikis	pagrindimas šaltiniais			
Statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas infrastruktūros projektams.	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✗	Yra, TAIS	Tikslinami specialieji architektūros reikalavimai, architektūros kokybės kriterijai, atsisakoma perteklinių reikalavimų	IS „Infostatyba“, TPS „Vartai“, NTK ir NTR, TIIS pokyčiams planuojama 0,5 mln. Eur	Numatoma, kad bendras administracinės naštos sumažėjimas sudarys 0,6 mln. Eur	Bus supaprastintas ir sutrumpintas statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesas	✗	Pakeitimai prisidėtų prie sprendimų priėmimo proceso skaidrumo ir efektyvumo, papildomos vertės nekuriančių administracinių sprendimų skaičiaus sumažinimo	✗	✗	✗	Jvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija)	KM	Kultūra ir visuomenės informavimas	Poveikio vertinimo pažyma	Yra, TAIS	Atskiriami ir patikslinami tvarkybos ir statybos darbai pagal intervencijos pobūdį, Kultūros paveldo departamento ir savivaldybių funkcijos	Reikalingas papildomas finansavimas naujos paslaugos „Tvarkybos leidimo išdavimas“ sukūrimui IS „Infostatyba“ – 29 tūkst. Eur	✗	Numatomas teigiamas poveikis verslo sąlygoms ir jo plėtrai dėl sutrumpėjusių projektų derinimo, leidimų išdavimo terminų	✗	Taikant vieno langelio principą, tikėtina, jog savivaldybėms administravimo apimtys didės iki 14 proc.	✗	✗	✗	Jvardyti reikalingi TA pakeitimai	Tikėtina sumažėjusi korupcijos rizika, kadangi leidimus išduos ir jų išdavimo teisėtumą tikrins skirtingos institucijos	3 alternatyvos, nėra alternatyvos nereguliuoti	Ne, palygint teoriniai ir trūkumai	Jvertintas ne visų alternatyvų poveikis	Yra	✗	2023-05-29, teigiama, poveikis neįvertintas kiekybiškai, konsultuotasi ne su visomis tikslinėmis grupėmis
Kelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo projektas.	SM	Transportas ir ryšiai	✗	Yra, TAIS	Kodekse atsisakoma autobusų stočių kategorijų ir nustatomi bendri reikalavimai stotims, nustatoma viešųjų paslaugų teikimo tolimojo susisiekimo maršrutais organizavimo tvarka, Transporto saugos administracijos funkcijos	Preliminariais skaičiais reikės apie 1 mln. Eur papildomų biudžeto lėšų viešųjų paslaugų teikimui 61 tolimojo susisiekimo maršrutu organizuoti 2023 m.	✗	Konkurencijos užtikrinimas tolimojo susisiekimo autobusais rinkoje, galimybė paslaugas teikti ten, kur verslas negalėtų išlaikyti	✗	✗	✗	✗	Jvardyti reikalingi TA pakeitimai	⚠	✗	✗	✗	✗	2022-10-10, siūlyta aptarti pasitarime (motyvai nenurodyti)	✗	
⚠ Nenumatoma ✗ Nevertinta / Nėra informacijos																					
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus																					

Pavyzdžiai, kai 2021–2023 m. neatliktas išsamesnis prioritetinių teisėkūros iniciatyvų *ex ante* vertinimas

- ✓ Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai. EIM informavo, kad buvo atliktas viešųjų pirkimų sistemos vertinimas, po kurio buvo nurodytos teisėkūros iniciatyvos. Poveikio vertinimas nebuvo užregistruotas TAIS, nes jis atliktas kitaip (atlikta studija „Viešųjų pirkimų problematika ir sprendimų kryptys“), jį atlikus buvo parengti teisės aktų pakeitimai.

Nurodytas vertinimas neatitinka išsamesnio *ex ante* vertinimo turinio reikalavimų: studijoje nėra įvertintas poveikis ekonomikai, valstybės finansams, administracinei naštai, nesvarstytos alternatyvos.
- ✓ Greitosios medicinos pagalbos įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai. SAM informavo, kad teisės aktų projektai rengiami nebuvo, o nuostatos dėl greitosios medicinos pagalbos pertvarkos numatytos Seimo narių parengtame Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 19-1 straipsniu įstatyme¹⁵⁶. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte iniciatoriais įvardyti Seimo nariai ir SAM, o rengėjais – SAM teisininkai.
- ✓ Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. ŠMSM informavo, kad nebuvo atliktas išsamesnis teisės akto projekto *ex ante* vertinimas, nes teisėkūros iniciatyva buvo plačiai aptarta su visuomene ir socialiniais partneriais.

Konsultavimasis su suinteresuotomis šalimis nėra išsamaus *ex ante* vertinimo alternatyva, tai jo sudėtinė dalis, todėl išsamesnis *ex ante* vertinimas turėjo būti atliktas.
- ✓ Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. ŠMSM informavo, kad išsamesnio *ex ante* vertinimo neatliko atsižvelgdama į tai, kad teisės akto pakeitimas įgyvendina Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonių plane aprašytą reformą, kuri vėliau buvo pateikta priemonės aprašyme. ŠMSM nurodė, kad sprendimas buvo suderintas su LRVK, siekiant mažinti dokumentų rengimo apimtį, tačiau tai nebuvo dokumentuota, be to, negauta LRVK pastabų dėl su projektų pateiktų *ex ante* vertinimo rezultatų išsamumo.
- ✓ Muziejų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija). KM informavo, kad išsamesnio *ex ante* vertinimo neatliko, nes išanalizavus galimas kilusių problemų sprendimo alternatyvas buvo nustatyta, jog keičiamo teisinio reguliavimo apimtys nebeatitinka pagrindų rengti didesnio poveikio teisinio reguliavimo vertinimą. Ministerija informavo, kad sprendimas buvo suderintas su LRVK ir STRATA, tačiau nedokumentuotas. Ministerija patikslino, kad šis sprendimas priimtas netaikant Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikoje numatytos procedūros – teisėkūros iniciatyvą svarstyti kartu su poveikio vertinimo rezultatais Vyriausybės pasitarime.

¹⁵⁶ Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 19-1 straipsniu įstatymas, 2022-05-19 Nr. XIV-1113.

Nustatėme, kad projektui buvo rengiamos LRVK dalykinio vertinimo pažymos, kuriose siūlyta tikslinti teisės akto projekto nuostatas ir aiškinamąjį raštą, siūlyta projektą svarstyti tiek tarpinstituciniame pasitarime, tiek Vyriausybės posėdyje.

- ✓ Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai. VRM paaiškinimu, buvo rengiamasi atlikti išsamesnį *ex ante* vertinimą, surengti konsultacijas dėl *ex ante* vertinimo rezultatų, tačiau Vyriausybei paankstinus teisės akto projekto parengimo ir pateikimo Seimui terminus¹⁵⁷, su LRVK buvo sutarta, kad išsamesnis *ex ante* vertinimas ir konsultacijos dėl rezultatų nebus rengiami. Ministerija patikslino, kad atsisakė rengti *ex ante* vertinimą ir viešąsias konsultacijas atsižvelgdama į 2022-02-03 Vyriausybės susitikimo su Verslo taryba rezultatus ir įpareigojimus (projektą pateikti svarstyti Seimui pavasario sesijoje).
- ✓ Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. EIM informavo, kad teisės akto pakeitimas neapims skaitmeninės transformacijos vadovo vaidmens įteisinimo, jis bus perkeltas į rengiamą naujos redakcijos teisės aktą. EIM nurodė su LRVK darbo tvarka suderinusi, kad poveikio vertinimo atlikti netikslinga.

Teisės akto pakeitimo tikslas buvo sudaryti sąlygas įteisinti už institucijos vidinės skaitmeninės darbotvarkės strategijos formavimą atsakingo skaitmeninės transformacijos vadovo (angl. *Chief Digital Officer*) vaidmenį. Vyriausybės nustatytas didesnio poveikio teisėkūros iniciatyvos kriterijus – poveikis skaitmeninei darbotvarkei (numatomas informacinių sistemų, registrų kūrimas, atnaujinimas, modernizavimas) – nepasikeitė.

¹⁵⁷ Pagal 2021–2023 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašą iniciatyvą planuota svarstyti Vyriausybėje 2022 m. III ketv., tačiau įstatymo projektas Seimui turėjo būti pateiktas balandžio–gegužės mėn. Vyriausybės 2022-05-04 nutarimas Nr. 466 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“.

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
11 priedas

Atrinktų 2020–2023 m. teisės aktų projektų poveikio vertinimai pagal nustatytus aspektus

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Poveikis			Pastabos
				atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei našai	
1.	Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 papildymo 61 straipsniu įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	✓	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
2.	Darbo kodekso pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	✓	✓	Geroji praktika, įvertinti visi pagrindiniai aspektai
3.	Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas	SM	Transportas ir ryšiai	✓	⚠	✗	
4.	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	⚠	✗	
5.	Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 2, 3, 8, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✓	⚠	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
6.	Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo projektas	EM	Energetika	✓	⚠	✗	
7.	Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✓	✗	✓	
8.	Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 pakeitimo įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija	✓	⚠	✗	
9.	Baudžiamojo proceso kodekso 133 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas	TM	Teisingumas	✓	✗	✗	
10.	Baudžiamojo kodekso 156, 167, 178, 181, 182, 183, 184, 190, 192, 196, 197, 199, 199(1), 199(2), 200, 203, 204, 206, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 224(1), 246, 248, 254, 255, 270, 272 ir 281 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 282(1) straipsniu ir Kodekso 186 ir 298 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	TM	Teisingumas	✓	✓	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
11.	Baudžiamojo proceso kodekso papildymo 82 straipsniu įstatymo projektas	TM	Teisingumas	✓	✓	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Poveikis			Pastabos
				atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	
12.	Notariato įstatymo Nr. I-2882 28, 36, 37 ir 50 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 281 straipsniu įstatymo projektas	TM	Teisingumas	✓	⚡	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
13.	Branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 42, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	EM	Energetika	✓	✓	✗	
14.	Mokslų ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir papildymo 75(1), 75(2), 75(3) straipsniais įstatymo projektas	ŠMSM	Švietimas, mokslas ir sportas	✓	⚡	✗	
15.	Mokslininkų valstybinių pensijų laikinojo įstatymo Nr. I-732 3, 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	✓	✗	
16.	Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 24 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas	VRM	Viešasis saugumas	✓	⚡	✗	
17.	Civilinio kodekso 3.51, 3.52, 3.53, 3.61, 3.66, 3.67, 3.73, 3.77, 3.79, 3.85, 3.103 ir 5.7 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 3.54(1), 3.76(1) straipsniais įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	TM	Teisingumas	✓	⚡	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
18.	Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas	TM	Teisingumas	✓	⚡	✗	
19.	Baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymo projektas	TM	Teisingumas	✓	✓	✗	
20.	Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija	✓	⚡	✗	
21.	Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2, 12, 28, 30, 30(1), 30(2), 35(1) straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 25(1), 30(3), 30(4), 30(5), 30(6), 30(7), 30(8), 30(9), 31(1), 31(2), 31(3) straipsniais, septintuoju(1) ir septintuoju(2) skirsniais įstatymo projektas	AM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✓	✓	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
22.	Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika	✓	⚡	✗	
23.	Administracinių nusižengimų kodekso 455 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas	SM	Teisingumas	✓	✗	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Poveikis			Pastabos
				atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	
24.	Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 1, 2, 3, 91, 10, 11, 12, 14, 25, 26 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo, II skyriaus pirmojo skirsnio pavadinimo, IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	SAM	Sveikata	✓	✗	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
25.	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 8, 45, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 491 straipsniu įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika	✓	⚠	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
26.	Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika	✓	⚠	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
27.	Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika	✓	✗	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
28.	Kariuomenės drausmės statuto 1, 2, 5, 14, 42 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo VII(1) skyriumi įstatymo projektas	KAM	Valstybės saugumas ir gynyba	✓	⚠	✗	
29.	Žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija	✓	⚠	✗	
30.	Branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	EM	Energetika	✓	⚠	✗	
31.	Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 27, 30, 31, 33, 35, 37, 38, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas	KAM	Valstybės saugumas ir gynyba	✓	⚠	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
32.	Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1587 pakeitimo įstatymo projektas	KAM	Valstybės saugumas ir gynyba	✓	⚠	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas
33.	Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas	Seimas	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	⚠	✗	Naujos redakcijos
34.	Asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatymo Nr. XIII-2077 pakeitimo įstatymo projektas	LRV	Viešasis saugumas	✓	✓	✗	Naujos redakcijos
35.	Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	✓	✓	Naujos redakcijos

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Poveikis			Pastabos
				atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	
36.	Sporto įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo projektas	ŠMSM	Švietimas, mokslas ir sportas	✓	✓	✗	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
37.	Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 pakeitimo įstatymo projektas	Prezidentūra	Viešasis saugumas	✓	✗	✗	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
38.	Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas	ŽŪM	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✓	✓	✗	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
39.	Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 pakeitimo įstatymo projektas	VRM	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas	✓	⚠	✗	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
40.	Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas	VRM	Viešasis saugumas	✓	✓	✗	Naujos redakcijos
41.	Karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo projektas	KAM	Valstybės saugumas ir gynyba	✓	⚠	✗	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
42.	Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika	✓	✓	✗	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
43.	Pašarų įstatymo Nr. VIII-1610 pakeitimo įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija	✓	✗	✓	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
44.	Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektas	Seimas	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas	✓	✓	✗	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos
45.	Konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 pakeitimo įstatymo projektas	URM	Užsienio politika	✓	✗	✗	Aiškinajamame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, naujos redakcijos

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rengėjas	Sritis	Poveikis			Pastabos
				atitinkamai sričiai	valstybės finansams	administracinei naštai	
46.	Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymo Nr. XI-473 pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	✓	✗	Naujos redakcijos
47.	Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projektas	Seimas	Ekonomikos konkurencingumas ir valstybės informaciniai ištekliai	✓	✗	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, originalus
48.	Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo projektas	Seimas	Viešasis saugumas	✓	✓	✗	Originalus
49.	Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	✓	✓	Originalus
50.	Administracinių teismų reorganizavimo įstatymo projektas	Prezidentūra	Teisingumas	✓	✓	✗	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, originalus
51.	Politinių organizacijų įstatymo projektas	Seimas	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas	✓	⚠	✗	Originalus
52.	Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo projektas	FM	Viešieji finansai ir oficialioji statistika	✓	⚠	⚠	Neatnaujinta aiškinamojo informacija, kuria grindžiamas pakeitimų poveikis (2014 m.), originalus
53.	Veterinarinių vaistų įstatymo projektas	ŽŪM	Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija	✓	✗	✓	Aiškinamajame rašte nurodyti veiksniai turintys poveikį nevertintiems aspektams ir (arba) aspektams, kuriems poveikis nenumatytas, originalus
54.	Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo projektas	Seimas	Valstybės valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas	✓	✗	✗	Neatnaujinta aiškinamojo informacija, kuria grindžiamas pakeitimų poveikis (2017 m.), originalus
55.	Žvalgybos kontrolieriaus įstatymo projektas	Seimas	Valstybės saugumas ir gynyba	✓	✗	✗	Originalus
56.	Gėlo požeminio vandens gavybos grėžinių įteisinimo laikinojo įstatymo projektas	Seimas	Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	✓	⚠	⚠	Originalus
57.	Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas	SADM	Socialinė apsauga ir užimtumas	✓	✓	✗	Originalus

Įvertinta

Nenumatoma

Nevertinta / Nėra informacijos

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisės aktų informacinės sistemos duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
12 priedas

Ministerijų informacija apie ex post vertinimui atlikti reikalingų duomenų rinkimą (2020–2023 m.)

Teisės akto pavadinimas	Už vertinimą atsakinga ministerija	Data, iki kurios ex post vertinimas turi būti atliktas	Ministerijų informacija apie ex post vertinimui atlikti reikalingų duomenų rinkimą vertinamuoju laikotarpiu
Alternatyviųjų degalų įstatymas	EM	Nenurodyta (per 4–12 mėn. nuo 2023-07-01)	Renkami duomenys apie degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių pokytį atsižvelgiant į transporto sektoriaus galutinę energijos suvartojimą. Duomenys skelbiami Valstybinės duomenų agentūros sistemoje ir atnaujinami kiekvienais metais.
Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymas	ŽŪM	2024-04-01	Periodiškai (kas kelis mėnesius) vyksta susitikimai su VŠĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra (kuri prižiūri šį įstatymą). Jų metu aptariami aktualūs su įstatymu susiję klausimai, problemos. Atlikta žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ir pirkėjų apklausa dėl įstatymo nuostatų veiksmingumo (buvo skelbiama ir ŽŪM svetainėje). Ateityje planuojama atlikti ir pakartotinę apklausą.
Finansinės apskaitos įstatymas	FM	2024-11-01	Renkami duomenys, leisiantys įvertinti, ar taikant nustatytą teisinį reguliavimą buvo pasiekti jo tikslai, pvz.: 1. Informacija apie vertinamo teisinio reguliavimo srities įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimą, atsakingos institucijos paskyrimą, rekomendacijų suderinimą ir paskelbimą. 2. VMI teikiami duomenys apie administracinių nusižengimų protokolų, surašytų pagal Administracinių nusižengimų kodekso 205 str., skaičius ir procentai nuo atliktų patikrinimų skaičiaus. Informacija metinė. 3. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie FM teikiami duomenys apie Juridinių asmenų registre viešai skelbiamų finansinių ataskaitų kokybės stebėseną. Informacija metinė.
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymas	SAM	Nenurodyta (per 4–12 mėn. nustatytam teisinio reguliavimo vertinimo laikotarpiui pasibaigus 2024-05-01)	Stebėseną vykdoma. Šiuo metu su valstybės institucijomis (Muitinės departamentas, Valstybinė sienos apsaugos tarnyba, Policijos departamentas, Valstybinė mokesčių inspekcija, Valstybės duomenų agentūra, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas) baigiama susitarti dėl ex post vertinimui atlikti reikalingų duomenų ir jų apimčių. Planuojama rinkti nurodytų institucijų neapdoroto tabako teisėtos apyvartos, neapdoroto tabako neteisėtos apyvartos ir poveikio valstybės finansams duomenis (duomenys renkami periodiškai (kasmet)).
Korupcijos prevencijos įstatymas	TM	2025-03-01	Šiuo metu duomenų nerenka. Korupcijos prevencijos įstatymas suteikia įgaliojimus STT stebėti, vertinti, analizuoti viešojo sektoriaus veiklą (20 str. 3 d. 4 p.), koordinuoti korupcijai atsparios aplinkos kūrimo viešajame ir privačiame sektoriuose veiklą (20 sr. 3 d. 6 p.). Atliekant ex post vertinimą bus analizuojami ir STT renkami duomenys (apklausų rezultatai), tačiau į STT dėl poreikio rinkti aktualius duomenis dar nesikreipta.
Užimtumo įstatymas	SADM	2025-10-01	Atliekama stebėseną. Renkami duomenys apie „Naujos kartos Lietuva“ priemones (kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo priemonė – aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas ir verslumo skatinimo priemonė – parama verslui kurti). Kiekvieną mėnesį renkami ir sisteminami duomenys apie įgyvendinimo rezultatus (priemonių dalyvių, priemonėms finansuoti panaudotas lėšas, pasiektus rodiklius).
Valstybės tarnybos įstatymas	VRM	2027-01-01	Įstatymas dar neįsigaliojęs, todėl duomenų nerenka

Teisės akto pavadinimas	Už vertinimą atsakinga ministerija	Data, iki kurios <i>ex post</i> vertinimas turi būti atliktas	Ministerijų informacija apie <i>ex post</i> vertinimui atlikti reikalingų duomenų rinkimą vertinamuoju laikotarpiu
Žemės įstatymas	AM	2027-01-07	Įstatymas dar neįsigaliojęs, todėl duomenų nerenka, tačiau yra suplanavę, kokius konkrečius duomenis rinks, pvz.: 1) savivaldybių, VĮ Valstybinių miškų urėdijos sandorių dėl servitutų nustatymo skaičių; 2) savivaldybių, kaip valstybinės žemės miestuose ir miesteliuose patikėtinių (valdytojų), išduodamų visų rūšių sutikimų skaičių; 3) pareigūnų, atliekančių žemės naudojimo valstybinę priežiūrą, duotų privalomųjų nurodymų dėl nustatytų pažeidimų pašalinimo skaičių.
Civilinio proceso kodeksas	TM	2027-06-30	Įstatymas dar neįsigaliojęs, todėl duomenų nerenka.
Apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymas	TM	2027-06-30	Įstatymas dar neįsigaliojęs, todėl duomenų nerenka.
Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymas	SAM	2028-06-30	Įgyvendinti Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymą numatyta Vyriausybės įgaliotai institucijai – Valstybės duomenų agentūrai. Vyksta pasiruošiamieji darbai vertinimui atlikti, nuolat atliekama pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo stebėseną (informacija pateikiama oficialiosios statistikos portale, agentūra kasmet rengia pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą.
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas	AM	2029-01-01	Duomenų nerenka. Įstatymas įsigaliojo 2022-11-16, <i>ex post</i> vertinimas turi būti atliktas iki 2029-01-01. Atliekant šį vertinimą turi būti įvertinta, ar viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų vykdoma veikla efektyvi ir užtikrinamas sąnaudų susigrąžinimo principo įgyvendinimas. Įvertinti, ar laikomasi viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų veiklos efektyvumo ir sąnaudų susigrąžinimo principo, reikia ilgesnio laikotarpio.
Gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymas	SADM	2029-03-27	Įstatymas dar neįsigaliojęs, todėl duomenų nerenka.
Socialinių paslaugų įstatymas	SADM	2029-06-30	Kasmet yra vertinama rodiklio dėl asmenų, teigiančių, kad gaunamos kompleksinės paslaugos šeimai padarė teigiamą poveikį, reikšmė. Taip pat SPIS renkami duomenys apie prevencinių socialinių paslaugų bei specialiųjų socialinių paslaugų gavėjų skaičių.
Elektros energetikos įstatymas	EM	2031-06-30	Įstatymas dar neįsigaliojęs, todėl duomenų nerenka, tačiau yra suplanavę, ką reikės įvertinti. Šiuo metu rinkti ir sisteminti duomenis, kuriais remiantis turės būti atliktas <i>ex post</i> vertinimas, nėra būtinybės. Remiantis šio vertinimo apimtini turės būti įvertinta, kaip tinklų operatorius įgyvendino įstatymo nuostatas, t. y. kaip laikėsi numatyto elektros energijos persiuntimo atkūrimo per 72 val. (nuo 2027-01-01 per 48 val.) termino, ar už šių terminų nesilaikymą vartotojams buvo mokamos kompensacijos, kokios galimybės šį terminą sutrumpinti atsižvelgiant į elektros persiuntimo infrastruktūros plėtrą.
Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas	SADM	2032-10-01	Įstatymas dar neįsigaliojęs, todėl duomenų nerenka.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal ministerijų pateiktus duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
13 priedas

Informacija apie 2021–2023 m. įvykusias viešąsias konsultacijas dėl
prioritetinių teisėkūros iniciatyvų

DTI pavadinimas	Ministerija	Viešosios konsultacijos	Sudarytas konsultacijos dalyvių sąrašas (Taip / Ne)	Viešųjų konsultacijų rezultatų pateikimas	Poveikio vertinimo dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie viešąsias konsultacijas
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	AM	Atliktos	Taip	Rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose	Aiškinamasis raštas Poveikio vertinimo rezultatų pateikimo forma
Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	EIM	Atliktos	Taip	Rezultatai apibendrinti studijoje ir pateikti ministerijos svetainėje	Aiškinamasis raštas Studija
Ūkio subjektų veiklos priežiūros ir licencijavimo pagrindų įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	EIM	Atliktos	Taip	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti https://epilietis.lrv.lt/ , ministerijos svetainėje, rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose	Aiškinamasis raštas Poveikio vertinimo ataskaita
Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“ pakeitimo projektas	EIM	Atliktos (2 kartus)	Taip	Rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose	Poveikio vertinimo rezultatų pateikimo forma Poveikio vertinimo ataskaita LRVK pažyma
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai	SM	Atliktos	Taip	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti https://epilietis.lrv.lt/ , ministerijos svetainėje	Nėra
Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	EM	Atliktos	Ne	Rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose, komentarai dėl neįvertintų pastabų teikiami derinimo pažymoje	Aiškinamasis raštas Derinimo pažyma
Nepriklausomo turto ir verslo vertinimo įstatymo projektas ir	FM	Atliktos (2 kartus)	Taip	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti	Aiškinamasis raštas Poveikio vertinimas

DTI pavadinimas	Ministerija	Viešosios konsultacijos	Sudarytas konsultacijos dalyvių sąrašas (Taip / Ne)	Viešųjų konsultacijų rezultatų pateikimas	Poveikio vertinimo dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie viešąsias konsultacijas
lydimieji įstatymų projektai				https://epilietis.lrv.lt/ , ministerijos svetainėje, rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose	
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Atliktos (2 kartus)	Taip	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti https://epilietis.lrv.lt/ , ministerijos svetainėje, rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose	Aiškinamasis raštas
Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	ŠMSM	Atliktos	Ne	Ne	Nėra
Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	ŠMSM	Atliktos	Taip	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti https://epilietis.lrv.lt/ , rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose	Aiškinamasis raštas Poveikio vertinimo rezultatų pateikimo forma
Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	ŠMSM	Atliktos	Taip	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti https://epilietis.lrv.lt/	Nėra
Civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis įstatymo projektas	VRM	Atliktos	Ne	Ne	Nėra
Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	ŽŪM	Atliktos	Ne	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti ministerijos svetainėje (skiltis „Įvykusios viešosios konsultacijos“)	Nėra
Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	EM	Atliktos	Ne	Ne	Nėra
Muziejų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija)	KM	Atliktos	Taip	Rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose, pastabų derinimo pažymoje	Aiškinamasis raštas Derinimo pažyma
Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Atliktos	Taip	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti https://epilietis.lrv.lt/ , ministerijos svetainėje, rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose	Aiškinamasis raštas LRVK pažyma

DTI pavadinimas	Ministerija	Viešosios konsultacijos	Sudarytas konsultacijos dalyvių sąrašas (Taip / Ne)	Viešųjų konsultacijų rezultatų pateikimas	Poveikio vertinimo dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie viešąsias konsultacijas
Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	VRM	Atliktos	Ne	Ne	Nėra
Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas	VRM	Atliktos	Taip	Ne	Nėra
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	EIM	Atliktos	Ne	Ne	Nėra
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	SADM	Atliktos (2 kartus)	Ne	Parengta viešosios konsultacijos ataskaita, rezultatai pateikti https://epilietis.lrv.lt/ , ministerijos svetainėje	Nėra
Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija)	KM	Atliktos	Taip	Rezultatai apibendrinti <i>ex ante</i> dokumentuose	Aiškinamasis raštas Poveikio vertinimo rezultatų pateikimo forma
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisės aktų informacinės sistemos, e.pilietis portalo, ministerijų informaciją					

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
14 priedas

Atvejai, kai 2021–2023 m. kvietimams teikti pasiūlymus ir pildyti
apklausas numatytas trumpesnis nei 10 darbo dienų terminas, ir
ministerijų paaiškinimai

Ministerija	Metai	2021–2023 m. prioritetinė teisėkūros iniciatyva	Konsultacijos metodas	Konsultacijos data		Konsultacijos trukmė (d. d.)
SADM	2022	Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	Nuotolinė ekspertų diskusija	2022-03-01	2022-03-16	12
			Kvietimas teikti pasiūlymus	2022-03-16	2022-03-23	6
VRM	2022	Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas	Kvietimas teikti pasiūlymus	2022-08-02	2022-08-10	7
EM	2022	Elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	Kvietimas teikti pasiūlymus	2020-08-26	2020-09-08	10
AM	2021	Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas	Apklausa	2021-09-22	2021-09-30	7
			Apklausa	2021-09-22	2021-09-29	6
			Apklausa	2021-09-23	2021-09-23	1

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal e. pilietis portalo ir ministerijų duomenis

Ministerijų pateikti paaiškinimai dėl mažesnio nei 10 darbo dienų termino nustatymo

- ✓ SADM: rengiant konsultaciją dėl Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymo buvo taikyta apskritojo stalo diskusija. Surengus viešąją konsultaciją ir diskutuojant apie siūlymus, po konsultacijos dalyviai prašė papildomo laiko, kad galėtų pateikti pasiūlymus. Todėl ir buvo skirtas papildomas arba tarsi pailgintas viešosios konsultacijos laikas. Tą ministerija darė, norėdama parodyti, kad jai rūpi suinteresuotų pusių nuomonė, kad ministerija yra lanksti ir atvira pasiūlymams. Suinteresuoti asmenys pasiūlymus galėjo teikti alternatyviais formatais, taip užtikrinant galimybę jiems pateikti pasiūlymus skirtingais etapais. Pasiūlymai buvo priimami, vertinami ir į juos buvo (ne)atsižvelgiama ne vien tik viešųjų konsultacijų etape. Organizuojant procesą pirmiausiai buvo siekiama suteikti galimybes visiems asmenims pasisakyti ir būti išgirstiems.
- ✓ VRM: Vidaus tarnybos statuto projektui rengti buvo sudaryta darbo grupė, kurios veikloje dalyvavo ministerijų, statutinių institucijų atstovai bei profesinių sąjungų susivienijimų atstovai, kurie nuolat teikė pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo keitimo / tobulinimo. Į šiuos pasiūlymus buvo daugiausia atsižvelgta, o darbo grupės nariai nuolat buvo informuojami apie projekto eigą, buvo rengti pristatymai bei dalijamasi projektu, projekto versijos buvo nuolat siunčiamos darbo grupės nariams derinti. Įvertinus viešosios konsultacijos apibrėžimą akivaizdu, kad iš esmės, rengiant Vidaus tarnybos statuto projektą 2021–2022 m., viešoji konsultacija buvo surengta. Be to, rengiant Vidaus tarnybos statuto projektą 2021 m., taip pat surengta viešoji konsultacija, tačiau jokių pasiūlymų nebuvo gauta. Atsižvelgiant į tai, nebuvo faktinio poreikio nustatyti ilgesnį terminą 2022 m. viešajai konsultacijai surengti.
- ✓ AM: buvo atliekamas išsamesnis įstatymų projektų poveikio vertinimas, kurį koordinavo STRATA. Ji atkreipė dėmesį, kad viešųjų konsultacijų terminas (14 d.) buvo rekomendacinio pobūdžio.
- ✓ EM: viešosios konsultacijos terminas buvo nustatytas atsižvelgiant į siekį laiku ir tinkamai perkelti ES teisės aktų nuostatas. 2019-06-05 priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, kurioje nustatyta, kad valstybės narės užtikrina, jog įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi direktyvos nuostatų, įsigalioję ne vėliau kaip 2020-12-31. Taip pat 2019-06-05 priimtas Europos

Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos, kurio nuostatos tiesiogiai taikomos nuo 2020-01-01. Įstatymų projektais siekiama į nacionalinę teisę perkelti visos apimties Direktyvos nuostatas, kad jos būtų tinkamai įgyvendintos, ir užtikrinti nacionalinės teisės atitiktį Reglamento 2019/943 nuostatoms ir jau taikomų Europos Komisijos reglamentų – vadinamųjų ES elektros tinklo kodeksų – nuostatoms, taip pat šių nuostatų tinkamą taikymą ir įgyvendinimą.

Viešųjų konsultacijų panaudojimo praktiniai pavyzdžiai (2020–2023 m.)

Viešųjų konsultacijų panaudojimas alternatyvoms vertinti:

- ✓ AM 2021 m. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Viešosios konsultacijos tikslas – apsispręsti dėl tinkamiausios alternatyvos ir, atsižvelgiant į tai, parengti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pataisas¹⁵⁸. Svarstytos alternatyvos: I alternatyva: status quo – nekeisti esamo teisinio reglamentavimo. II alternatyva: nereguliavimo alternatyva. III a alternatyva: geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimas ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veiklos efektyvinimas (su investicijomis). III b alternatyva: geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimas ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veiklos efektyvinimas (be investicijų). IV alternatyva: geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimas, įtvirtinantis sektoriuje 10 regioninių geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių (su investicijomis). Reformai įgyvendinti siūlyta rinktis III alternatyvą (gavus finansavimą III a, negavus – III b). E.pilietis platformoje 2021-09-22 – 2021-09-30 paskelbtos atviros apklausos. Siūlomai III alternatyvai pritarta, esant galimybei prioritetą teikiant III a alternatyvai. 2021-09-22 – 2021-09-29 polltix.co portale vyko apklausa (visuomenės teirautasi, ar reikia priemonių, kurios leis efektyvinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmones). Daugiausiai (36 proc.) respondentų pritarė siūlomai III alternatyvai. 2021-09-23 vyko viešosios konsultacijos MS Teams platformoje. Buvo pritarta III alternatyvai, esant galimybei prioritetą teikiant III a alternatyvai.
- ✓ SADM 2020 m. Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. I viešosios konsultacijos tikslas¹⁵⁹ – supažindinti visuomenę su neperleidžiamų vaiko priežiūros atostogų alternatyvomis, išsiaiškinti, kuri alternatyva yra priimtinesnė, sulaukti visuomenės pasiūlymų dėl šios ES direktyvos nuostatų įgyvendinimo mūsų šalyje¹⁶⁰. SADM siūlytos alternatyvos: I alternatyva – vaiko iki 24 mėn. priežiūra, iš kurių 2 mėn. tėčiui ir 2 mamai; II alternatyva – vaiko iki 18 mėn. priežiūra, iš kurių 2 mėn. tėčiui ir 2 mamai, o išmokos didesnės. Pirmąją alternatyvą pasirinko 61 proc., antrąją – 39 proc. apklausos dalyvių. II viešosios konsultacijos tikslas¹⁶¹ – su ekspertais išanalizuoti visuomenės pateiktus siūlymus, kaip įgyvendinti ES direktyvą dėl tėvų ir priežiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros mūsų šalyje. Ekspertai aptarė visuomenės pasiūlymus ir pateikė savo nuomonę bei siūlymus, kaip būtų galima perkelti direktyvos nuostatas į Lietuvos teisinę sistemą. Nutarta, kad ekspertų diskusijos metu pateikti pasiūlymai bus įvertinti ir dar kartą peržiūrėti ministerijos specialistų bei vadovybės, taip pat aptarti su Europos Komisija, kai bus rengiami įstatymų projektai.

¹⁵⁸ Prieiga per internetą: <https://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/viesoji-konsultacija-del-geriamojo-vandens-tiekimo-ir-nuoteku-tvarkymo-istatymo-pakeitimo-istatymo-projekto> (žiūrėta 2023-11-16).

¹⁵⁹ Prieiga per internetą: <https://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/kaip-paskatinti-tecius-isitraukti-i-vaiku-prieziura-2-alternatyvos-kaip-siuloma-keisti-vaiko-prieziuros-atostogu-tvarka> (žiūrėta 2024-02-13).

¹⁶⁰ Prieiga per internetą: <https://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/kaip-paskatinti-tecius-isitraukti-i-vaiku-prieziura-2-alternatyvos-kaip-siuloma-keisti-vaiko-prieziuros-atostogu-tvarka> (žiūrėta 2023-11-16).

¹⁶¹ Prieiga per internetą:

- ✓ SADM 2020 m. Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymų projektuose teikti pakeitimai su ekspertais ir socialiniais partneriais buvo aptarti 2021-07-01 surengtoje I viešojoje konsultacijoje¹⁶² ir 2022-06-30 surengtoje II viešojoje konsultacijoje¹⁶³. I viešosios konsultacijos tikslas – pasidalyti įžvalgomis, idėjomis ir patarimais dėl SADM siūlomų nedarbo socialinio draudimo išmokų (NSDI) sistemos aprėpties didinimo alternatyvų. Diskusijos dalyviams pristatytos SADM analizuotos NSDI aprėpties didinimo alternatyvos, susijusios su: minimalaus nedarbo socialinio draudimo stažo, teisei į NSDI įgyti, trumpinimu; minimalaus stažo, reikalingo teisei į NSDI įgyti, trumpinimu kartu ilginant NSDI mokėjimo trukmę priešpensinio amžiaus asmenims bei NSDI mokėjimo trukmės ilginimu. Diskusijos dalyviai aptarė SADM pasiūlytas alternatyvas ir pateikė savo nuomonę bei siūlymus dėl NSDI aprėpties didinimo. II viešosios konsultacijos tikslas – su tikslinėmis grupėmis aptarti pirminius ministerijos siūlymus ir išgirsti nuomones apie savarankiškai dirbančiųjų asmenų (individualia veikla užsiimančių bei ūkininkų) įtraukimo į nedarbo socialinį draudimą galimybes. Diskusijos dalyviams pristatytos dvi alternatyvos – pasiūlymai drausti nedarbo socialiniu draudimu individualia veikla pagal pažymą užsiimančius asmenis bei ūkininkus: I alternatyva – fiksuotų įmokų ir fiksuotų išmokų; II alternatyva – įmokų nuo deklaruotų pajamų ir kintamo dydžio išmokų. Diskusijos dalyviai aptarė SADM pasiūlytas alternatyvas ir pateikė savo nuomonę bei siūlymus. Nutarta, kad ekspertų diskusijoje pateikti pasiūlymai bus įvertinti SADM specialistų ir vadovybės ir, atsižvelgiant į juos, bus parengti siūlymai, kaip tobulinti nedarbo draudimo sistemą.
- ✓ EIM 2021 m. Ūkio subjektų veiklos priežiūros ir licencijavimo pagrindų įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai. Viešosios konsultacijos tikslas – pristatyti galimas numatomo teisinio reguliavimo alternatyvas, pasidalinti nuomonėmis ir įžvalgomis dėl licencijavimo ir ūkio subjektų verslo priežiūros srities teisinio reguliavimo, sužinoti viešojo administravimo subjektų nuomonę dėl idėjos išplėsti licencijos sampratą ir licencijavimo pagrindų taikymą platesniam licencijų bei leidimų ratui, įvertinti viešojo administravimo subjektų nuomonę dėl poreikio tobulinti verslo priežiūros srities teisinį reguliavimą¹⁶⁴. Siekiant išspręsti problemas, svarstytos šios alternatyvos: I alternatyva (Status Quo) – nekeisti esamo teisinio reguliavimo; II alternatyva – naujas Ūkinės veiklos priežiūros ir licencijavimo pagrindų įstatymo projektas, kuris reglamentuotų tik ūkio subjektų vykdomos ūkinės veiklos licencijavimą ir priežiūrą; III alternatyva – naujas Licencijavimo ir ūkinės veiklos priežiūros pagrindų įstatymo projektas, kuris reglamentuotų ūkinės veiklos priežiūrą ir bet kokių subjektų vykdomos veiklos ar atskirų veiksmų licencijavimą; IV alternatyva – Viešojo administravimo įstatymo tobulinimas nerengiant naujo specialiojo Ūkinės veiklos priežiūros ir licencijavimo pagrindų įstatymo projekto. Viešojo administravimo subjektai kvieisti teikti pastabas, pasiūlymus reglamentavimo tobulinimui. Savivaldybių administracijų atstovai išsakė pastabų ir dėl konkrečių įstatymo nuostatų, poįstatyminio reguliavimo, kurie nėra tiesiogiai susiję su numatomu teisiniu reguliavimu – į juos EIM nutarė atsižvelgti rengdama naujo įstatymo projektą arba tobulindama jau nustatytą teisinį reguliavimą. Verslo priežiūros srityje didesnio poreikio esminėms reguliavimo pataisoms viešojo administravimo subjektai

¹⁶² Prieiga per internetą: <https://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/viesoji-konsultacija-nedarbo-socialinio-draudimo-ismoku-sistemos-aprepties-didinimas> (žiūrėta 2023-11-16).

¹⁶³ Prieiga per internetą: <https://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/savarankiskai-dirbantys-asmenys-kaip-uztikrinti-ju-socialine-apsauga-nedarbo-atveju> (žiūrėta 2023-11-16).

¹⁶⁴ Prieiga per internetą: https://epilietis.lrv.lt/uploads/epilietis/documents/files/Vie%C5%A1%C5%B3j%C5%B3%20konsultacij%C5%B3%20ataskaita_.pdf (žiūrėta 2024-02-13).

neidentifikavo, tačiau neprieštaravo idėjai verslo priežiūros reglamentavimą perkelti į specialųjį įstatymą. Įvykdytos viešosios konsultacijos turėjo įtakos poveikio vertinimui. Nutarta, kad poveikio vertinimo ir viešosios konsultacijos rezultatai bus pateikti Vyriausybei sprendimui dėl tinkamiausios teisinio reguliavimo alternatyvos priimti. Poveikio vertinimo ir viešosios konsultacijos rezultatai panaudoti rengiant Licencijavimo ir ūkinės veiklos priežiūros ir pagrindų įstatymo projektą¹⁶⁵.

Viešųjų konsultacijų panaudojimas ankstyvojoje teisėkūros stadijoje, prieš pradedant rengti teisės akto projektą ir prieš atliekant poveikio vertinimą, apibrėžiant problemą:

- ✓ FM 2022 m. Nepriklausomo turto ir verslo vertinimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai. I viešosios konsultacijos (2019 m.) tikslas – surinkti ir išnagrinėti visuomenės tikslinių grupių pasiūlymus bei nuomones dėl turto ar verslo vertinimo ataskaitų kokybės užtikrinimo bei turto ir verslo vertintojų veiklos tobulinimo; susisteminti teminių diskusijų rezultatus, pateikti įžvalgas¹⁶⁶. Pasiūlytas tarpinis žingsnis link savivaldos – susibūrimas į vieną organizaciją, kurioje galėtų būti daromi pradiniai sprendimai, kadangi dabar egzistuojant trims skirtingoms vertintojų asociacijoms, yra sudėtinga susitarti tarpusavyje¹⁶⁷. II konsultacijos (2021 m.) tikslas – pristatyti atlikto numatomo turto ir verslo vertinimo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo ir jo metu atlikto turto ir verslo vertinimo galimų teisinio reguliavimo alternatyvų tyrimo, kuris atliktas bendradarbiaujant su STRATA, rezultatus, bei numatomą turto ir verslo vertinimo teisinį reguliavimą, kai konsoliduojamos profesijos atstovų ir valstybinės institucijos funkcijos¹⁶⁸. Tyrimui pasirinktos šios alternatyvos: I mišrios priežiūros alternatyva; II mišrios priežiūros alternatyva; stipria profesine savivalda grįstos priežiūros alternatyva; vertinimo teisinio nereguliavimo alternatyva. Tyrimo rezultatai parodė, kad, reitinguojant alternatyvas, pirmoji vieta skirta II mišrios vertinimo priežiūros alternatyvai, kai profesijos kvalifikacijos ir etikos normų laikymosi kontrolė pavedama profesinei savivaldai, o priežiūra – valstybei – Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai. Nuspręsta, kad Poveikio vertinimo ir viešosios konsultacijos rezultatai bus pateikti Vyriausybei sprendimui dėl reguliavimo krypties priimti. II mišrios priežiūros alternatyva gali būti modifikuojama, jei būtų rastas visiems socialiniams partneriams priimtinas sprendimas. Poveikio vertinimo ir viešosios konsultacijos rezultatai panaudoti rengiant Nepriklausomo turto ir verslo vertinimo įstatymo projektą¹⁶⁹.
- ✓ SAM 2022 m. Ilgalaikės priežiūros įstatymo projektas. SAM kartu su SADM 2022-04 – 2023-02 mėn. vykdė viešųjų konsultacijų ciklą, kurio tikslas – pristatyti Ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio projektą suinteresuotoms tikslinėms grupėms, sulaukti visuomenės ir tikslinių grupių pasiūlymų dėl socialinių ir sveikatos paslaugų

¹⁶⁵ Prieiga per internetą: https://epilietis.lrv.lt/uploads/epilietis/documents/files/Vie%C5%A1%C5%B3j%C5%B3%20konsultacij%C5%B3%20ataskaita_.pdf (žiūrėta 2024-02-14).

¹⁶⁶ Prieiga per internetą: <https://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/viesoji-konsultacija-del-turto-ir-verslo-vertinimo-veiklos-tobulinimo> (žiūrėta 2023-11-16).

¹⁶⁷ Prieiga per internetą: <https://epilietis.lrv.lt/uploads/epilietis/documents/files/19-05-22%20Vie%C5%A1osios%20konsultacijos%20ataskaita.docx> (žiūrėta 2024-02-14).

¹⁶⁸ Prieiga per internetą: <https://epilietis.lrv.lt/lt/konsultacijos/viesoji-konsultacija-del-numatomo-turto-ir-verslo-vertinimo-teisinio-reguliavimo> (žiūrėta 2023-11-16).

¹⁶⁹ Prieiga per internetą: https://epilietis.lrv.lt/uploads/epilietis/consultations/docs/21853_da65612115d6c07456ae3cbe9aa3af42.pdf (žiūrėta 2024-02-14).

integravimo ir jo alternatyvų ir panaudoti šiuos siūlymus tobulinant Ilgalaikės priežiūros paslaugų (IPP) teikimo modelio projektą, atliekant numatomo ilgalaikės priežiūros modelio reguliavimo poveikio vertinimą bei rengiant Ilgalaikės priežiūros įstatymo ir jo lydimųjų įstatymų pakeitimo projektus. I viešosios konsultacijos (2022 m.) tikslas – sulaukti pasiūlymų dėl Ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio projekto (paslaugų organizavimo ir teikimo tvarkos, paslaugų poreikio vertinimo, darbo organizavimo vieno langelio principu galimybių), identifikuoti trūkstamus institucinės, bendruomenių ir namų sąlygomis teikiamos ilgalaikės priežiūros išteklius (infrastruktūra, reikalingi specialistai). Atsižvelgus į diskusijos dalyvių komentarus ir išnagrinėjus kitų šalių praktikas teikiant IPP, nuspręsta, kad dėl sudėtingos paliatyvių pacientų sveikatos būklės ir reikalingos intensyvios priežiūros, paliatyvioji slauga turėtų išlikti sveikatos priežiūros sistemos dalimi ir nebus įtraukiama į IPP teikimo modelį. II konsultacijos (2022 m.) tikslas – sulaukti pasiūlymų dėl IPP teikimo modelio projekto, paslaugų teikimo tvarkos Ilgalaikės priežiūros paslaugų dienos centre, socialinių ir sveikatos paslaugų integravimo alternatyvų. Atsižvelgus į diskusijos dalyvių išsakytas pastabas, nuspręsta organizuoti papildomus susitikimus, skirtus aptarti ilgalaikės priežiūros dienos centrų steigimo klausimus. III konsultacijos (2022 m.) tikslas – sulaukti pasiūlymų dėl IPP teikimo modelio projekto, paslaugų teikimo tvarkos stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose, socialinių ir sveikatos paslaugų integravimo alternatyvų. IV konsultacijos (2022 m.) tikslas – identifikuoti IPP gavėjų kategorijas ir IPP apimtį; sužinoti nuomonę dėl dalies ilgalaikės priežiūros paslaugų finansavimo asmeninėmis lėšomis. V konsultacijos (2022 m.) tikslas – sulaukti pasiūlymų dėl IPP finansavimo šaltinių, finansavimo sistemos alternatyvų. VI konsultacijos (2023 m.) tikslas – pristatyti Ilgalaikės priežiūros įstatymo projektą ir sulaukti visuomenės ir tikslinių grupių nuomonių dėl jo nuostatų. Esminių pastabų ir pasiūlymų įstatymo projektui negauta. Konsultacijų metu gautos pastabos ir pasiūlymai dėl socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų integravimo alternatyvų panaudojimo tobulinant IPP teikimo modelio projektą, atliekant ilgalaikės priežiūros modelio numatomo reguliavimo poveikio vertinimą bei rengiant Ilgalaikės priežiūros įstatymo projektą, kuris toliau bus derinamas TAIS. Taip pat, atsižvelgus į tai, kad galiojančiuose įstatymuose nėra suteikta įgaliojimų sveikatos apsaugos ministrui ir socialinės apsaugos ir darbo ministrui, priimti bendrus poįstatyminius teisės aktus, reguliuojančius IPP teikimą. Pagal konsultacijų metu gautas pastabas ir pasiūlymus toliau rengiami poįstatyminiai teisės aktai, kurie reglamentuos IPP teikimo tvarką stacionarinėse įstaigose. Atlikus išsamų *ex ante* vertinimą, buvo nuspręsta nerengti norminio teisės akto projekto, bet reikalingus pokyčius numatyti Ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo ir Ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo pagrindų kvalifikacijos tobulinimo programos turinio gairių patvirtinimo tvarkų aprašuose.

- ✓ KM Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija). 2019 m. atliktas Kultūros paveldo apsaugą ir paslaugų teikimą reglamentuojančių teisės aktų ir kultūros paveldo apsaugos srityje dalyvaujančių institucijų funkcijų tyrimas, kurio tikslas – ištirti kultūros paveldo apsaugos ir paslaugų teikimą reglamentuojančių teisės aktų ir kultūros paveldo apsaugos srityje dalyvaujančių institucijų funkcijas, siekiant patobulinti teisinį reglamentavimą ir institucinę sandarą, kad gyventojams būtų teikiamos kokybiškos paslaugos efektyviausiu būdu. Tyrimo išvadose suformuotos rekomendacijos naujai įstatymo redakcijai ir kitų įstatymų pakeitimams. 2020-06-15 patvirtinta „Kultūros paveldo

išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcija“¹⁷⁰, kurios siekis – suformuoti darnaus vystymosi principais grįstos materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos kryptis, atsižvelgiant į bendruosius šalies vertybinius prioritetus, tobulinant esamą teisinį reguliavimą, plėtojant į rezultatus orientuotą kultūros paveldo apsaugos valdymą, užtikrinant integralią ir ilgalaikę valstybės pažangą kultūros paveldo apsaugos srityje. Strategija suderinta su UNESCO komisijos sekretoriatu, AM, ŠMSM, ŽŪM¹⁷¹. 2022-04-15 – 2022-06-17 įvyko 21 tarpinstitucinis pasitarimas dėl atskirų įstatymo temų nagrinėjimo. Surengtas tarpinstitucinės darbo grupės rezultatų ir pokyčio tikslų pristatymas bei nagrinėjimas Nekilnojamojo kultūros paveldo ekspertų komisijoje. 2022-06-21 įvyko Įstatymo naujos redakcijos rengimo pristatymas ir aptarimas suinteresuotoms institucijoms ir grupėms. Svarstytos alternatyvos: 1 alternatyva – kultūros vertybių apsaugos stiprinimas sutvarkant teisinį reguliavimą (aiškiai atskiriant tvarkybos, statybos ir prevencinės priežiūros darbus, panaikinant dviejų leidimų sistemą, optimizuojant už paveldo apsaugą atsakingų institucijų funkcijas ir sukuriant vieną langelį visiems projektams); 2 alternatyva – kultūros vertybių apsaugos stiprinimas, tvarkybos ir statybos darbus atskiriant pagal Įstatymo ir Statybos įstatymo veiklos sritis, patikslinant restauravimo ir konservavimo sąvokas, atskiriant departamento ir savivaldybių funkcijas, remiantis objektų reikšmingumo kriterijumi, įgyvendinant dalinį vieno langelio principą. 2023-02-21 – 2023-02-23 įvyko papildomos fokus grupių konsultacijos Įstatymo naujos redakcijos rengimo aktualiais klausimais. Vieningai pritarta atkurti kvalifikacines kategorijas. Restauratorių sąjunga siūlė peržiūrėti reikalavimus norintiems gauti atestatą. Ekspertai pritarė prevencinės priežiūros darbų atskyrimui ir procedūrų supaprastinimui, ekspertizų reikalingumui, ekspertų kompetencijų stiprinimui. Pritarus ekspertų komisijai ir Įstatymo rengimo darbo grupei, priimtas sprendimas rinktis 1 alternatyvą. Atsakiusiųjų savivaldybių atstovų dauguma pritarė 1 alternatyvai, tačiau didžioji dauguma šiuo klausimu pozicijos nepateikė. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija pritarė 1 alternatyvai, pateikė siūlymus konkrečioms pakeitimams. Didžiosios savivaldybės pritarė 1 alternatyvai; dalis mažųjų savivaldybių nepritarė, motyvuodamos darbuotojų trūkumu, ribotomis kompetencijomis, kita jų dalis pasiūlė numatyti pereinamąjį laikotarpį šio pakeitimo įgyvendinimui¹⁷².

¹⁷⁰ Kultūros ministro įsakymu Nr. JV-735 patvirtinta „Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcija“

¹⁷¹ Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/rs/lasupplement/TAP/a8b9eeb0627411eea182def3ac5c11d6/d5bfcfb0627411eea182def3ac5c11d6/> (Žiūrėta 2024-02-14).

¹⁷² Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/rs/lasupplement/TAP/a8b9eeb0627411eea182def3ac5c11d6/d5bfcfb0627411eea182def3ac5c11d6/> (Žiūrėta 2024-02-14).

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
16 priedas

Ministerijų informacija apie atliktas sistemines teisinio reguliavimo peržiūras 2020–2023 m. (lapkričio mėn.)

Ministerija	Sritis, kurioje atlikta sisteminė teisinio reguliavimo peržiūra
SAM	3 peržiūros 2020-2022 m., kurių metu identifikuoti ir pripažinti netekusiais galios kai kurie 1990-2006 m. laikotarpio sveikatos apsaugos ministro įsakymai, jais pripažinti netekusiais galios 252 SAM reguliavimo srities įsakymai. Peržiūros atliktos savarankiškai SAM iniciatyva, siekiant atsisakyti perteklinio reguliavimo, darbo tvarka pastebint nebeaktualius teisės aktus. Peržiūras atliko SAM darbuotojai vykdydami metines užduotis. Peržiūros inicijuotos todėl, kad iki jų atlikimo ir nurodytų įsakymų priėmimo sveikatos apsaugos srities galiojančių teisės aktų sistemoje buvo nemažai teisės aktų, kurie neturėjo įstatyminio pagrindo, neatitiko pasikeitusių aukštesnės galios teisės aktų ar tam tikrų santykių buvo reglamentuoti kitais teisės aktais, taip pat buvo jau pasenusių, neaktualių teisės aktų.
EIM	2022 m. licencijavimo reguliavimo peržiūra sveikatos priežiūros srityje. Peržiūrą atliko EIM darbuotojai. Atlikti peržiūrą nuspręsta dėl šioje srityje taikomo dvigubo licencijavimo, kai, norint verstis tam tikra veikla, licenciją turi gauti ir sveikatos priežiūros paslaugas teikiantis asmuo, ir sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje šis asmuo nori teikti paslaugas. Nustatyta, kad SAM kompetencijos srityje yra išduodamos 59 įvairių rūšių licencijos ūkinei veiklai vykdyti. Pateikti siūlymai SAM dėl teisinio reguliavimo pokyčio. Tarp priimtų įsipareigojimų buvo atvejų, kai reguliavimas mažinamas, pvz., kaip perteklinio bus atsisakyta Medicinos praktikos licencijavimo taisyklių 11 p. reikalavimo pateikti tik teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas dokumentų kopijas. 2021 m. inicijuota galimo perteklinio reguliavimo ir problemų peržiūra asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros, maisto saugos ir viešojo maitinimo, pramonės reglamentavimo sektoriuose. 2022-08-02 ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu buvo sudaryta darbo grupė, į kurią įtraukti EIM, AM, SAM, ŽŪM, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro ir Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos atstovai. 6 posėdžių metu, nagrinėjant iš institucijų ir verslo atstovų pateiktus 54 pasiūlymus, buvo atlikta minėtų sektorių (sričių) analizė, parengtas, su suinteresuotomis institucijomis suderintas ir EIM svetainėje paskelbtas rekomendacinis gerosios praktikos dokumentas – Sektorinis reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 metais planas¹⁷³.
URM	2021 m. atlikta ministerijos vidaus teisės aktų peržiūra. Ją atliko URM Teisės ir tarptautinių sutarčių departamentas (užduotis suformuluota vienam asmeniui). Teisės aktų inventorizacijos rezultatai buvo pateikti suinteresuotiems ministerijos administracijos padaliniais ir vadovybei. Administracijos padalinių buvo prašoma įvertinti padalinių rengtų vidaus tvarkų aktualumą ir, esant poreikiui, parengti teisės aktų projektus dėl atitinkamo teisės akto pripažinimo netekusiu galios arba jo pakeitimo. Taip pat prašyta įvertinti vidaus tvarkų konsolidavimo tikslingumą ir galimybes, siekiant sistemiškai reglamentuoti tam tikros srities klausimus, įvertinti teisinio reguliavimo spragas bei prieštaravimus, ir pan. Peržiūros metu vidaus tvarkų ir taisyklių skaičius sumažintas 25 proc., iš likusių vidaus tvarkų ir taisyklių 13 proc. buvo pakeistos. 2023 m. pateikti siūlymai įvertinti poreikį keisti 24 identifikuotus teisės aktus.
ŽŪM	2020 m. 2 pašarų sektorių reglamentuojančių teisės aktų peržiūras atliko ŽŪM darbuotojai pagal atitinkamas sritis. Netekusiais galios pripažinta 19 žemės ūkio ministro įsakymų. 2021 m. atlikta pašarų sektorių reglamentuojančių teisės aktų peržiūra. 2022 m. atlikta ūkininkų buhalterinės apskaitos tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų peržiūra. 2023 m. atlikta linų sektorių reglamentuojančių teisės aktų peržiūra. - Žemės ūkio ministerijoje 2023 m. rengiantis naujam programiniam laikotarpiui peržiūrėti teisės aktai, susiję su ES žemės ūkio ir ES žuvininkystės fondų paramos administravimo finansų valdymo klausimais. Peržiūrą atliko ŽŪM darbuotojai pagal atitinkamas sritis. Priimtas Vyriausybės 2023-07-19 nutarimas Nr. 590 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 137 „Dėl Grąžintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemonės, administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Vyriausybės 2009-04-08 nutarimo Nr. 275 „Dėl Grąžintinių lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonės, administravimo taisyklių patvirtinimo“ nuostatos inkorporuotos į nutarimą Nr. 137, o pats įsakymas panaikintas).

¹⁷³ Prieiga per internetą: <https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/geresnis-reglamentavimas-lietuvoje/svarbiausi-pasiekimai/sektorinis-reguliavimo-nastos-mazinimo-2023-2024-metais-planas> (žiūrėta 2023-11-13).

Ministerija	Sritis, kurioje atlikta sisteminė teisinio reguliavimo peržiūra
TM	• 2022 m. atlikta peticijų teisės įgyvendinimo teisinio reguliavimo peržiūra, surengtos konsultacijos ir aptarimas su Seimo, Vyriausybės bei savivaldybių peticijų komisijomis. Peržiūrą atliko atskiri ministerijos darbuotojai, vykdydami pavestas užduotis. Parengti konstitucinio įstatymo bei jį įgyvendinančių Vyriausybės nutarimų projektai. • 2023 m. atlikta piliečių įstatymų leidybos ir Konstitucijos keitimo iniciatyvos teisių įgyvendinimo teisinio reguliavimo peržiūra. • Privalomų notarinių veiksmų peržiūra. • Civilinio proceso kodekso ir Sprendimų vykdymo instrukcijų peržiūra įvertinant galimybes optimizuoti priverstinio išieškojimo procesą. • 2022 m. parengta Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos efektyvumo ir kokybės vertinamoji galimybių studija. • Peržiūra siekiant išanalizuoti galimas priemones didesniai probacijos sistemos efektyvumui pasiekti. Identifikuotos galimos priemonės probacijos sistemos efektyvumui didinti ir parengti šias priemones įgyvendinančių Bausmių vykdymo kodekso, Probacijos ir kitų lydimųjų įstatymų pakeitimo projektai, kurie priimti 2021-12-23. • 2021 m. atlikta galimybių optimizuoti bausmių vykdymo sistemos veiklą analizė. • Nusikalstamų veikų sankcijų sistemos analizė. • Bausmių taikymo reglamentavimo kompleksinė analizė ir sisteminė peržiūra. • Atliktas sisteminis teisme ir ikiteisminėse ginčų sprendimo institucijose nagrinėjamų ginčų teisinio reguliavimo vertinimas, kartu įvertintos funkcijų perdavimo kitiems valstybės įgaliotiems subjektams galimybės.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal ministerijų duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
17 priedas

2020–2023 m. teisės aktų projektų rengėjų, dalyvavusių teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymuose, skaičius pagal ministerijas

Ministerija	Teisės aktų projektų skaičius	Projektų rengėjų, nurodytų aiškinamajame rašte, skaičius	Projektų, kurių bent vienas rengėjas dalyvavo mokymuose, skaičius	Projektai, kurių bent vienas rengėjas dalyvavo mokymuose, proc.	Projektų rengėjų, kurie dalyvavo mokymuose, skaičius	Projektų, kurių nė vienas iš rengėjų nedalyvavo mokymuose, skaičius
AM	14	64	4	29	9	10
VRM	5	9	3	60	4	2
SADM	13	32	1	8	1	12
KM	8	15	2	25	2	6
EIM	11	27	2	18	1	9
EM	8	22	0	0	0	8
FM	18	68	8	44	12	10
URM	1	2	0	0	0	1
KAM	4	16	0	0	0	4
SAM	8	17	2	25	2	6
TM	8	20	1	13	1	7
ŠMSM	2	5	0	0	0	2
ŽŪM	7	17	2	29	4	5
SM	9	22	2	22	3	7
Iš viso	116	336	27	23	39	89

Pastaba. 6 (iš 89) teisės aktų projektai Teisės aktų informacinėje sistemoje užregistruoti anksčiau, negu jų rengėjai dalyvavo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo mokymuose. Projektus rengė AM, SADM, EM ir TM.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisės aktų informacinės sistemos, Vyriausybės strateginės analizės centro, ministerijų duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
„Teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo sistema“
18 priedas

Ministerijų darbuotojų, dalyvavusių teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo mokymuose 2020–2023 m., skaičius

Ministerija	Vyriausybės strateginės analizės centro organizuotų mokymų dalyvių skaičius				Ekonomikos ir inovacijų ministerijos organizuotų mokymų dalyvių skaičius				Finansų ministerijos organizuotų mokymų dalyvių skaičius				
Metai	2020	2021	2022	2023*	2020	2021	2022	2023*	2020	2021	2022	2023*	
AM	9	7	6	17				63				0	
VRM	6	5	4	3				2				1	
SADM	9	6	4	1	11							6	
KM	5	3	6	2	1							2	
EIM	13	11	10	12	33		100					5	
EM	8	5	2	4	10			8				2	
FM	9	4	3	4	10			7				10	3
URM	7	2	1	9	0							0	
KAM	9	4	1	0	10			4				0	
SAM	8	8	5	2	14			21				3	
TM	8	10	3	9	2		3					0	
ŠMSM	4	2	5	7	3							4	
ŽŪM	7	3	2	0	29		80					0	
SM	8	4	0	0	11			28				1	
	110	74	52	70	134	0	183	133	0	0	34	3	
Iš viso		306				450				37			

* 2023-10-31 duomenys.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Vyriausybės strateginės analizės centro, Ekonomikos ir inovacijų,
Finansų ministerijų duomenis

